

Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programos priemonės „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ įgyvendinimo taisyklių 3 priedas

**ŠILUTĖS ŽUVININKYSTĖS REGIONO VIETOS VEIKLOS GRUPĖ
„ŽUVĖJŲ KRAŠTAS“**

**INVESTAVIMAS
Į TVARIĄ
ŽUVININKYSTĘ**

**ŠILUTĖS ŽRVVG 2014-2020 M.
VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA**

Šilutė
2017

TURINYS		Psl.
I DALIS. KAS MES: ESAMA SITUACIJA IR MŪSŲ SIEKIAI		
1.	ŽRVVG vertybės, ŽRVVG teritorijos vizija iki 2023 m. ir ŽRVVG misija	3
2.	ŽRVVG teritorijos socialinės, ekonominės bei aplinkos situacijos ir gyventojų poreikių analizė	5
3.	ŽRVVG teritorijos stiprybės, silpnybės, galimybės ir grėsmės (toliau – SSGG)	33
4.	ŽRVVG teritorijos plėtros poreikių nustatymas prioritetine tvarka	36
II DALIS. KOKIE MŪSŲ PRIORITETAIR TIKSLAI?		
5.	VPS prioritetai, priemonės ir veiklos sritys	38
6.	VPS prioritetų, priemonių ir veiklos sričių sąsaja su EJRVF konkrečiais tikslais	39
7.	VPS sąsaja su ŽRVVG teritorijos strateginiais dokumentais, Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategija (toliau – ESBIRS), Lietuvos akvakultūros sektoriaus plėtros 2014–2020 m. planu	40
III DALIS. KAIP PASIEKSIME UŽSIBRĖŽTUS TIKSLUS?		
8.	LEADER metodo principų bei horizontaliųjų principų ir prioritetų įgyvendinimas	46
9.	VPS priemonių ir veiklos sričių aprašymas	54
10.	VPS įgyvendinimo veiksmų planas	62
11.	VPS finansinis planas	72
12.	VPS įgyvendinimo rodikliai	74
13.	VPS įgyvendinimo vidaus stebėseną ir valdymas	76
IV DALIS. PRIEDAI		
1 priedas. ŽRVVG teritorijos situacijos analizei naudojama 2011 m. statistinė informacija apie ŽRVVG teritorijos gyventojus: ŽRVVG teritorijos gyventojai ir jų pasiskirstymas pagal amžių, lytį, gyvenamąją vietovę, užimtumą, socialinę padėtį.		86
2-5 priedas. ŽRVVG teritorijos situacijos analizei naudojama 2012–2015 m. statistinė informacija apie ŽRVVG teritorijos gyventojus: ŽRVVG teritorijos gyventojai ir jų pasiskirstymas pagal amžių, lytį, gyvenamąją vietovę, užimtumą, socialinę padėtį.		87
6 priedas. Asociacija Šilutės žuvininkystės regiono vietos veiklos grupė „Žuvėjų - kraštas“ (ŽRVVG) narių sąrašas		91
7 priedas. Asociacijos Šilutės ŽRVVG „Žuvėjų kraštas“ valdybos nariai		93
8 priedas. Šilutės žvejybos ir akvakultūros regiono situacijos ir gyventojų poreikių tyrimo anketa		94

I DALIS. KAS MES: ESAMA SITUACIJA IR MŪSŲ SIEKIAI

1. ŽRVVG vertybės, ŽRVVG teritorijos vizija iki 2023 m. ir ŽRVVG misija

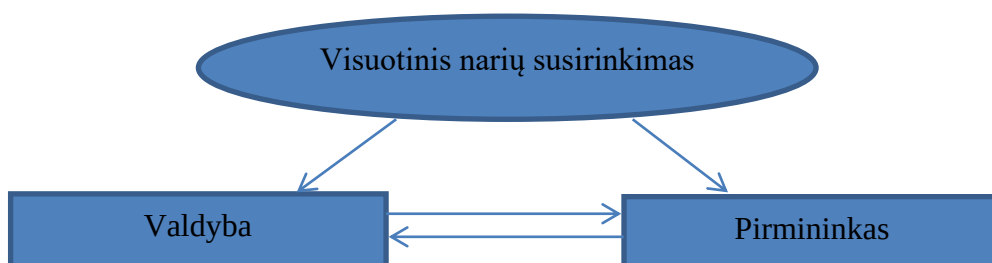
1.1. Informacija apie ŽRVVG

Šilutės ŽRVVG steigėjai visuotinis asociacijos narių susirinkimas. Steigiamasis susirinkimas įvyko 2015 m. rugsėjo 18 d., įsteigimo data 2015 m. spalio mėn. 6 d. (*Asociacijos steigiamojo susirinkimo 2015 m. rugsėjo 18 d. protokolai; 2015 m. rugsėjo 18 d. steigimo sutartis; 2015-10-06 Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registro elektroninis sertifikuotas išrašas Šilutės ŽRVVG būstinėje*).

Šilutės ŽRVVG būstinės vieta Lietuvininkų g. 26-3, LT-99179 Šilutė.

Šilutės ŽRVVG jungia 49 nariai (*Šilutės ŽRVVG narių sąrašas priede Nr. 6*). Iš jų 46 proc. atstovauja pilietinę visuomenę, 50 proc. – verslą, 4 proc. – vietos valdžią.

Pagal Šilutės ŽRVVG įstatus, aukščiausias ŽRVVG valdymo organas yra visuotinis narių susirinkimas, kuris pagal skaidrią ir demokratinę procedūrą renka ŽRVVG valdybą (kuri iš savo narių renka valdybos pirmininką). Įstatuose įtvirtinta nuostata, kad ŽRVVG valdyba keistųsi VPS įgyvendinimo metu, t. y. ne rečiau kaip kas 3 metus pasikeistų mažiausiai 1/3 narių, tačiau ne mažiau kaip po vieno iš kiekvieno – pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios – sektoriaus atstovą. (*žr. 1 pav.*).

1 pav. Šilutės ŽRVVG valdymo schema

VVG valdymo organų funkcijos reglamentuotos Šilutės ŽRVVG įstatuose (*Šilutės ŽRVVG įstatai Šilutės ŽRVVG būstinėje*).

Aukščiausias ŽRVVG organas yra ŽRVVG narių visuotinis susirinkimas, kuris ŽRVVG valdybos yra šaukiamas ne rečiau kaip kartą metuose. Visuotiniame ŽRVVG narių susirinkime vieno sprendžiamo balso teisę turi kiekvienas ŽRVVG narys. Nėilinis ŽRVVG visuotinis narių susirinkimas gali būti šaukiamas ŽRVVG valdybos, pirmininko, revizoriaus ar ne mažiau kaip 1/3 narių sprendimu.

ŽRVVG valdyba yra kolegialus valdymo organas, vadovaujantis ŽRVVG veiklai tarp ŽRVVG narių susirinkimų. ŽRVVG valdyba yra kolegialus Asociacijos valdymo organas, susidedantis iš 5 (penkių) pilietinės visuomenės t.y. bendruomenių ir/ar nevyriausybinų organizacijų, 3 (trijų) žvejybos ir (arba) akvakultūros verslo ir 3 (trijų) vietos valdžios atstovų (*Šilutės ŽRVVG valdybos narių sąrašas priede Nr. 7*).

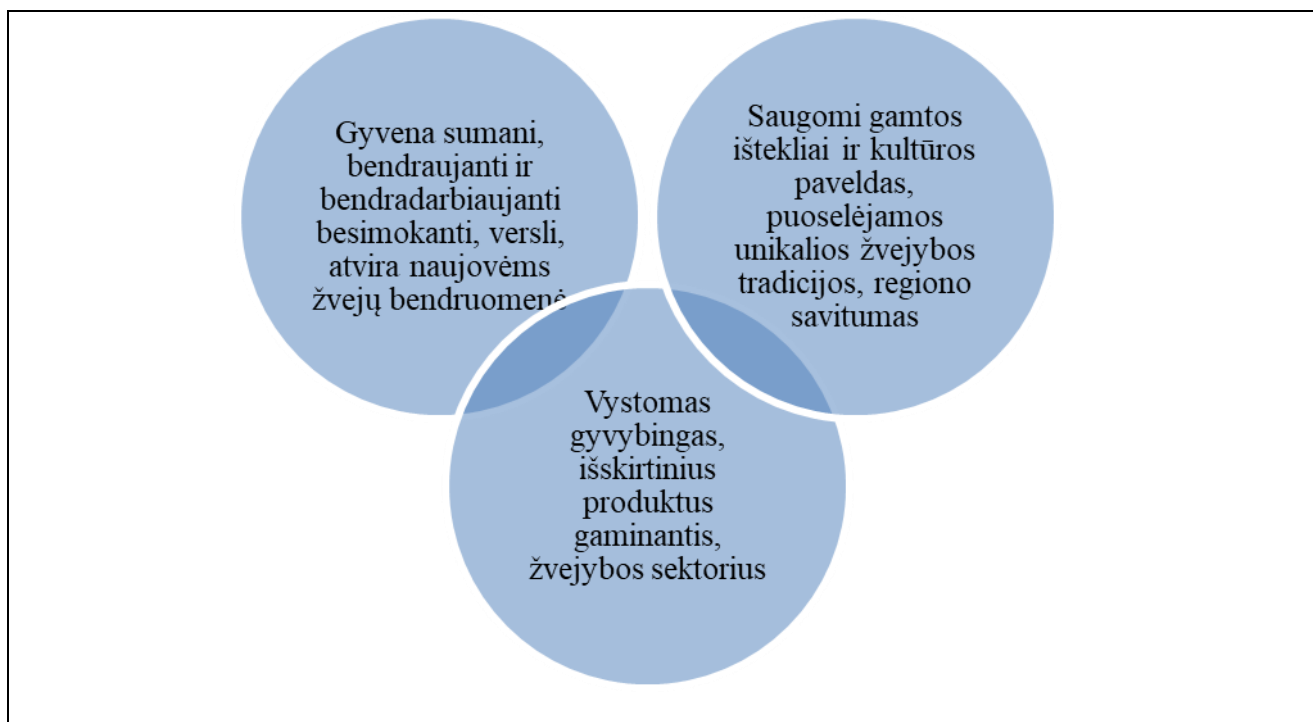
ŽRVVG valdyba yra pavaldi VVG narių susirinkimui ir atlieka visas jo pavestas funkcijas. ŽRVVG valdybos darbo tvarką nustatys jos priimtas ŽRVVG valdybos darbo reglamentas.

ŽRVVG pirmininkas – vienasmenis valdymo organas – renkamas ŽRVVG visuotinio susirinkimo. ŽRVVG pirmininkas renkamas keturių metų kadencijai.

Pagrindiniai Šilutės ŽRVVG veiklos tikslai - pagal savo veiklos kompetenciją ir galimybes skatinti Šilutės, kaip žvejybos ir akvakultūros regiono, ekonomikos augimą, darbo vietų kūrimą, įsidarbinimo galimybių rėmimą pakrančių ir sausumos bendruomenėms, siekti geresnės gyvenimo kokybės užtikrinimo, atstovauti viešiesiems, valdžios ir verslo interesams. Tuo tikslu siekti Asociacijos narių veiklos koordinavimo ir jos narių interesų atstovavimo ir tenkinti kitus viešuosius interesus pagal šias išvardintas veiklos sritis:

1. telkti suinteresuotų vietos valdžios, verslo, nevyriausybinų ir kitų istaigų bei organizacijų

pastangas ieškant tinkamiausių sprendimų Šilutės rajono ekonominei ir socialinei gerovei kelti; 2. siekti pagerinti vietines įsidarbinimo galimybes ir didinti bendruomenių socialinę integraciją išnaudojant vietos bendruomenių, verslo ir vietos valdžios ryšius; 3. ieškoti naujoviškų ir efektyvių būdų vietos gamtiniais, kultūriniais, žmonių ir kitiems materialiams bei nematerialiems ištekliams panaudoti Šilutės rajono ekonomikos augimui; 4. skatinti ir palaikyti vietines rajono žmonių iniciatyvas Žuvininkystės ir (arba) akvakulūtos, verslo, gamtos apsaugos, švietimo, kultūros, socialinės paramos ir kitose srityse; 5. teikti pasiūlymus vietos ir nacionalinėms institucijoms bei organizacijoms dėl rajono plėtros planų ir priemonių kūrimo bei įgyvendinimo; 6. organizuoti regiono plėtros dalyvių švietimą bei mokymą, organizuoti ir teikti paramą regiono bendruomenių projektams ir iniciatyvoms įgyvendinti; 7. inicijuoti jaunimo ir kitų nevyriausybinių organizacijų programų ir projektų rengimą regiono bendruomenėse; 8. organizuoti ir teikti paramą regiono plėtros projektams ir iniciatyvoms įgyvendinti; 9. skatinti bendradarbiavimą su kitomis visuomeninėmis nacionalinėmis ir tarptautinėmis organizacijomis bei kitomis įstaigomis ir organizacijomis Lietuvoje ir užsienyje; 10. įstoti į kitas asociacijas, tarptautines organizacijas, kurių tikslas ir veikla neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai, Asociacijų ar kitiems įstatymams; 11. tenkinti kitus, įstatymams neprieštaraujandius, viešuosius interesus. Šilutės ŽRVVG administraciją sudaro 3 darbuotojai: • Projekto vadovas, • Projekto administratorius, • Projekto finansininkas.	1.2.	ŽRVVG vertybės
Šilutės ŽRVVG, vykdydama veiklą, vadovaujasi tokiomis vertybėmis: • <u>tolerancija</u> – priešingos nuomonės, pažiūrų, tikėjimo, įsitikinimų gerbimas, • <u>pagarba kito nuomonei</u> – skaitymasis su kito asmens poreikiais, mintimis, idėjomis, juos pripažįstant reikšmingais, vertais dėmesio, turinčiais kitokią vertę, skatinant savo nuomonę išsakyti „čia ir dabar“, • <u>pareigingumas</u> – tinkamas, savalaikis pareigų ir/ar įsipareigojimų vykdymas, • <u>viešumas, atskaitomybė, skaidrumas</u> – galimybių visuomeninei susipažinti su VVG veikla užtikrinimas, • <u>kūrybiškumas, inovatyvumas</u> – naujų idėjų paieškos, savarankiško ir nestereotipiško mąstymo, greito orientavimosi sudėtingoje situacijoje skatinimas, inovatyvių sprendimų priėmimo skatinimas, tikint, kad inovatyvūs ir praktiški sprendimai gali gimti bet kam, • <u>sąžiningumas</u> – tiesos sakymas, garbingas elgesys kitų asmenų atžvilgiu, pasitikėjimas komandiniu sprendimu, • <u>patirtis</u> – praktinio patyrimo, žinių ir įgūdžių vertinimas, • <u>bendradarbiavimas</u> – bendradarbiavimo skatinimas tiek organizacijos viduje, tiek ir išorėje, • <u>savanorystė</u> – motyvavimas dirbti savanoriškais pagrindais, nesiekiant atlygio.	1.3.	ŽRVVG teritorijos vizija iki 2023 m.
Šilutės kraštas – kur vanduo ir žmonės kuria veržlų gyvenimą. PATRAUKLUS DIRBTI, GYVENTI IR POILSIAUTI LIETUVOS KRAŠTAS PRIE KURŠIŲ MARIŲ, KURIAME:		

1.4.	ŽRVVG misija
Šilutės ŽRVVG misija – • diegti LEADER metodą ir paskatinti bendruomenės inicijuotą vietos plėtrą, įtraukiant kuo daugiau ŽRVVG teritorijos žvejų bendruomenės narių, sudarant jiems galimybes įgyvendinti savo lūkesčius, • formuoti ir palaikyti tarptautinius ryšius, • įgyvendinant vietos plėtros strategiją, paskatinti ekonomikos augimą, darbo vietų kūrimą ir kurti įsidarbinimo galimybes bei padidinti socialinę įtrauktį, ypač jaunų žmonių. Šilutės ŽRVVG – tobulėjanti, inovacijoms atvira organizacija, telkianti pilietinės visuomenės, vietos valdžios ir verslo sektorius, įtraukdama žvejybos atstovus (fizinis ir juridinius asmenis) bendrai veiklai, kurios tikslas - ŽRVVG teritorijos ekonominės, socialinės ir aplinkosauginės plėtros darna. Įgyvendinant savo misiją, Šilutės ŽRVVG suformavo veiklos užduotis: • parengti ir įgyvendinti bendruomenės inicijuotą vietos plėtros strategiją, • stiprinti vietos subjektų gebėjimus rengti ir įgyvendinti vietos projektus, • parengti nediskriminuojančią ir skaidrią vietos projektų atrankos procedūrą ir objektyvius vietos projektų atrankos kriterijus, kuriais išvengiama interesų konfliktų, • atrenkant vietos projektus, užtikrinti jų atitiktį bendruomenės inicijuotai vietos plėtros strategijai, • vykdyti bendruomenės inicijuotos vietos plėtros strategijos ir remiamų veiksmų įgyvendinimo stebėseną ir vertinimą.	

2. ŽRVVG teritorijos socialinės, ekonominės bei aplinkos situacijos ir gyventojų poreikių analizė

2.1.	Pagrindiniai ŽRVVG teritorijos duomenys, teritorijos išskirtinumas, identitetas ir gamtos išteklių analizė
<u>Geografinė padėtis.</u> Šilutės ŽRVVG atstovaujama teritorija - Šilutės rajono savivaldybės teritorija. Šilutės rajono savivaldybė išsidėsčiusi vakarinėje Lietuvos dalyje, prie Kuršių marių. Beveik visas rajonas yra Lietuvos pajūrio žemumoje. Rytuose siekia Vilkyškių kalvagūbrį, šiaurės rytuose – Vakarų Žemaičių plynaukštę. Aukščiausia Šilutės rajono vieta (117 m) yra paribyje su Klaipėdos rajono savivaldybe, žemiausia vieta yra Rusnės saloje (vietomis žemiau jūros lygio).	

Savivaldybė yra viena iš septynių, sudarančių Klaipėdos regioną. Šilutės rajono savivaldybė ribojasi su Klaipėdos regiono Klaipėdos rajono savivaldybe ir Tauragės regiono Šilalės rajono, Tauragės rajono, Pagėgių savivaldybėmis, taip pat su Rusijos Federacijos Kaliningrado sritimi **(R1)** (žr. 2 pav.).

2 pav. Šilutės rajono savivaldybės geografinė padėtis¹

Šilutės rajono savivaldybė yra svarbių tarptautinių kelių įtakos zonoje. Savivaldybės teritoriją šiaurės-pietų kryptimi kerta karšto kelias 141, jungiantis Kauną ir Klaipėdą, kuris jungiasi su šalies magistraliniu keliu A12 Ryga-Šiauliai-Tauragė-Kaliningradas ir IXB transporto koridoriumi Kijevas-Minskas-Vilnius-Klaipėda, sutampančiu su magistraliniu keliu A1 Vilnius-Kaunas-Klaipėda. Susisiekimui taip pat labai svarbi savivaldybės teritoriją kertanti geležinkelio linija Klaipėda-Pagėgiai. Visa tai lemia strategiškai patogią Šilutės rajono savivaldybės geografinę padėtį².

Šilutės rajono savivaldybės administracinis centras – Šilutės miestas nuo šalies sostinės Vilniaus nutolęs 299 km, nuo Kauno miesto – 204 km, nuo Klaipėdos – 53 km. Sąlyginai netoli esantis Klaipėdos miestas ir patogus susisiekimas su kitais Lietuvos regionais sudaro sąlygas Šilutės ŽRVVG teritorijai pritraukti ir užsitikrinti intensyvesnius turistų srautus, teikiant jiems įvairias autentiškas su žvejybos tradicijomis susijusias „lėto“, žvejybos, kulinarinio ir kultūrinio turizmo paslaugas.

Šilutės rajono savivaldybės teritorijos plotas siekia 1682,4 kv. km³, kuriame 2016 metų pradžioje gyveno 41093 gyventojai **(R2)**⁴.

Administracins suskirstymas. Šilutės rajono savivaldybę sudaro 11 seniūnijų: Gardamo, Juknaičių, Katyčių, Kintų, Rusnės, Saugų, Šilutės, Švėkšnos, Usėnų, Vainuto, Žemaičių Naumiesčio (žr. 3 pav.).

¹ Turizmo verslo skatinimo sistemos sukūrimo Šilutės rajono savivaldybėje galimybių studija, www.silute.lt

² Turizmo verslo skatinimo sistemos sukūrimo Šilutės rajono savivaldybėje galimybių studija, www.silute.lt

³ Nacionalinės žemės tarnybos prie LR Žemės ūkio ministerijos duomenys, www.nzt.lt

⁴ Lietuvos statistikos departamentas, www.stat.gov.lt

3 pav. Šilutės rajono savivaldybės administracinis suskirstymas⁵

Kraštovaizdis, įskaitant vandens telkinius ir miškus, jų tinkamumą verslinei žvejybai, akvakultūrai ir rekreacijai; biologinė įvairovė ir saugomos teritorijos. Vandens telkiniai užima 18,9 proc. teritorijos ploto ir tai 14,8 proc. punkto daugiau negu vidutiniškai Lietuvoje (vidutiniškai Lietuvoje 4,1 proc.) **(R3)**⁶. Miškai užima 22,9 proc. teritorijos **(R4)**⁷.

Per rajoną teka Nemuno dešinieji intakai Veičas, Leitė, Šyša, Minija ir pastarosios intakai Tenenys, Veiviržas. Nemunas sudaro Nemuno deltą. Telkšo 15 ežerų (didžiausias – Krokų Lanka), 8 tvenkiniai. Didžiausi miškai – Aukštųjų, Žasyčių, Dinkių. Yra Minijos ichtiologinio draustinio dalis. Kiekvieną pavasarį Šilutės rajone Nemuno potvynis apsema dideles teritorijas, atkirsdamas sausumos transporto susisiekimą į kai kurias gyvenvietes **(R5)**⁸.

Siekiant išsaugoti Nemuno deltos regiono kraštovaizdį, jo gamtinę ekosistemą bei kultūros paveldo vertybes, 1992 m. įsteigtas Nemuno deltos regioninis parkas (žr. 4 pav.) **(R6)**⁹, kurio unikalumas – galimybė organizuoti ir vystyti tiek kultūrinį, tiek gamtinį (pažintinį, ekologinį, vandens) turizmo rūšis.

Parko plotas – daugiau nei 29000 ha. Nemuno deltos regioninio parko kraštovaizdis itin turtingas. Parko teritorija apima seklias Kuršių marių įlankas, išsisaugojusią Nemuno deltos upių ir upelių sistemą,

⁵ Turizmo verslo skatinimo sistemos sukūrimo Šilutės rajono savivaldybėje galimybių studija, www.silute.lt

⁶ Nacionalinės žemės tarnybos prie LR Žemės ūkio ministerijos duomenys, www.nzt.lt

⁷ Nacionalinės žemės tarnybos prie LR Žemės ūkio ministerijos duomenys, www.nzt.lt

⁸ Turizmo verslo skatinimo sistemos sukūrimo Šilutės rajono savivaldybėje galimybių studija, www.silute.lt

⁹ www.nemunodelta.lt

senvaginius ežerus (žiogius), Krokų lankos ežerą, Nemuno žemupio užliejamas pievas, didžiausią regione polderių sistemą, Aukštumalos aukštapelkę ir kitas pelkes, didžiausią Lietuvoje Rusnės salą (plotas – 46 km) bei Ventės rago pusiasalį (R7)¹⁰.

Nemuno deltos regioninis parkas – viena svarbiausių Europos vietų migruojantiems vandens paukščiams. Visas Nemuno deltos regioninis parkas su nežymiomis ribų korektūromis patenka į NATURA 2000 teritorijų tinklą tiek kaip paukščių apsaugai svarbi teritorija (PAST), tiek kaip buveinių apsaugai svarbi teritorija (BAST) (R8)¹¹. Nemuno deltoje aptikta daugiau nei 300 paukščių rūšių. Čia peri apie 180 paukščių rūšių. Deltoje ir ją supančiose apsemiamose lankose, pelkėse ir drėgnuose miškuose yra svarbiausios Lietuvoje daugelio retų ir nykstančių paukščių rūšių perimvietės. Nemuno deltos regioniniame parke perinčios 58 paukščių rūšys įrašytos į Lietuvos Raudonąją knygą, o 54 rūšys yra įtrauktos į Europos Sąjungos šalyse labiausiai saugomų paukščių sąrašą. Šioje unikaliajoje gamtinėje teritorijoje peri globaliai nykstančios vandens ir pelkių paukščių rūšys – stulgis ir meldinė nendrinukė, perėjimo metu aptikta rudė ir yra tarptautinės svarbos migruojančių vandens paukščių poilsio ir maitinimosi vietos (R9)¹².

4 pav. Nemuno deltos regioninio parko žemėlapis¹³

¹⁰ Turizmo verslo skatinimo sistemos sukūrimo Šilutės rajono savivaldybėje galimybių studija, www.silute.lt

¹¹ www.nemunodelta.lt

¹² Turizmo verslo skatinimo sistemos sukūrimo Šilutės rajono savivaldybėje galimybių studija, www.silute.lt

¹³ www.nemunodelta.lt

Šilutės kraštas garsėja galimybėmis pramoginiam vandens turizmui ir puikiomis žūklės vietomis žvejams mėgėjams bei profesionalams. Šilutės rajono savivaldybėje parengtas Šilutės krašto vandens kelių žemėlapis, kuriame pateikiama pagrindinė informacija apie vandens kelių sąlygas, apribojimus ir galimybes Šilutės rajono savivaldybės teritorijoje. Pateikiama ir papildoma būtina informacija apie laivininkų paslaugas galinčius suteikti asmenis ir jų kontaktai, uostų, uostelių ir prieplaukų sąrašas **(R10)**¹⁴. Vandens maršrutai organizuojami: Šyšos upe (nuo Atmatos iki Šilutės uosto Šyšos upe – apie 5 km) 12-14 vietų, 18 vietų, 24-50 vietų laivais, jachtomis; Atmatos upe su kilpa į Krokų Lankos ežerą 12-14 vietų, 18 vietų, 24-50 vietų laivais, jachtomis; Minijos upe 12-14 vietų, 18 vietų, 24-50 vietų laivais, jachtomis; Upaitės upe 12-14 vietų, 18 vietų, 24-50 vietų laivais, jachtomis; Pakalnės-Rusnaitės upėmis 12-14 vietų, 18 vietų laivais (ne visose atkarpose); Vorusnės-Skatulės upėmis 12-14 vietų, 18 vietų laivais (ne visose atkarpose); Vitinio-Šakutės upėmis 12-14 vietų laivais; Namuno-Skirvytės upėmis pasienio regione 12-14 vietų laivais; Kuršių mariomis 12-14 vietų, 18 vietų, 24-50 vietų laivais, jachtomis (pažymėtos vietos ir jėgos aitvarams); Baidarių ir kanojų maršrutai pažymėti Nemuno, Skirvytės, Vitinio (su atšakomis į Kuršių marias), Vorusnės, Skatulės, Pakalnės, Rusnaitės upėmis, kilpoje po Krokų Lanko ežerą ir Purvalankio, Upaitės upes, Aukštumalos upe (čia draudžiama plaukti savaeigėmis ir burinėmis transporto priemonėmis), Kuršių marių pakrantėmis **(R11)**¹⁵.

Ventės pusiasalis tampa Lietuvos buriuotojų sostine, ypač dėl palankių oro, vėjo, vandens ir apgyvendinimo sąlygų. Šiltuoju metų laiku čia nuolat veikia buriavimo mokykla, skirta pirmiesiems buriavimo įgūdžiams formuoti. Vasarą paplitusios vandens pramogos su baidarėmis, etnografinė burvalte – kurėnu, kateriais, laivais, valtimis, vandens dviračiais, laivais-plaustais. Šaltuoju metų laiku vyksta ledrogių ir slidrogių su burėmis čempionatai, galima pasivažinėti sniego motociklais, rogėmis ir specialiu pamariui pritaikytu transportu – „šumacheriu“ **(R12)**¹⁶.

Tačiau, tenka pastebėti, kad vandens turizmo (maršrutų) viešinimas yra nepakankamas – informaciją dažniausiai suteikia/skelbia tik atskiri paslaugų teikėjai, todėl mažėja informacijos sklaida ir tikslinių grupių pasiekiamumas **(R13)**¹⁷.

Šilutės rajono savivaldybėje esantys Pamarys ir Nemuno delta nuo seno garsėjo kaip žvejų kraštas, nes vandens telkiniai vieni žuvingiausių gėlavandenėmis žuvimis visoje Lietuvoje **(R14)**¹⁸. Tačiau verslinė žvejyba daugelyje Nemuno deltos regioninio parko vandens telkinių reguliuojama ir ribojama. Nemuno deltos regioninio parko vandens telkiniuose, išskyrus esančius Nemuno priešakinės deltos gamtiniame rezervate, Krokų lankos botaniniame-zoologiniame draustinyje, Kuršių marias tarp Atmatos ir Skirvytės upių mažesniu kaip 1 km atstumu nuo kranto, Kniaupo įlanką, organizuojama limituota žvejyba (TAR, 2014-06-04, 2014-06206) **(R15)**¹⁹. Limituotos žvejybos reguliavimo priemonės ir sąlygos: žvejoti leidžiama ištisus metus, laikantis Mėgėjiškos žūklės taisyklių reikalavimų. Išduodamos meškeriojo kortelės parai, savaitei (7 d.) arba mėnesiui (30 d.); vienos žvejybos metu leidžiama sugauti ne daugiau kaip 7 kg bendro svorio žuvų; nuo balandžio 20 d. iki gegužės 20 d. visus sugautus karšius privaloma nedelsiant paleisti atgal į vandens telkinį; teisė mėgėjiškai žūklei įgyjama sumokėjus įmoką žuvų ištekliams atkurti ir išsaugoti.

¹⁴ www.siluteinfo.lt

¹⁵ www.siluteinfo.lt

¹⁶ Turizmo verslo skatinimo sistemos sukūrimo Šilutės rajono savivaldybėje galimybių studija, www.silute.lt

¹⁷ Turizmo verslo skatinimo sistemos sukūrimo Šilutės rajono savivaldybėje galimybių studija, www.silute.lt

¹⁸ Dr. Kazys Gaigalas Kuršių marių baseino žuvis ir žvejyba: monografija. Klaipėda: Eglė, 2001.

¹⁹ Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro įsakymas dėl Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro 2012 m. gruodžio 31 d. įsakymo Nr. D1-1128 „Dėl limituotos žvejybos vidaus vandenyse organizavimo ir vykdymo, limituotos žvejybos reguliavimo priemonių ir sąlygų nustatymo, paskelbimo ir atšaukimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo 2014 m. birželio 2 d. Nr. D1-494

Žvejybos arealai²⁰:

Žuvys	Žvejybos arealas ir laikas
Stintos	Minija nuo Tenenio žiočių iki Atmatos; Atmata nuo Skirvytės iki Uostadvario švyturio; Aukštumalė nuo Atmatos iki pirmojo tilto; Pakalnė nuo Skirvytės iki Nemuno priešakinės deltos rezervato ribos Rusnaitės upėje; Skirvytė nuo 1, 2, 3 gelžbetonių krantinių; Nemunas (Rusnė) Senvagė ties Galzdonų sala
Lašišos ir šlakiai	Minija nuo Tenenio žiočių iki Atmatos; Skirvytė nuo Atmatos iki Vytinės; Atmata visa upė; Nemunas (Rusnė) nuo Gilijos iki Atmatos
Upiniai nėgiai	Minija nuo Tenenio žiočių iki Atmatos; Nemunas (Rusnė) nuo Šilininkų iki Šakūnėlių kaimo; Kuršių marios nuo Šturmų uosto iki Ventės rago
Ešerys	visais metų laikais Minijoje, Minijos senvagėje, Kuršių mariose, Skirvytėje (nuo Atmatos iki Vytinio), Pakalnėje (Rusnės miestelio ribose), Atmatoje
Karosas	liepos, rugpjūčio, rugsėjo ir spalio mėn. Kuršių mariose ir Nemuno deltoje
Karpis	liepos, rugpjūčio, rugsėjo ir spalio mėn. Kuršių mariose
Karšis	liepos, rugpjūčio, rugsėjo mėn. Kuršių mariose ir Nemuno deltoje
Kuoja	visą žiemą, kovo mėn., visą vasarą ir rudenį Kuršių mariose ir Nemuno deltoje
Lydeka	gruodžio, sausio, gegužės mėn. ir visą vasarą ir rudenį Nemuno deltoje
Lynas	visą pavasarį, rugpjūčio, rugsėjo ir spalio mėn. Nemuno deltoje
Plakis	balandžio, liepos, rugpjūčio, rugsėjo ir spalio mėn. Nemuno deltoje
Raudė	vasario, kovo ir balandžio mėn., visą vasarą ir rudenį Kuršių mariose ir Nemuno deltoje
Salatis	visą vasarą ir rudenį Kuršių mariose, Nemuno deltoje ir Minijoje
Sterkas	visą vasarą, rugsėjo ir spalio mėn. Kuršių mariose, Nemuno deltoje ir Minijoje
Šamas	gegužės, liepos ir rugpjūčio mėn., visą rudenį Kuršių mariose, Rusnės, Skirvytės, Šakutės sūkuriuose
Šapalas	sausio, vasario, liepos ir rugpjūčio mėn. ir visą rudenį Kuršių mariose ir Nemuno deltoje
Ungurys	gegužės mėn., visą vasarą, rugsėjo ir spalio mėn. Kuršių mariose ir Nemuno deltoje
Ūsorius	balandžio, liepos, rugpjūčio ir rugsėjo mėn.) Minijoje
Žiobris	kovo, liepos, rugpjūčio ir rugsėjo mėn.) Kuršių mariose, Nemuno deltoje, Minijoje
Lašiša	kovo ir balandžio mėn. Kuršių mariose

Vandens kokybė. Šilutės rajono savivaldybė savo teritorijos aplinkos kokybės gerinimą vykdo įgyvendindama savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiąją programą. Šios programos lėšomis nuo 2008 metų vykdoma vandens telkinių (maudyklų ir tų rekreacinių vietų, kurias yra pamėgę rajono gyventojai bei svečiai) vandens stebėseną. Šilutės rajono savivaldybėje tiriamos 4 maudyklos: Žemaičių Naumiesčio tvenkinys, Atmatos upė, Kuršių marios ties Kintais, Šyšos upė ties Šilutės miesto Darbininkų kvartalu. 2013 metų rugpjūčio 21 d. tyrimo duomenimis Kuršių marių ties Kintais maudykloje aptiktų žarninių lazdelių (*Escherichia coli*) ir žarninių enterokokų skaičius viršijo normą, tačiau visų kitų Šilutės rajono savivaldybės maudyklų vandens kokybės rezultatai viso maudymosi sezono metu atitiko Lietuvos higienos normos HN 92:2007 „Papildiniai ir jų maudyklų vandens kokybė“ reikalavimus **(R16)**²¹.

Rajono centralizuotai tiekiamo geriamojo vandens tiekėjo – UAB „Šilutės vandenys“ atestuota vandenų tyrimo laboratorija nuolatos vykdo Šilutės miesto ir rajono geriamojo vandens kokybės tyrimus. Kontrolė vykdoma pagal programinės priežiūros planą, suderintą su Šilutės rajono

²⁰ Turizmo verslo skatinimo sistemos sukūrimo Šilutės rajono savivaldybėje galimybių studija, www.silute.lt

²¹ Šilutės r. sav. visuomenės sveikatos stebėsenos 2012-2014 m. programos 2013 m. ataskaita. <http://www.infolex.lt/silute/Default.aspx?Id=3&DocId=30598>

valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba. 2013 metais Šilutės rajono savivaldybėje vandens tyrimų metu nerasta žarninių lazdelių ir (ar) žarninių enterokokų bei neaptikta cheminių (toksinių) medžiagų koncentracijos nustatytų ribinių verčių viršijimo, todėl galima daryti išvadą, kad šios bendrovės tiekiamas vanduo atitinka HN 24:2003 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimus“. Tačiau šulinių vandens tyrimų rezultatai blogesni. Apibendrintai galima pasakyti, kad 2014 metais arti trečdaliao šulinių ir gręžinių vanduo viršijo amonio ir nitratų normas (10 iš 34 tirtų šulinių/gręžinių) **(R17)**²².

Energijos gamybai naudotini atsinaujinantys ištekliai ir jos gamyba. Šilutės rajono savivaldybė siekia vis aktyviau įvairiose srityse naudoti atsinaujinančius energijos šaltinius. 2014 metais Šilutės rajono savivaldybėje veikė 25 subjektai energijos gamybai naudojantys atsinaujinančius energijos išteklius **(R18)**²³: 6 subjektai – vėjo energiją, 17 subjektų – saulės energiją ir po vieną subjektą hidroenergiją bei biomasės energiją, tačiau pagal pagaminamos energijos galią dominuoja vėjo energijos panaudojimas).

Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimas ypač suintensyvėjo pastaraisiais metais – 2011 metais atsinaujinančius energijos išteklius energijos gamybai naudojo tik 2 subjektai, taigi 2011–2014 metų laikotarpiu tokių subjektų skaičius išaugo 12,5 karto **(R19)**²⁴.

Šilutės rajono savivaldybėje ir toliau numatoma plėsti vėjo energijos eksploatavimą. Estijos įmonės „Nelja Energia“ valdoma didžiausia Lietuvos vėjo jėgainių parkų grupė „4 Energia“ ŽRVVG teritorijoje pradėjo statyti naują 115 mln. eurų vertės 60 MW galios vėjo jėgainių parką. Numatoma, kad naujas vėjo jėgainių parkas gamins apie 230 gigavatvalandžių elektros per metus ir patenkins daugiau nei 2 proc. metinio Lietuvos poreikio **(R20)**²⁵.

Kultūros ir (arba) žvejybos paveldas, organizuojami tradiciniai su žuvininkystės veikla susiję renginiai. ŽRVVG teritorija yra savita savo kultūra, kurioje persipynę Lietuvos ir Mažosios Lietuvos (Prūsų Lietuvos) kultūrinis paveldas. Mažosios Lietuvos paveldas yra unikalus ir savitas. Išskirtiniai yra šio regiono architektūra, folkloras, nepakartojami pamario ir pajūrio žvejų, amatininkų papročiai, kurie išskiria Mažąją Lietuvą iš kitų Lietuvos regionų²⁶.

Remiantis Šilutės rajono savivaldybės administracijos duomenimis, Savivaldybės teritorijoje yra apie 400 kultūros paveldo objektų, tarp jų geriausiai išlikęs yra architektūros, archeologijos, technikos ir marinistinis paveldas. Didžiausia kultūrinių išteklių koncentracija Šilutės rajono savivaldybėje – Nemuno deltos regioninio parko teritorijoje **(R21)**²⁷:

Minija (Mingė, Minė) – kaimas Kintų seniūnijoje, abipus Minijos žemupio, tarp Kuršių marių, Kniaupo ir Krokų Lankos. Vietinės reikšmės architektūrinis paminklas: gatvinis (19 sodybų), išretėjusio užstatymo žvejų kaimas. Yra 11 XIX a. pab.–XX a. pr. paminklinių pastatų. Sodybos išsidėstę Minijos krantuose, kiemai (su darželiais) atgręžti į upę, prie kiekvieno kiemo buvo įrengtos prieplaukos valtimis, sodybas su sausumos keliais jungia keliukai. Yra ir medinių pastatų – jų planai, konstrukcijos, išorės formos, tūriai, dekoras būdingas Pamario krašto liaudies architektūrai. Minijos kaimas minimas XVII a.

Pakalnė – žvejų kaimas. Pirmą kartą šis kaimas paminėtas 1613-09-27, kai žvejybos meistras V. Baugartas, gavęs žemės sklypą ir privilegiją, čia įsteigė smuklę. 1897 m. Pakalnė jau buvo nemažas kaimas, kuris siekė Rusnę ir tapo Rusnės priemiesčiu. Nuo 1736 m. čia veikė pradžios mokykla. 1880 m. atidaryta antroji klasė. Pakalnėje yra evangelikų liuteronų kapinės.

Rusnė – miestelis, minimas nuo XIV a., įsikūręs 8 km į pietvakarius nuo Šilutės, Nemuno deltoje, prie Rusnės upės išsišakojimo į Atmatą ir Skirvytę. 1419 m. pastatyta medinė bažnyčia, 1448 m. jau

²² http://silutessveikata.lt/wp-content/uploads/file/SULINIU_TYRIMU_REZULTATAI_2014_Silutes_raj.pdf

²³ Lietuvos erdvinės informacijos portalas geoportal.lt (žr. interneto nuorodą <http://www.geoportal.lt/avei/>).

²⁴ Šilutės rajono vietos plėtros strategija 2014-2020

²⁵ <http://www.bns.lt/topic/1912/news/48857566/>

²⁶ http://www3.lrs.lt/pls/inter/w5_show?p_r=7039&p_d=95439&p_k=1

²⁷ Turizmo verslo skatinimo sistemos sukūrimo Šilutės rajono savivaldybėje galimybių studija, www.silute.lt

veikė smuklė. 1553 m. įsteigta lietuviška parapinė mokykla. Nuo 1596 m. vyko savaitiniai turgūs. XVIII a. atsirado amatininkų cechai, medienos apdorojimo pramonė. Pro Rusnę iš Didžiosios Lietuvos Nemunu buvo plukdoma mediena. XIX a. veikė biblioteka, keli knygynai, knygriškykla. 1974 m. pastatytas tiltas per Atmatos upę ties Rusne. Nuo 1961 m. pradėjo veikti žuvivaisos įmonė, 1962 m. – ichtiologijos stotis.

Vorusnė – kaimas Rusnės seniūnijoje prie Vorusnės upės žiočių, kadaise stovėjo ant Kuršių marių kranto. Priaugant krantui, nuo marių nutolo. Vorusnė – tai viena seniausių šio krašto gyvenviečių. 1366 m. Kryžiuočių ordino rašte minima kaip Variszkin, t. y. Variškinė. Vėliau kaimą vadino Waruss, t. y. Vorusne arba AltRuss – Senąja Rusne. XIX a. per. Vorusnė dokumentuose minima kaip skurdi žvejų ir padienių darbininkų gyvenvietė.

Uostadvaris – kaimas Rusnės seniūnijoje, į pietus Krokų Lankos, kairiajame Atmatos krante. Įkurtas planuojant vykdyti užliejamų pievų nusausinimo darbus. 1907 m. prie Dumblių kanalo pastatyta pirmoji vandens kėlimo stotis, kurioje buvo įtaisyta garinė turbina, sutraukianti pievų vandens perteklių ir nuleidžianti jį Nemuno link.

Ventė – kaimas Kintų seniūnijoje, 25 km į pietus nuo Priekulės, Kuršių marių krante, Ventės rago. Veikia Ventės Rago ornitologinė stotis, Lietuvos MA Hidrobiologijos stotis, pradinė mokykla. Ventė jau XIV a. minima kelių į Lietuvą aprašymuose. 1360 m. Ventės rago smaigalyje kryžiuočiai pastatė pilį, vadintą Vindenburgu (Windenburg), vėliau ją nugriovė marių bangos. XVI a. pr. tebuvo likę tik griuvėsiai. Pilies akmenys panaudoti statyti Ventės bažnyčiai, kuri 1705 m. buvo nugriauta ir pastatyta Kintuose. Su paukščių migracija lankytojai kviečiami susipažinti Tado Ivanausko Zoologijos muziejaus Ventės Rago ornitologinėje stotyje. Ornitologinėje stotyje įrengtas nedidelis muziejus, kuriame galima susipažinti su paukščių žiedavimo istorija, paukščių migravimo tyrimais ir unikaliu Nemuno deltos sparnuočių pasauliu. Ventės Ragas – itin svarbi vieta migruojantiems paukščiams. Kai kada per Ventės Ragą per dieną praskrenda iki 300000 paukščių. Ventės Rago paukščių žiedavimo stotis – viena seniausių pasaulyje. Pastaraisiais dešimtmečiais ornitologinėje stotyje įrengtos didžiausios ir moderniausios pasaulyje paukščių gaudyklės.

Skirvytėlė. 1949 m. prie radialinio Rusnės miestelio buvo prijungta periferinė gatvė, besitęsianti rytų-vakarų kryptimi. Tada ji vadinta Skirvytėlės, o nuo 1953 m. – Žvejų g. Tai vienintelis Nemuno deltos regioninio parko kaimas – respublikinės reikšmės architektūros paminklas, kurį sudaro 20 sodybų. Šiame kaime gyventojai įsikūrė XVI a. pab. Žvejai apsigyvendavo Pakalnės ir Vorusnės miškingose pakrantėse atskirais vienkiemiais, kurie ilgainiui sudarė grupes, o supylus apsauginį pylimą juos sujungė bendra gatvė. Be žvejybos ir žemdirbystės, vietos gyventojai vertėsi nendrių pjovimu ir pardavimu. Visos kaimo trobos medinės, dauguma statytos XIX a. antroje pusėje.

Žalgirių kaimas susiformavo XIX a., pradėjus kurti pelkininkų kolonijas ir įkuriant nedideles sodybėles su 1-3 ha žemės sklypeliais aukštapelkių pakraščiuose, grioviais nusausintuose durpynų plotuose. Pelkininkų kolonijose sodybos ir gyvenamieji pastatai buvo taisyklingai surikiuoti palei tiesius keliukus, buvo suformuoti stačiakampiai sklypų kvartalai. Pelkininkų kolonijų gyventojai augino bulves bei kitas daržoves ir jas tiekėdavo tuometinės Rytų Prūsijos miestams, dirbo durpynuose. Siekiant išsaugoti ir eksponuoti paskutinį išlikusį pelkininkų kaimą ir jo žemėnaudos ypatumus įsteigtas Žalgirių kaimo kraštovaizdžio draustinis.

Prie kultūrinio išteklių galima priskirti ir Šilutės rajono savivaldybės teritorijoje esančius sakralinius objektus: bažnyčias, laidojimo vietas, koplyčias ir pan.; žydų palikimą (sinagogos, laidojimo vietas, istorinės vietos) ir istorinį II pasaulinio karo/pokario palikimą (Macikai, Juknaičiai). Sakralinių, II pasaulinio karo/pokario palikimo objektų yra gana daug, jie yra tvarkomi ir tinkamai pristatomi leidiniuose, turizmo informacijos šaltiniuose. Šie objektai prisideda prie turizmo skatinimo, bet nepakankamai skatina turizmo verslo sistemos aktyvinimą. Turizmo skatinimui galėtų būti panaudojamas ir žydų palikimas, jį aktualizuojant, pritaikant vietos bendruomenei, ieškant įdomesnių formų ir apraiškų, kadangi objektų skaičius nėra didelis, sukoncentruotas pagrinde Rusnėje, Švėkšnoje ir Žemaičių Naumiestyje.

ŽRVVG teritorijos savitumui atskleisti didelės įtakos turi ir nematerialiniai ištekliai – kultūros ir

pramogų paslaugas teikiančių įstaigų veikla (pvz. meno kolektyvų pasirodymai, sporto ir meno renginiai, šventės ir pan.), tautinis paveldas, kulinarinis paveldas.

Šilutės rajono savivaldybės administracijos duomenimis, savivaldybės teritorijoje tautinį paveldą puoselėja 12 tautinio paveldo kūrėjų, 43 tautodailininkai ir liaudies meistrai (R22)²⁸. Didelė dalis šių asmenų – senųjų, tradicinių amatų puoselėtojai (medžio drožyba, pynimas iš šiaudelių, kalvystės darbai, tapyba ir pan.). Tačiau labai mažą dalį sudaro unikalių, marinistinio paveldo produktų (pvz. vėtrungių) kūrėjai, kulinarinio paveldo puoselėtojai (R23)²⁹. Tautinio paveldo vystymui didelės įtakos turi muziejų, kultūros centrų ir pan. įstaigų organizuojama veikla – edukaciniai užsiėmimai, parodos, simpoziumai.

Informacija apie Šilutės rajono savivaldybės teritorijoje esantį kulinarinį paveldą nėra tinkamai renkama, kaupiama ir pristatoma: savivaldybės tautodailininkų sąrašuose nurodyti asmenys, kurie užsiima kraštui būdingų patiekalų ruošą, atskirų maitinimo/apgyvendinimo paslaugų teikėjų internetinėse svetainėse randama informacijos, kad virėjai gali pasiūlyti kraštui būdingų žuvies patiekalų (kavinė-baras „Viesulas, Česlovo Ramoškos vyno ūkis, kavinė „Kuršiai“, turizmo kompleksas UAB „Kintai“, poilsio ir laisvalaikio centras „Ventainė“, kavinė „Mingės egzotika“, viešbutis - restoranas „Deims“, žuvies rūkykla „Anitos žuvis“, restoranas „Prie Peterso tilto“ ir kt.), Šilutės muziejus siūlo edukacines programas šia tema. Vis dėlto susistemintos informacijos nėra. Dalinis krašto kulinarinio paveldo pristatymas atliktas per turistinio maršruto „Divyčio kelias“ pristatymą (www.divyciokelias.lt), tačiau jokios informacijos nėra, pvz. Europos regioninio kulinarinio paveldo tinklo svetainėje <http://www.culinary-heritage.com>. Divyčiokelias siūlo 9 kulinarius objektus, supažindinančius keliautojus su Šilutės kraštui būdingais patiekalais – tautinio paveldo statusą turinčiomis rūkytomis žuvimis, tradiciniais žuvies patiekalais, žuviene, senovėje itin mėgiamu desertu bei pirmojo Lietuvoje šeimos vyno ūkio gaminamais vaisių ir uogų vynais (R24)³⁰.

Šilutės rajono savivaldybėje kasmet tvirtinamas kitų metų strateginių renginių sąrašas – šių renginių organizavimui tradiciškai skiriamas didžiausias dėmesys. Didelė šių renginių dalis yra skirta seniūnijos bendruomenei ir/arba valstybės šventėms/ renginiams, taip pat renginiams, pritraukiantiems ir turintiems galimybių pritraukti didesnius lankytojų (įskaitant turistus) srautus: Šilutės miesto šventė, Žuvienės virimo čempionatas Šilutės m., Šilutės F. Bajoraičio viešosios bibliotekos organizuojami renginiai: Pasaulio šilutiškių sueiga „Šviesos parnešti, gera padaryti...“, literatūrinis ruduo „Prisijaukinkim žodį, paukštį, debesį...“ ir tarptautinė vaikų knygos mugė „Mes iš Baltijos valstybių“; Laivininkų šventė Rusnės saloje; Švėkšnos mstl. renginiai: Moliūgų šventė, Šv. Jokūbo atlydai Švėkšnoje, Vestuvininkų festivalis, „Dvaro“ šventė; Nemuno deltos regioninio parko teritorijoje organizuojami renginiai: 2014 metais pradėtas, kas 2 metai vykstantis Laivų paradas, baidarių maratonas; Meno laboratorija „Pamario ženklai“ Kintuose (organizuoja Kintų Vydūno kultūros centras), Kintų festivalis. Nemuno deltos regioniniame parke spalio mėnesiais paukščių stebėtojai kviečiami į kasmet Pamario krašte rengiamas išskrendančių paukščių palydėtuovės bei į tradicinį „Paukščių rali“ (paukščių stebėjimo varžybos mėgėjams ir profesionalams) (R25)³¹.

Teritorijos išskirtinumas ir identitetas.

Šilutės kraštas – tai kraštas, kur vanduo ir žmonės kuria gyvenimą. Šilutės ŽRVVG teritorijos išskirtinumą lemia gausūs, bet aplinkosaugos požiūriu labai pažeidžiami gamtos

²⁸ <http://www.silute.lt:50080/index.php?-1763224164>

²⁹ Turizmo verslo skatinimo sistemos sukūrimo Šilutės rajono savivaldybėje galimybių studija, www.silute.lt

³⁰ Turizmo verslo skatinimo sistemos sukūrimo Šilutės rajono savivaldybėje galimybių studija, www.silute.lt

³¹ www.siluteinfo.lt

ištekliai. Nemuno delta ir Kuršių marios yra žuvingiausios iš visų Lietuvos vidaus vandenų. Regionas pasižymi turtingu ir daugiasluoksniu kultūros paveldu. Regiono istorijos raida lėmė, kad vietos paveldas yra svarbus Lietuvai ir kitoms Europos šalims. Išlikęs kuršių ir lietuvininkų kultūros paveldas glaudžiai susijęs su žvejų kultūra ir yra neįkainojamas Šilutės regiono unikalumo ir tapatumo turtas, kurį būtina ne tik išsaugoti, bet ir panaudoti ieškant naujų regiono plėtros galimybių.

2.2. ŽRVVG teritorijos gyventojų poreikių analizė

ŽRVVG teritorijos gyventojų poreikių išsiaiškinimas ne tik aktyvina gyventojus, bet ir, įtraukiant tikslinių grupių asmenis, padeda priimti teisingus strateginius sprendimus. Šis vietos plėtros strategijos rengimo etapas yra vienas svarbiausių, kadangi gyventojų poreikių tyrimas ir tai, kiek aktyviai į šį procesą bus įtraukti gyventojai ir organizacijos, didele dalimi nulemia VPS įgyvendinimo sėkmę.

Šilutės ŽRVVG teritorijos situacijos analizė ir gyventojų poreikių tyrimas buvo atliekamas kompleksiskai ir nuosekliai, šiais etapais:

VIEŠINIMAS

Informacija apie bendruomenių inicijuojamą vietos plėtrą ir apie Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 m. veiksmų programos galimybes rengti ir įgyvendinti Šilutės ŽRVVG VPS skelbiama Šilutės ŽRVVG narės, Šilutės rajono savivaldybės, tinklapyje, informacinių renginių metu: <https://www.silute.lt/go.php/lit/Asociacija-silutes-zuvininkystes-regiono-vietos-veiklos-grupe-zuveju-krastas-kviecia-dalyvauti-renginiuose> (žr. *Šilutės ŽRVVG būstinėje*). Buvo suorganizuoti šeši vieši informaciniai renginiai: po du renginius Šilutėje, Kintuose ir Rusnėje. Pirmieji renginiai buvo skirti ŽRVVG teritorijos gyventojų ir kitų asmenų (fizinį ir juridinių) įtraukčiai į VPS rengimą paskatinti ir ŽRVVG veiklai pavišinti, o vėlesniųjų renginių metu buvo viešinama parengta VPS. Šilutės ŽRVVG ir jos rengiama VPS viešinama ir rengiant informacinius straipsnius (žr. *Šilutės ŽRVVG būstinėje*).

GYVENTOJŲ APKLAUSA

Taikant anketinės apklausos ir gyventojų įsitraukimo į teritorijos pokyčių valdymą metodus, buvo laikomasi „iš apačios į viršų“ ir kitų bendruomenės inicijuotos vietos plėtros principų (BIVP). Kiekvienas asmuo buvo skatinamas išanalizuoti savo gyvenamosios vietovės problemas, išteklius, nustatyti poreikius ir problemas bei jų sprendimo būdus. Apklausą padėjo gauti kiekybinės informacijos esamai žuvininkystės regiono socialinei-ekonominei situacijai bei gyventojų poreikiams ir problemoms išsiaiškinti. Šilutės ŽRVVG, siekdama ištirti ŽRVVG teritorijos gyventojų poreikius, duomenims rinkti naudojo apklausos metodą, derindama šias duomenų rinkimo formas: *anketavimą* – bendrai teritorijos analizei ir poreikiams ištirti, *grupinį interviu* – SSGG analizei ir problemos ištirti teritoriniu požiūriu; *interviu* – verslo sektoriaus poreikiams ištirti. Siekiant išlaikyti partnerystės principą, buvo apklausti: Šilutės rajono savivaldybės - ŽRVVG teritorijos gyventojai, vietos verslininkai, bendruomenių ir kitų NVO nariai, vietos valdžios atstovai.

Ruošdamiesi gyventojų apklausai ŽRVVG administracijos darbuotojai konsultavosi su akredituotais LEADER metodo konsultantais, mokslininkais, ŽRVVG valdyba. Kartu su ja buvo parengta Šilutės žvejybos ir akvakultūros regiono situacijos ir gyventojų poreikių tyrimo anketa, kuri išplatinta gyventojams (*Šilutės žvejybos ir akvakultūros regiono situacijos ir gyventojų poreikių tyrimo anketa priede Nr.8*).

Imties dydžio nustatymas anketavimui.

Reprezentatyvi respondentų imtis anketavimui buvo nustatyta:

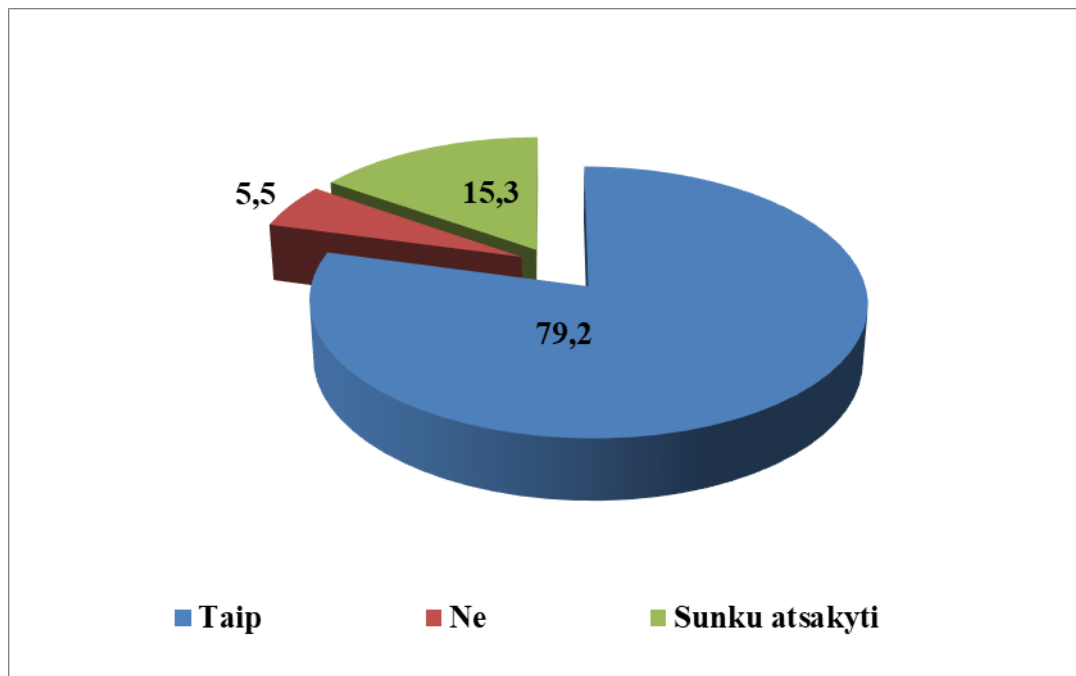
- remiantis mokslinėje literatūroje pateikiamomis rekomendacijomis apklausos vykdymui ir jos rezultatų reprezentatyvumui užtikrinti³²,
- pasitelkiant informacines technologijas: www.apklausa.lt. pateikta imties dydžio skaičiuokle.

Apklausos imties dydžio nustatymui buvo panaudotas Šilutės rajono savivaldybės gyventojų skaičius 2016-01-01. Siekiant užtikrinti apklausos reprezentatyvumą anketos buvo išplatintos 100 Šilutės žvejybos ir akvakultūros regiono aktyvių gyventojų (t. y. suaugusiems gyventojams, išskyrus vaikus iki 15 metų).

Į anketos klausimus atsakė 72 anketavime dalyvavę asmenys. Vadinasi tyrimo tikimybei esant 95 proc., tyrimo rezultatų paklaida lygi 10 proc. ir tai užtikrina tyrimo reprezentatyvumą. Iš į anketos klausimus atsakiusių asmenų 55 proc. buvo moterys, 45 proc. – vyrai. Daugiausiai apklausoje dalyvavo 40-59 metų asmenys – 56,9 proc. 16,7 proc. sudarė asmenys nuo 60 metų amžiaus, 13,9 proc. – respondentai 30-39 metų amžiaus ir likusią dalį – 12,5 proc. sudarė jauni (iki 29 metų amžiaus) regiono gyventojai. Daugumos respondentų išsilavinimas yra vidurinis, aukštesnysis ir spec. vidurinis (55,5 proc.) ir aukštasis (43,1). 75 proc. respondentų nėra Šilutės ŽRVVG nariais ir tai rodo, kad regiono gyventojai aktyviai domisi BIVP veiklomis.

Anketavimo metu buvo siekiama išsiaiškinti Šilutės žvejybos ir akvakultūros regiono gyventojų požiūrį:

- *Į Šilutės rajono savivaldybės teritoriją.* 79,2 proc. respondentų nurodė, kad jie didžiuojasi Šilutės žvejybos ir akvakultūros regionu

Respondentų pasiskirstymas pagal atsakymą į klausimą „Ar Jus didžiuojatės Šilutės rajono savivaldybe?“

- *Į Šilutės rajono savivaldybės bruožus ar gyvenimo ypatumus.*

³² Kardelis, K. (2002). Mokslinių tyrimų metodologija ir metodai. – Kaunas: Judex

Iš visų atsakymų 28,7 proc. atsakymų, buvo paminėta, kad labiausiai didžiuojamasi gamta ir kraštovaizdžiu, 17,6 proc. – kultūra, istorija, tradicijomis, 11,6 proc. – geografinė padėtimi, 10,6 proc. – galimybėmis užsiimti žuvininkystės verslu

Atsakymų į klausimą „Kokiu Šilutės rajono savivaldybės bruožu ar gyvenimo ypatumu Jūs labiausiai didžiuojatės?“ pasiskirstymas

Šilutės rajono savivaldybės bruožas, ypatumas	Pasirinkimo dažnis, proc.
Gamta ir kraštovaizdis	28,7
Geografinė padėtis	11,6
Kultūra, istorija, tradicijos	17,6
Šilutės rajono savivaldybėje gyvenantys žmonės	7,9
Socialinė infrastruktūra	1,4
Žuvininkystės verslui reikalinga infrastruktūra	5,6
Galimybės užsiimti žuvininkystės verslu	10,6
Galimybės teikti turizmo paslaugas	8,3
Galimybės užsiimti pramogine žvejyba	7,9
Kita (galimybė buriuoti)	0,5
Iš viso	100

• Į Šilutės rajono savivaldybės problemas.

Opiausiomis Šilutės rajono savivaldybės problemomis įvardijamos:

- ✓ mažos gyventojų pajamos,
- ✓ gyventojų skaičiaus mažėjimas,
- ✓ nedarbas

Šilutės rajono savivaldybės problemų vertinimas

Problemos	Atitinkamą vertinimą pasirinkusių respondentų skaičius				
	5 (labai svarbi)	4 (svarbi)	3 (vidutiniškai svarbi)	2 (nesvarbi)	1 (visai nesvarbi)
Gyventojų skaičiaus mažėjimas	48	16	6	2	0
Gyventojų senėjimas	19	29	15	6	3
Menka turizmo ir rekreacijos paslaugų įvairovė	10	26	20	12	4
Mažas gyventojų verslumas	13	35	19	2	3
Socialinių paslaugų trūkumas	16	21	24	7	4
Blogi keliai	27	25	14	4	2
Nesutvarkyti ir bendruomenės poreikiams nepritaikyti viešieji pastatai	11	24	22	11	4
Nepakankamas verslo ir vietos valdžios bendradarbiavimas	15	26	24	3	4

Nedarbas	40	19	11	2	0
Mažos gyventojų pajamos	50	15	6	1	0
Menkos galimybės mokytis ir kelti kvalifikaciją, gauti žinių	11	29	22	8	2
Bloga aplinkosaugos situacija	9	26	24	6	7
Gyventojų, ypač vaikų ir jaunimo laisvalaikio užimtumo stoka	36	14	15	4	3
Kita: reikalingi dviračių takai (Rusnė x2)	2	0	0	0	0
Kita: menkas uosto ir prieplaukos infrastruktūros plėtojimas (Kintai)	1	0	0	0	0

- Į Šilutės rajono savivaldybės žvejų profesinės veiklos problemas.

Opiausiomis Šilutės rajono savivaldybės žvejų profesinės veiklos problemomis įvardijamos:

- ✓ nepakankamos pajamos,
- ✓ mažėjantys žuvų ištekliai,
- ✓ pasenusi žvejybos įranga,
- ✓ griežtėjantys reikalavimai žuvininkystės verslui ir aplinkosaugai

Šilutės rajono savivaldybės žvejų profesinės veiklos problemų vertinimas

Žvejų profesinės veiklos problemos	Vertinimas					
	5 (labai svarbi)	4 (svarbi)	3 (vidutiniškai svarbi)	2 (nesvarbi)	1 (visai nesvarbi)	nevertino
Nepakankamos pajamos	41	15	8	4	1	3
Poreikis imtis su žuvininkyste susijusios kitos veiklos	12	28	21	3	5	3
Griežtėjantys reikalavimai žuvininkystės verslui	24	24	17	3	1	3
Nepakankama žuvininkystės infrastruktūra	14	31	17	5	2	3
Pasenusi žvejybos įranga	28	21	10	7	3	3
Mažėjantys žuvų ištekliai	40	13	10	4	2	3
Griežtėjantys aplinkosaugos reikalavimai	20	28	16	4	1	3
Viešos informacijos apie žūklės galimybės stoka	12	31	18	8	0	3
Nepakankama žvejų kvalifikacija	13	18	27	9	2	3
Nepakankamas žuvininkystės verslo ir mokslo bendradarbiavimas, per lėtai diegiamos inovacijos	20	24	18	5	2	3
Kita: žuvininkystės verslo istorijos nežinojimas	1	0	0	0	0	0

- Į Europos Sąjungos paramos iki 2020 m. žvejybos ir akvakultūros regionams panaudojimą.

Svarbiausiomis Europos Sąjungos paramos iki 2020 m. panaudojimo kryptimis nurodytos:

- ✓ parama vietos žuvininkystės produktų perdirbimui ir realizavimui,
- ✓ parama žvejybos verslo pradžiai,
- ✓ parama žvejams reikalingos infrastruktūros gerinimui,
- ✓ parama vietos žuvininkystės produktų realizavimo gerinimui ir kitiems rinkodaros veiksams,
- ✓ parama akvakultūros verslo pradžiai

Veiklų, kurioms reiktų skirti pirmenybę, teikiant Europos Sąjungos paramą iki 2020 m., vertinimas

Veiklos	Vertinimas					
	5 (labai svarbi)	4 (svarbi)	3 (vidutiniškai svarbi)	2 (nesvarbi)	1 (visai nesvarbi)	nevertino
Verslinės žvejybos veiklos įvairinimas, investuojant į kitus ekonomikos bei artimus žvejybai sektorius	27	22	14	6	2	1
Akvakultūros veiklos įvairinimas, investuojant į kitus ekonomikos bei artimus žvejybai sektorius	24	23	20	4	0	1
Verslinės žvejybos konkurencingumo didinimas	20	22	17	7	5	1
Akvakultūros konkurencingumo didinimas	16	19	26	6	4	1
Parama žvejybos verslo pradžiai	50	10	5	5	1	1
Parama akvakultūros verslo pradžiai	38	18	11	3	1	1
Mokymasis visą gyvenimą ir profesinis mokymas	16	23	19	13	0	1
Žvejybos poveikio žuvininkystės regiono aplinkai mažinimas, klimato kaitos švelninimo veiksmai	19	25	14	12	1	1
Akvakultūros poveikio žuvininkystės regiono aplinkai mažinimas, klimato kaitos švelninimo veiksmai	17	25	18	8	3	1
Žvejybos tradicijų, paveldo išsaugojimas bei pritaikymas turizmui	37	16	10	5	3	1
Vietos žuvininkystės produktų perdirbimas ir realizavimas	48	17	2	1	3	1
Vietos žuvininkystės produktų realizavimo gerinimas ir kiti rinkodaros veiksmai	37	21	6	5	2	1
Bendradarbiavimas, gerosios patirties sklaida	19	29	17	3	3	1
Žvejams reikalingos infrastruktūros gerinimas	26	33	9	3	0	1
Žvejų saugos ir sveikatos užtikrinimas	26	27	13	5	0	1
Žuvininkystės regiono bendruomenių vaidmens stiprinimas	23	29	13	4	2	1
Paslaugų žvejybos verslui teikimas	22	29	15	1	4	1
Kita: Rusnėje nėra galimybės įsigyti šviežios žuvies, ką tik pagautos žuvies	1	0	0	0	0	0
Kita: Prekyba šviežia žuvimi	1	0	0	0	0	0

Surinkti duomenys apdoroti Microsoft „Excel 2010“ programa.

KONSULTACINIAI INFORMACINIAI RENGINIAI

Įsikūrusi Šilutės ŽRVVG pradėjo viešinti save kaip asociaciją, kuri sieks pagerinti vietinės užimtumo galimybes, išnaudojant vietos bendruomenės, verslo ir vietos valdžios ryšius.

Nuo 2016 metų gegužės mėn. buvo pradėta rengti 2014–2020 metų plėtros VPS ir nuolat tiek spaudoje, tiek Šilutės rajono savivaldybės internetinėje svetainėje buvo talpinami skelbimai, kviečiantys gyventojus, verslo įmones, nevyriausybinės organizacijos bei įstaigas teikti pasiūlymus VPS rengti.

Per VPS rengimo laikotarpį buvo suorganizuoti šeši vieši informaciniai renginiai ŽRVVG teritorijos gyventojams, verslo įmonėms, nevyriausybiniams organizacijoms bei įstaigoms. Svarbiausi renginių tikslai – ne tik viešinti, bet ir pristatyti VPS rengimo galimybes ir sąlygas, tikslus; kvieisti teikti projektines idėjas, diskutuoti ir šitaip prisidėti prie VPS rengimo. Iliustracijos apie vykusius viešus informacinius renginius *Šilutės ŽRVVG būstinėje*.

Žuvininkystės įmonių asociacijos „Lampetra“ Taryboje (posėdžio protokolas 2016-06-13 Nr. PT-6 ŽRVVG būstinėje) taip pat buvo apsvaistytas Europos Sąjungos paramos poreikis žvejams ir asociacijai. Nutarta siūlyti, rengiant Šilutės žuvininkystės regiono vietos plėtros strategiją, numatyti mokymo priemones, t.y. kad galima būtų mokyti statyti bei siūti žvejybos įrankius. Šiam tikslui įgyvendinti numatyti statyti ir įrengti žvejybos įrankių siuvimo ar įrankių statymo cechą. Taip pat siūloma numatyti paramą žuvininkystės produktų pridėtinės vertės didinimui, gerinant pardavimo, logistikos sąlygas ir tam įsigyjant mikroautobusus, prekybos priekabas, autošaldytuvus. Siūloma skatinti ir žuvininkystės produktų pardavimą, sukuriant papildomas žuvies apdorojimo veiklas t. y. siekti įvairinti žuvininkystės produktų žaliavos pateikimą vartotojui tuo tikslu dalinai apdorojant žaliavą t.y. atliekant žuvies rūšiavimą, pusfabrikačių ruošimą, faršo gamybą, pakavimą ir kt. Tarybos narių nuomone aktualus ir gamybos skatinimas iki visiško produkto apdorojimo t.y. paramos teikimas rūkymo, kepimo, marinavimo, sūdymo, vytinimo ir kt. apdorojimo rūšių įrangos įsigijimui. Kaip papildomos veiklos žvejams įvardijamos ir uždaros recirkuliacinės sistemos, cechų statyba žuvų auginimui ir kt. Darbo sąlygų gerinimui siūloma numatyti laivų modernizavimo galimybes. Taip pat siūloma tęsti Kintų (Girininkų) krantinėje infrastruktūros sukūrimą t.y. vandens bei nuotekų įrengimą. Identifikuotos ir aktualiausios temos, kuriomis siūloma finansuoti mokslinius tyrimus, seminarus, konferencijas. Tai įrankių selektyvumas, darbo sąlygų gerinimas, žuvininkystės produktų kokybė, marketingas.

2.3. ŽRVVG teritorijos socialinė situacija

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2016 metų pradžioje Šilutės rajono savivaldybėje gyveno 41093 gyventojai, iš jų 46,9 proc. sudarė vyrai, 53,1 proc. - moterys (gyventojų skaičius perskaičiuotas remiantis Lietuvos Respublikos 2011 metų visuotinio gyventojų ir būstų surašymo rezultatais) (žr. 1 lentelę). Tai 9,4 proc. mažiau nei 2011 metais (2011 metais gyveno 45380 gyventojų). Kaip ir visoje šalyje, dėl neigiamos natūralios gyventojų kaitos ir neigiamos neto migracijos gyventojų skaičius mažėja, tačiau minimu laikotarpiu savivaldybė neteko santykinai daugiau gyventojų nei vidutiniškai Klaipėdos regionas ar Lietuva (žr. 1 lentelę) **(R26)**³³. Kitose regiono savivaldybėse taip pat stebimas gyventojų skaičiaus mažėjimas, išskyrus Klaipėdos rajono ir Neringos savivaldybes, kuriose analizuojamu laikotarpiu gyventojų skaičius augo.

Šilutės rajono savivaldybės gyventojų amžiaus struktūra artima vidutinei Klaipėdos apskrityje. 2016 metais Šilutės rajono savivaldybėje 0-15 metų amžiaus gyventojai sudarė 16,7 proc., 16-64 metų amžiaus – 61,7 proc. ir 65 metų amžiaus ir vyresni – 21,6 proc.

2011–2016 metų laikotarpiu Šilutės rajono savivaldybėje fiksuojamas itin ryškus vaikų (0–15 metų) ir pakankamai ryškus darbingo amžiaus (16–64 m.) gyventojų skaičiaus mažėjimas. Mažėjo ir

³³ www.stat.gov.lt

pensinio amžiaus gyventojų skaičius (žr. 1 lentelę). Pastebėtina, kad Šilutės rajono savivaldybėje analizuojamu laikotarpiu vaikų sumažėjo beveik dvigubai daugiau nei darbingo amžiaus asmenų (atitinkamai 16,6 proc. ir 8,9 proc.) **(R27)**³⁴. Tuo tarpu tiek Klaipėdos apskrityje, tiek šalyje visų amžiaus grupių gyventojų mažėjo lėčiau.

1 lentelė. Gyventojų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes 2011–2016 metų pr.

Amžiaus grupės	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Pokytis per laikotarpį, proc.
Šilutės r. savivaldybėje							
0-15 metų	8230	7822	7532	7204	6989	6856	-16,6
16-64 metų	27829	26915	26481	26169	25849	25366	-8,9
=> 65 m.	9321	9303	9205	9074	8979	8871	-4,8
Iš viso	45380	44040	43218	42447	41814	41093	-9,4
Klaipėdos apskrityje							
0-15 metų	56671	55534	54639	54114	53784	53737	-5,2
16-64 metų	211552	206887	204828	203315	202312	200198	-5,4
=> 65 m.	71824	72323	72086	71584	71204	70683	-1,6
Iš viso	340047	334744	331553	329013	327300	324618	-4,5
Lietuvoje							
0-15 metų	492205	479899	470813	463251	457719	453504	-7,9
16-64 metų	1890397	1850732	1833990	1820517	1810868	1790344	-5,3
=> 65 m.	669986	673010	667102	659704	652675	644710	-3,8
Iš viso	3052588	3003641	2971905	2943472	2921262	2888558	-5,4

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, www.stat.gov.lt

Šilutės rajono savivaldybėje gimstamumą viršijantis mirtingumas lemia neigiamą natūralų gyventojų prieaugį. 2015 metais neigiamas natūralus gyventojų prieaugis, tenkantis 1 000-iui gyventojų, Šilutės rajono savivaldybėje siekė -1,2 ir buvo mažiausias tiek nei vidutiniškai Klaipėdos apskrityje, tiek nei šalyje, nors analizuojamu laikotarpiu neigiamas natūralus gyventojų prieaugis Šilutės rajono savivaldybėje visais metais buvo didesnis nei vidutiniškai Klaipėdos apskrityje **(R28)**³⁵ (žr. 2 lentelę).

2 lentelė. Natūrali gyventojų prieugis, tenkantis 1000 gyventojų, 2011–2015 metais

Teritorija	2011	2012	2013	2014	2015
Šilutės r. sav.	-4,1	-2,5	-3,2	-2,2	-1,2
Klaipėdos apskr.	-2,4	-1,7	-2,3	-1,7	-1,6
Lietuva	-3,5	-3,5	-3,9	-3,4	-3,5

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, www.stat.gov.lt

Migracijos mastai Šilutės rajono savivaldybėje yra žymiai didesni nei Klaipėdos apskrityje ir šalyje.

³⁴ www.stat.gov.lt

³⁵ www.stat.gov.lt

2015 metais 1000–iui gyventojų tenkanti neto migracija Šilutės rajono savivaldybėje siekė –15,9 asmens ir buvo 2,4 karto didesnė nei Klaipėdos apskrityje ir 2,1 karto – nei šalyje **(R29)**³⁶ (žr. 3 lentelę).

3 lentelė. Neto migracija, tenkanti 1000 gyventojų, 2011–2015 metais

Teritorija	2011	2012	2013	2014	2015
Šilutės r. sav.	-25,4	-16,2	-14,7	-12,7	-15,9
Klaipėdos apskr.	-13,2	-7,8	-5,4	-3,5	-6,6
Lietuva	-12,5	-7,1	-5,7	-4,2	-7,7

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, www.stat.gov.lt

Analizuojami duomenys leidžia daryti išvadą, kad Šilutės rajono savivaldybė sparčiai depopuliuoja ypač dėl emigracijos ir neigiamos natūralios gyventojų kaitos.

Vidutinis metinis užimtų gyventojų skaičius Šilutės rajono savivaldybėje didėjo 2011–2012 metais, tačiau 2013 - 2015 metais mažėjo. Šis sumažėjimas palyginti su 2011 metų lygiu siekė net 16,6 proc., nors užimtųjų skaičius tiek Klaipėdos apskrityje, tiek vidutiniškai šalyje augo **(R30)**³⁷ (žr. 4 lentelę). Užimtųjų skaičius didėjo ir daugumoje apskrities savivaldybių.

4 lentelė. Užimtų gyventojų skaičius, tūkst. 2011–2015 metais

Teritorija	2011	2012	2013	2014	2015	Pokytis, proc.
Šilutės r. sav.	20,5	21,4	18,8	17,4	17,1	-16,6
Klaipėdos apskr.	148,3	153,3	153,1	160,2	163,7	+10,3
Lietuva	1253,6	1275,7	1292,8	1319,0	1334,9	+6,5

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, www.stat.gov.lt

Analizuojant užimtųjų gyventojų dalį nuo 16-64 metų amžiaus gyventojų pastebima, kad 2015 metais Šilutės rajono savivaldybėje užimtųjų gyventojų dalis nuo visų minėto amžiaus gyventojų skaičiaus siekė tik 67,4 proc., kai tuo tarpu Klaipėdos apskrityje – 81,8 proc., o vidutiniškai Lietuvoje – 74,6 proc. **(R31)**³⁸.

2015 metais Šilutės rajono savivaldybėje buvo registruota 3,3 tūkst. bedarbių arba 1,1 tūkst. mažiau nei 2011 metais. Visgi, 2015 metais registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis (nedarbo lygis) Šilutės rajono savivaldybėje siekė 12,5 proc. ir buvo didesnis nei Klaipėdos apskrityje (7,9 proc.) ir šalyje (8,7 proc.) (žr. 5 lentelę). Nedarbo lygis Šilutės rajono savivaldybėje, kaip ir Klaipėdos apskrityje bei šalyje 2011–2015 metais turėjo mažėjimo tendenciją, tačiau savivaldybėje ji buvo lėčiausia **(R32)**³⁹.

5 lentelė. Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis 2011–2015 metais

Teritorija	2011	2012	2013	2014	2015	Pokytis, proc.
Šilutės r. sav.	15,6	15,2	14,0	13,0	12,5	-3,1
Klaipėdos apskr.	12,3	10,4	9,4	8,1	7,9	-4,4
Lietuva	13,1	11,7	10,9	9,5	8,7	-4,4

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, www.stat.gov.lt

³⁶ www.stat.gov.lt

³⁷ www.stat.gov.lt

³⁸ www.stat.gov.lt

³⁹ www.stat.gov.lt

Didžiąją Šilutės rajono bedarbių dalį (55,1 proc.) sudarė vidurinę išsilavinimą turintys žmonės, iš kurių tik 27 proc. turėjo įgiję profesinę kvalifikaciją (Lietuvoje vidutiniškai 55 proc. bedarbių su viduriniu išsilavinimu yra įgiję profesinę kvalifikaciją). Ketvirtadalis Šilutės rajono savivaldybės bedarbių turėjo pagrindinį išsilavinimą (kas pastebimai daugiau nei šalyje bei apskrityje), iš kurių tik 9 proc. turi įgiję profesinę kvalifikaciją (šalies vidurkis – 44 proc.). Taigi, pagal profesinio pasirengimo neturinčių bedarbių dalį Šilutės rajonas (50 proc.) lenkia tiek Lietuvos (39 proc.), tiek ir apskrities (43 proc.) rodiklius **(R33)**⁴⁰.

Jauni iki 29 metų žmonės 2015 metų pradžioje sudarė 22,5 proc. rajono bedarbių ir tai viršijo Lietuvos (18,3 proc.) ir apskrities (20,9 proc.) vidurkį. Dauguma (31 proc.) Šilutės rajono savivaldybės, kaip ir šalies bei apskrities, bedarbių yra vyresnio nei 50 metų amžiaus žmonės, tačiau pastebėtina, kad jų ŽRVVG teritorijoje yra truputį mažiau nei vidutiniškai šalyje bei apskrityje (36 proc.)⁴¹.

2015 metais vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis Šilutės rajono savivaldybėje siekė 567,2 EUR ir buvo mažesnis nei regione (694,5 EUR) ir šalyje (714,1 EUR) (žr. 6 lentelę). 2011–2015 metų laikotarpiu darbo užmokestis savivaldybėje palaipsniui, tačiau lėčiau nei vidutiniškai šalyje ir Klaipėdos apskrityje, augo ir šis augimas siekė 17,9 proc. **(R34)**⁴².

6 lentelė. Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis, EUR 2011–2015 metais

Teritorija	2011	2012	2013	2014	2015	Pokytis, proc.
Šilutės r. sav.	481,1	499,3	526,5	535,5	567,2	+17,9
Klaipėdos apskr.	586,0	603,8	628,8	657,3	694,5	+18,5
Lietuva	592,5	615,1	646,3	677,4	714,1	+20,5

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, www.stat.gov.lt

2011 metais 29,2 proc. Šilutės rajono savivaldybės gyventojų gyveno iš atlyginimo ir tai buvo ženkliai mažesnė dalis nei vidutiniškai šalyje (36 proc.) ir Klaipėdos apskrityje (37 proc.) **(R35)**⁴³. Pensija pragyvenimo šaltiniu buvo 23,4 proc. gyventojų, kas beveik sutapo su Lietuvos vidurkiu (23,5 proc.). Tačiau Šilutės rajono savivaldybė pirmuoja pagal iš pašalpų gyvenančių žmonių dalį – jų buvo 8,9 proc. **(R36)**⁴⁴, Lietuvoje 7,1 proc., apskrityje – 6,4 proc. Taip pat savivaldybėje daugiau žmonių išlaikomų šeimos ar kitų asmenų. Tokie asmenys sudaro 29,4 proc. gyventojų, šalyje – 27,5 proc., apskrityje – 28,8 proc. Valstybės išlaikymas pagrindiniu pragyvenimo šaltiniu buvo 1,6 proc. ir tai irgi viršijo šalies (1,0 proc.) bei apskrities (0,7 proc.) vidurkį **(R37)**⁴⁵.

Socialinės pašalpos gavėjų 2011 metais Šilutės rajono savivaldybėje buvo 4,63 tūkst. arba 9,3 proc. gyventojų, o 2014 metais socialinė pašalpa buvo mokama 2,64 tūkst. asmenų arba 6,2 proc. gyventojų **(R38)**⁴⁶. Tai rodo, kad per trejus metus socialinės pašalpos gavėjų savivaldybėje sumažėjo beveik 2 tūkst. žmonių (43 proc.). Tai bendra Lietuvai būdinga tendencija – palyginimui šalyje per nagrinėjamą laikotarpį socialinės pašalpos gavėjų sumažėjo 37 proc. Vis dėlto Šilutės rajono savivaldybėje socialines pašalpas gaunančiųjų dalis nuo bendro gyventojų skaičiaus išlieka didesnė nei vidutiniškai šalyje – 2014 metais vidutiniškai Lietuvoje socialines pašalpas gavo 4,8 proc., o Šilutės rajono savivaldybėje – 6,2 proc. gyventojų.

⁴⁰ Lietuvos darbo rinka skaičiais 2014 m.

⁴¹ Lietuvos darbo rinka skaičiais 2014 m.

⁴² www.stat.gov.lt

⁴³ Lietuvos Respublikos 2011 m. gyventojų ir būstų surašymas.

⁴⁴ Lietuvos Respublikos 2011 m. gyventojų ir būstų surašymas.

⁴⁵ Lietuvos Respublikos 2011 m. gyventojų ir būstų surašymas.

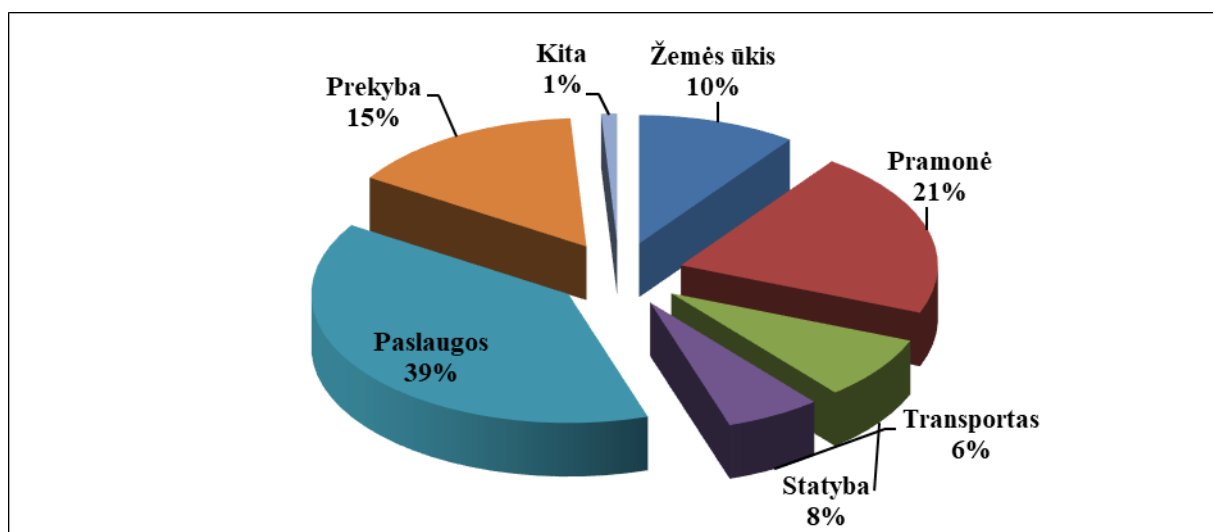
⁴⁶ <http://www.socmin.lt/lt/seima-ir-vaikai/soc-parama-seimoms-vaikams/statistika-5568.html>.

ŽRVVG teritorijos socialinės situacijos atitiktis ŽRVVG teritorijos vizijai

Socialinė situacija atitinka ŽRVVG teritorijos vizijos elementą, nes atliekant situacijos analizę, gyventojų anketavimą, grupinį interviu, interviu ir taip įvertinant teritorijos ir gyventojų poreikius Šilutės ŽRVVG sieks, kad regione gyventų sumani, bendraujanti ir bendradarbiaujanti, besimokanti, versli, atvira naujovėms žvejų bendruomenė.

2.4. ŽRVVG teritorijos ekonominė situacija

Remiantis 2011 metų duomenimis, Šilutės rajono savivaldybėje, kaip ir visoje šalyje, daugiausiai žmonių dirbo paslaugų sektoriuje – 39 proc., nors tai mažiau nei vidutiniškai Lietuvoje (43,5 proc.) ir Klaipėdos apskrityje (41,9 proc.) (žr. 5 pav.) **(R39)⁴⁷**.

5 pav. Užimti gyventojai pagal ekonominės veiklos rūšis 2011 metais

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, www.stat.gov.lt

Kitos dvi nemažą žmonių dalį įdarbinančios ekonominės veiklos rūšys – tai pramonė ir prekyba. Pramonėje užimta daugiau nei penktadalis Šilutės rajono savivaldybės gyventojų, kas viršija apskrities ir šalies vidurkį (atitinkamai 17,9 ir 17,8 proc.). Prekyboje dirba 14,6 proc. gyventojų ir tai yra mažiau nei vidutiniškai šalyje, kur prekyboje užimta 17,5 proc., ir apskrityje (16,1 proc.) (žr. 6 lentelę).

6 lentelė. Užimti gyventojai pagal ekonominės veiklos rūšis, proc. 2011 metais

Teritorija	Žemės ūkis	Pramonė	Statyba	Transportas	Paslaugos	Prekyba
Šilutės r. sav.	10,0	21,2	7,7	5,8	39,1	14,6
Klaipėdos apskr.	4,6	17,9	7,2	10,8	41,9	16,1
Lietuva	5,9	17,8	6,7	7,4	43,5	17,5

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, www.stat.gov.lt

Lyginant su Lietuva ir Klaipėdos apskritimi, Šilutės ŽRVVG teritorijoje yra daugiau žmonių dirbančių statybos ir ypač žmės ūkio srityse. Ir nors Klaipėdos apskrities gyventojai, palyginus su Lietuvos vidurkiu, ženkliai daugiau užimti transporto srityje, Šilutės rajono savivaldybėje ši ekonominės veiklos rūšis nėra išplėtotą – joje užimta mažiau žmonių (5,8 proc.) nei apskrityje ir šalyje.

⁴⁷ Lietuvos Respublikos 2011 m. gyventojų ir būstų surašymas http://statistics.bookdesign.lt/dalis_06.pdf

Kaip jau buvo minėta, Šilutės rajono savivaldybėje nedarbo lygis 2015 metais siekė 12,5 proc. ir buvo didesnis nei Klaipėdos apskrityje (7,9 proc.) ir šalyje (8,7 proc.) (žr. 5 lentelę). Galima daryti prielaidą, kad tokią situaciją iš dalies lėmė ir tai, kad Šilutės rajono savivaldybė gerokai atsilieka nuo šalies ir apskrities pagal laisvų darbo vietų didėjimo tempus.

2014 metais Šilutės ŽRVVG teritorijoje buvo 2238 laisvos darbo vietos, atsižvelgiant į vidutinį metinį bedarbių skaičių, galima apskaičiuoti kad 1 laisvai darbo vietai teko 1,75 bedarbio. Nors 2011-2014 metais, visoje šalyje buvo stebimas ženklus laisvų darbo vietų skaičiaus augimas (34 proc.) Klaipėdos apskrityje, šiek tiek mažiau – 29,4 proc., tačiau Šilutės rajono savivaldybėje laisvų darbo vietų padaugėjo vos 15 proc. **(R40)⁴⁸**.

Didžiausia laisvų darbo vietų dalis 2014 metais Šilutės rajone buvo paslaugų sektoriuje (51,4 proc.), nors tai pastebimai mažiau už Lietuvos (60 proc.) ir ypač apskrities (66 proc.) vidurkį⁴⁹. Kitos dvi reikšmingos, arti penktadalio laisvų darbo vietų sukuriančios veiklos rūšys rajone – tai statyba (19,1 proc.) ir pramonė (18,9 proc.). Statybos sektoriaus dalis esamų laisvų darbo vietų pasiūloje pastebimai didesnė nei vidutiniškai šalyje (14,3 proc.) ir apskrityje (13,9 proc.). Žemės ūkis siūlė 10 proc. laisvų darbo vietų, tuo tarpu šalyje žemės ūkio veiklos siūlomos darbo vietos sudarė tik 5 proc. laisvų darbo vietų, apskrityje – 2,6 proc.

Šilutės rajone 2015 metų pradžioje veikė 862 ūkio subjektai ir tai sudarė 0,9 proc. Lietuvos ir 8,2 proc. apskrities ūkio subjektų. 2011-2015 metų laikotarpiu veikiančių ūkio subjektų skaičius Šilutės rajono savivaldybėje sumažėjo net 10 proc. ir tai parodo itin neigiamą verslo vystymosi tendenciją lyginant tiek su šalies, tiek su apskrities vidurkiu (žr. 7 lentelę) **(R41)⁵⁰**.

7 lentelė. Veikiantys ūkio subjektai metų pradžioje

Teritorija	2011 m.	2014 m.	2015 m.	Pokytis, proc.
Šilutės r. sav.	958	974	862	-10,0
Klaipėdos apskr.	10 570	10 543	10 529	-0,4
Lietuvos Respublika	86 987	90 790	93 017	+6,9

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, www.stat.gov.lt

Šilutės rajono savivaldybėje vyrauja smulkaus ir vidutinio verslo (SVV) įmonės – jos sudaro 66 proc. visų ūkio subjektų **(R42)⁵¹**. Vidutiniškai Lietuvoje SVV įmonių yra 75 proc., taigi, lyginant su šalies vidurkiu, Šilutės rajono savivaldybėje santykinai daugiau stambių verslo įmonių. 2014 metais Šilutės rajone veikė 646 SVV įmonės, kuriose dirbo 6085 žmonės. Lyginant su 2011 metais SVV įmonių rajone sumažėjo 0,8 proc., o jose dirbančių žmonių – 5 proc.

Tarp rajono SVV įmonių dominuoja (sudaro 76,6 proc.) labai mažos (iki 10 darbuotojų) įmonės. Mažų (10-49 darbuotojai) įmonių yra 20 proc., o vidutinių (50-249 darbuotojai) įmonių – 3 proc. Lyginant su bendra šalies situacija, galima pastebėti, kad tarp Šilutės rajono savivaldybėje registruotų įmonių šiek tiek mažiau labai mažų ir truputį daugiau mažų įmonių (žr. 8 lentelę)⁵².

8 lentelė. Šilutės rajono savivaldybėje veikiančios SVV įmonės pagal darbuotojų skaičių 2014 metais, proc.

Teritorija	iki 9 darb.	10-49 darb.	50-99 darb.	100-149 darb.	150-249 darb.
------------	-------------	-------------	-------------	---------------	---------------

⁴⁸ Lietuvos darbo rinka skaičiais 2014 m.

⁴⁹ Lietuvos darbo rinka skaičiais 2014 m.

⁵⁰ www.stat.gov.lt

⁵¹ www.stat.gov.lt

⁵² www.stat.gov.lt

Šilutės r. sav.	76,6	20,0	1,9	0,9	0,3
Lietuvos Respublika	78,5	18,0	2,3	0,7	0,5

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, www.stat.gov.lt

2014 metų pradžios duomenimis daugiausiai darbo vietų Šilutės ŽRVVG teritorijoje kūrė tokios stambesnės įmonės kaip AB „Šilutės baldai“ (761 darbuotojas), UAB „Germanika“ (570 darbuotojų), ABF „Šilutės Rambynas“ (177 darbuotojai), UAB „Klasmann-Deilmann Šilutė“ (163 darbuotojai), UAB „Šilutės prekyba“ (128 darbuotojai)⁵³.

2013 metų duomenimis, pagal veikiančių įmonių skaičių, tenkantį 1 tūkst. gyventojų, Šilutės rajono savivaldybė (16 įm./tūkst. gyv.) ženkliai atsiliko nuo Lietuvos (23 įm./tūkst. gyv.) bei apskrities (27 įm./tūkst. gyv.) vidurkio **(R43)**⁵⁴.

Tarp Šilutės rajono savivaldybėje veikiančių įmonių dominuoja uždarnosios akcinės bendrovės. Šios teisinės formos įmonės sudaro 68 proc. visų įmonių (šalyje – 81 proc.). 29 proc. – tai individualiosios įmonės, kurių dalis ženkliai viršija Lietuvos vidurkį (16 proc.) **(R44)**⁵⁵.

Šilutės ŽRVVG teritorijoje veiklą vykdo vienintelė savivaldybėje neįgaliųjų socialinė įmonė, užsiimanti informacinių, reklamos paslaugų teikimu, rinkos bei viešosios nuomonės tyrimais. Šioje įmonėje dirba 65 darbuotojai⁵⁶. Bendruomeninis verslas Lietuvoje kol kas nauja koncepcija, todėl jis šiuo metu dar nėra plėtojamas ir ŽRVVG teritorijoje.

Šilutės rajono savivaldybėje savarankiškai pagal verslo liudijimą dirbančių asmenų skaičius 2011-2015 metų laikotarpiu išaugo 41,3 proc. **(R45)**⁵⁷. Tai rodo, kas Šilutės rajono savivaldybės gyventojai vis labiau imasi verslo savarankiškai.

Šilutės rajono savivaldybės unikali geografinė padėtis, gamtinės sąlygos, kultūros ir marinistinis paveldas lemia tinkamas sąlygas turizmo verslo plėtrai. Statistikos departamento duomenimis per 2011-2015 metų laikotarpį Šilutės rajono savivaldybėje apgyvendinimo įstaigų skaičius išaugo 2 kartus ir 2015 metais viešbučių, poilsio namų ir teikiančių privataus apgyvendinimo paslaugas buvo priskaičiuojami 22 subjektai **(R46)**⁵⁸.

Apgyvendinimo sektorių papildė kaimo turizmo sodybų tinklas. 2015 metais regione veikė 16 kaimo turizmo sodybų, kas sudarė 25 proc. apskrities ir 2,4 proc. šalies kaimo turizmo sodybų **(R47)**⁵⁹.

Turizmo verslininkai teikia ne tik apgyvendinimo paslaugas, bet siūlo ir įvairias pramogas: žvejybą, plaukiojimą laivais, įvairias vandens pramogas, aktyvų poilsį, ekskursijas, ekstremalų sportą, taip pat organizuoja mokymus, konferencijas, pobūvius ir seminarus. Vandens pramogas organizuoja 22 laivininkai – fiziniai ir juridiniai asmenys **(R48)**⁶⁰. Šilutės rajono savivaldybės teritorijoje ypatingai dažnas atvejis, kuomet tas pats turizmo verslo atstovas teikia tiek apgyvendinimo, tiek maitinimo ir pramogų organizavimo paslaugas. Dažniausiai sutinkamas turizmo verslo „derinys“ yra: apgyvendinimas (pastatuose, kempinguose ir kemperiams skirtose vietose; sudaromos sąlygos

⁵³ Turizmo verslo skatinimo sistemos sukūrimas Šilutės rajono savivaldybėje galimybių studija, 2015.
http://www.silute.lt/publ/Turizmo_GS.pdf

⁵⁴ Klaipėdos regiono integruota teritorijų vystymo programa
<http://www.infolex.lt/silute/Default.aspx?Id=3&DocId=35127>.

⁵⁵ <http://db1.stat.gov.lt/statbank/SelectTable/Omrade0.asp?SubjectCode=S4&ShowNews=OFF&PLanguage=0>

⁵⁶ www.ldb.lt/Informacija/PaslaugosDarbdaviams/Puslapiai/soc_imones_sarasas.aspx

⁵⁷ Klaipėdos apskrities valstybinė mokesčių inspekcija, VPS 1-5 priedai

⁵⁸ www.stat.gov.lt

⁵⁹ www.stat.gov.lt

⁶⁰ www.siluteinfo.lt

apgyvendinti tiek pavienius asmenis, šeimas, tiek didesnis svečių grupes); maitinimas (kavinė, restoranai); pramogų organizavimas (dviračių, baidarių ir pan. vandens priemonių nuoma, žūklės organizavimas); transporto, įskaitant vandens, organizavimas; trizmo informacijos teikimas. Turizmo verslo koncentracija didžiausia Šilutės mieste, Rusnės miestelyje, Minijos, Kintų, Ventės kaimuose.

Šilutės rajono savivaldybės apgyvendinimo įstaigose apgyvendintų turistų skaičius svyruoja ir 2011 metus palyginti su 2015 metais ženkliai sumažėjo. Ypač mažėja apgyvendintų užsieniečių skaičius (žr. 9 lentelę) **(R49)**⁶¹. Reikia pažymėti, kad turistų srautų į regioną augimas ryškiai atsilieka nuo augimo tempų⁶² vidutiniškai Lietuvoje ir apskrityje. Analizuojamu laikotarpiu apgyvendintų turistų Lietuvoje padaugėjo 39,6 proc., o apskrityje – 34,1 proc. Nuo šalies ir apskrities rodiklių Šilutės rajono savivaldybė ypač atsilieka pagal užsienio turistų apgyvendinimą – 2011-2015 metais užsienio turistų šalyje padaugėjo 35,5 proc., apskrityje – 27,5 proc., o Šilutės rajone jų sumažėjo net 48 proc.

9 lentelė. Apgyvendintų turistų skaičius apgyvendinimo įstaigose

Teritorija	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	Pokytis, proc.
Šilutės r. sav.	10 907	9 413	8 291	10 090	9 245	-15,2
iš jų Lietuvos gyventojai	6 311	5 548	5 679	7 306	6 857	+8,7
užsieniečiai	4 596	3 865	2 612	2 784	2 388	-48,0
Klaipėdos apskr.	385 049	423 504	454 895	503 745	516 433	+34,1
iš jų Lietuvos gyventojai	241 999	257 707	276 432	315 183	334 015	+38,0
užsieniečiai	143 050	165 797	178 463	188 562	182 418	+27,5
Lietuvos Respublika	1 792 626	1 977 526	2 184 456	2 363 140	2 502 479	+39,6
iš jų Lietuvos gyventojai	788 783	852 188	949 537	1 033 501	1 141 826	+44,8
užsieniečiai	1 003 843	1 125 338	1 234 919	1 329 639	1 360 653	+35,5

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, www.stat.gov.lt

Atskirai tikslinga paminėti Šilutės turizmo informacijos centrą, kuris teikia įvairiapusę informaciją bei pagalbą tiek paslaugų gavėjams, tiek jų teikėjams. Šilutės turizmo informacijos centras – turizmo verslo atstovas, prisidedantis prie paslaugų viešinimo ir rėmimo. Centro tinklapyje sukoncentruota informacija apie Šilutės rajono savivaldybės teritorijoje teikiamas paslaugas, prieinamus maršrutus, pateikti konkretūs pasiūlymai maršrutų planavimui ir pan. **(R50)**⁶³.

Šilutės rajono savivaldybės gyventojai užsiima amatais – savivaldybės teritorijoje tautinį paveldą puoselėja 12 tautinio paveldo kūrėjų, 43 tautodailininkai ir liaudies meistrai **(R51)**⁶⁴. Dauguma jų užsiima tradiciniais amatais (medžio drožyba, pynimas iš šiaudelių, kalvystės darbai, tapyba ir pan.), tačiau yra ir unikalių produktų (pvz., vėtrungių) kūrėjų, kulinarinio paveldo puoselėtojų.

Šalia apgyvendinimo paslaugų svarbi turizmo paslaugų sudėtinė dalis yra maitinimo paslaugos. 2013 metų pabaigoje Šilutės rajone veikė 38 maitinimo įstaigos. Vertinant 2011–2013 metų laikotarpį, maitinimo paslaugas teikiančių įstaigų skaičius savivaldybėje nuolat augo ir 2013 metais, lyginant su 2011 metais, buvo 22,6 proc. didesnis **(R52)**⁶⁵. Pagal šį rodiklį Šilutės rajono savivaldybė lenkė tiek apskrities, tiek šalies rodiklius (kur maitinimo įstaigų skaičius palyginamaisiais metais didėjo atitinkamai 14,8 proc. ir 8,4 proc.).

Pagal vidaus prekybos apyvartą apimtį Šilutės rajono savivaldybė taip pat atsilieka nuo Lietuvos ir

⁶¹ www.stat.gov.lt

⁶² Turizmas Lietuvoje 2014. Vilnius, 2015 Turizmas Lietuvoje 2014. Vilnius, 2015

⁶³ <http://www.siluteinfo.lt>

⁶⁴ http://www.silute.lt/publ/Turizmo_GS.pdf

⁶⁵ http://www.silute.lt/publ/Turizmo_GS.pdf

apskritis rodiklių. 2013 metais mažmeninės prekybos įmonių apyvarta čia siekė 2005 € / 1 gyv., tuo tarpu šalyje – 2808 € / 1 gyv., apskrityje – 3530 € / 1 gyv.⁶⁶ Tas pat pasakytina ir apie prekybos įmonių skaičių: 2013 metais 1 tūkst. Šilutės rajono savivaldybės gyventojų teko 4,9 parduotuvių, tuo tarpu šalyje – 5,2, apskrityje – 5,8 parduotuvių⁶⁷.

Šilutės rajono savivaldybė aktyviai veikia į teritoriją pritraukiant Europos Sąjungos (ES) ir kitų fondų lėšas. 2007-2013 metais ES fondų lėšomis buvo finansuojami 45 projektai (R53)⁶⁸, kurių bendra vertė viršijo 75,53 mln. EUR. AB „Lietuvos geležinkeliai“ Šilutės rajone įgyvendina didžiausią projektą „Jungiamosios geležinkelių linijos Klaipėda–Pagėgiai infrastruktūros modernizavimas“, kurio vertė 23,6 mln. EUR. Antroji pagal įgyvendintų projektų vertę (165 mln. EUR) yra Šilutės rajono savivaldybė, įgyvendinanti 14 projektų, kurie daugiausiai nukreipti į Šilutės rajono infrastruktūros gerinimą, visuomeninių pastatų rekonstrukciją. UAB „Šilutės vandenys“ yra trečioje vietoje pagal pritraukiamų ES lėšų kiekį, t.y. apie 13,67 mln., EUR. Daugiausiai ES paramos (54 proc.) gauta pagal Sanglaudos skatinimo veiksmų programą, 43 proc. lėšų įsisavinta pagal Ekonomikos augimo veiksmų programą ir 3 proc. ES finansavimo skirta pagal Žmogiškųjų išteklių plėtros programą.

ŽRVVG teritorijoje ekonominės situacijos atitiktis ŽRVVG teritorijos vizijai

ŽRVVG teritorijos ekonominė situacija atitinka ŽRVVG teritorijos vizijos elementą, nes atlikus situacijos analizę, gyventojų anketavimą, grupinį interviu, interviu ir taip įvertinus teritorijos ir gyventojų poreikius, Šilutės ŽRVVG sieks, kad regione būtų vystomas gyvybingas, išskirtinius produktus gaminantis, žvejybos sektorius, puoselėjamos unikalios žvejybos tradicijos ir būtų saugomi gamtos ištekliai ir kultūros paveldas, puoselėjamos unikalios žvejybos tradicijos, regiono savitumas.

2.5. ŽRVVG teritorijoje veikiančių žvejybos ir (arba) akvakultūros įmonių situacija

Šilutės žuvininkystės regionas turi senas žvejybos tradicijas. Regiono žvejai žuvį gaudo ne tik Kuršių mariose (žuvų išteklius sudaro apie 50 rūšių žuvų, iš jų žvejojama 30 rūšių, o 15 rūšių sudaro verslinės žvejybos pagrindą), bet ir Nemuno žemupyje ir polderiuose. Pagrindinės pagaunamų žuvų rūšys yra: karšiai, starkiai, stintos, ešeriai, kuojos. Kuršių marių versliniuose laimikiuose dominuoja kuojos, karšiai, stintos, žiobriai, sterkai, ešeriai, plakiai ir karosai. Tačiau vertingų rūšių žuvų sužvejojama palyginti nedaug. Vėgelių, lydekų, salačių, ungurių, upinių nęgių sugaunama tik po keliolika ar keletą tonų ir dar rečiau pagaunama itin vertingų šamų.

Oficialiais statistiniais 2014 metų lapkričio mėn. duomenimis, kuriuos pateikė VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras, Žuvininkystės tarnyba prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija Šilutės žuvininkystės regiono teritorijoje žvejybos ir akvakultūros sektoriuje dirbo 134 darbuotojai t.y. 18,7 proc. visų Lietuvos šio sektoriaus darbuotojų. Užaugintos ir realizuotos produkcijos ir/ar verslinės žvejybos sugautos žuvies kiekis sudarė 1 377 028 kg arba 6,5 proc. visos Lietuvoje užaugintos ir realizuotos produkcijos ir/ar verslinės žvejybos sugautos žuvies (R54)⁶⁹. Tai rodo, kad Šilutės žvejybos ir akvakultūros regionas ir jo vystymasis labai svarbus visam Lietuvos žuvininkystės sektoriui.

⁶⁶ Mažmeninė ir didmeninė prekyba 2013. Vilnius: LSD, 2014. <http://osp.stat.gov.lt/services-portlet/pub-edition-file?id=3628>

⁶⁷ Mažmeninė ir didmeninė prekyba 2013. LSD, 2014. Duomenys rajono mastu (kartu su Šilutės m.).

⁶⁸ Šilutės rajono savivaldybės investicijų pritraukimo studija, 2013.

http://www.silute.lt/publ/Str_pletra/Investiciju_pritraukimo_Silutes_rs_studija.pdf

⁶⁹ Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymas Dėl paramos vietos plėtros strategijoms įgyvendinti bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu skyrimo ir skaičiavimo metodikų patvirtinimo 2015 m. rugpjūčio 20 d. Nr. 3D-647, Vilnius, 2015

Šilutės žuvininkystės regione aktyviai veikia žuvininkystės įmonių asociacija „Lampetra“ įsikūrusi 1993 metais ir vienijanti 43 narius, kurie yra žvejybos įmonės vykdančios žvejybą Kuršių mariose, Nemuno žemupio upėse, polderiuose, Baltijos jūros priekrantėje (R55)⁷⁰. Asociacijos tikslas atstovauti asociacijos narių interesus ir juos ginti, vykdyti Asociacijos narių pavestus žuvininkystės, žuvų apsaugos, paslaugų, projektavimo, tyrimo ir kitus darbus, propaguoti ir diegti mokslo bei technikos naujoves, tobulinti žuvininkystės technologijas. Asociacijos nariai siekia, kad žvejyba būtų vykdoma racionaliai, būtų gerinama žuvies kokybė, optimizuojama pasiūlos ir paklausos santykis žuvies produktų rinkoje.

Žuvininkystės įmonių asociacijos „Lampetra“ duomenimis, 2015 metais Šilutės žuvininkystės regiono teritorijoje žvejybos veiklą vykdė 29 įmonės ir 3 fiziniai asmenys (šiose įmonėse 2013-2014 metais dirbo apie 110 darbuotojų⁷¹). Iš jų žvejybos veiklą Kuršių mariose, Nemuno žemupyje ir polderiuose vykdė 26 įmonės ir minėtieji 3 fiziniai asmenys. Likusios 3 įmonės žvejybos veiklą vykdė tiek Baltijos jūroje, tiek Kuršių mariose, tiek Nemuno žemupyje, tiek polderiuose. Minėtų subjektų bendrieji sugavimai Kuršių mariose, Nemuno žemupyje, polderiuose per 2013-2015 metų laikotarpį kito nežymiai (žr. 10 lentelę). O Baltijos jūros priekrantėje apytiksliai sužvejojama iki 20 t žuvies (R56)⁷².

10 lentelė. Šilutės žvejybos ir akvakultūros regiono teritorijoje žvejybos veiklą vykdančių subjektų sugavimai, t 2013 - 2015 metais

Metai	Kuršių mariose	Nemuno žemupyje	Polderiuose
2013	766	244	26
2014	768	74	15
2015	773	241	24

Šaltinis: Žuvininkystės įmonių asociacija „Lampetra“ (raštas 2016-06-22 Nr. S-44 ŽRVVG būstinėje)

Remiantis konfidencialiais Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos duomenimis galima teigti, kad Šilutės žuvininkystės regione žvejybos veiklą vykdančios įmonės sužvejoja apie 70 proc. visos Kuršių mariose žvejybos įmonių sužvejojamos žuvies ir atitinkamai 96 proc. Nemuno žemupyje bei 100 proc. polderiuose sužvejojamos žuvies.

Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Šilutės valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos duomenimis 2016 metais Šilutės žvejybos ir akvakultūros regiono teritorijoje veikia 4 akvakultūros produkciją auginantys subjektai. VĮ Žemės ūkio ir kaimo verslo centras duomenis apie darbuotojų skaičių ir užaugintos ir realizuotos produkcijos apimtis teikia tik UAB „Kintai“, kurioje 2013 metų pabaigoje – 2014 metų pradžioje dirbo 23 darbuotojai.

Žvejai suprasdami, kad žuvies perdirbimas ir pagaminto produkto pardavimas be tarpininkų garantuoja žvejams didžiausią naudą, siekia didinti savo laimikių pridėtinę vertę. Tačiau, žuvininkystės įmonių asociacijos „Lampetra“ duomenimis dauguma vietinių žvejų parduoda supirkėjams šviežią žuvį kaip žaliavą. Supirkėjai ją perdirba, todėl rinkoje pakankamai daug rūkytų žuvininkystės produktų, bet trūksta šviežių žuvininkystės produktų. Atsižvelgiant į tai, kad maisto vartojimo kultūra diktuoja tam tikras tendencijas, rūkyti žuvininkystės produktai nėra priskiriami prie

⁷⁰ www.lampetra.lt

⁷¹ Paramos nuo žvejybos ir akvakultūros bei susijusio perdirbimo priklausomų regionų vietos plėtros strategijoms 2014-2020 m. įgyvendinti skyrimo rekomendacijos ir paramos dydžio skaičiavimo metodika. LR Žemės ūkio ministerija,

⁷² Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymas Dėl paramos vietos plėtros strategijoms įgyvendinti bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu skyrimo ir skaičiavimo metodikų patvirtinimo 2015 m. rugpjūčio 20 d. Nr. 3D-647, Vilnius

sveikos mitybos ir pastaruoju metu praranda populiarumą.

Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Šilutės valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos duomenimis 2016 metais žuvininkystės produktus perdirba 4 subjektai, o 9 subjektai žuvininkystės produktus perdirba ir tiekia mažais kiekiais tiesiogiai vartotojams (žr. 11 lentelę). Absoliuti dauguma minėtų subjektų veikia Kintuose ir Rusnėje. Įmonių skaičius nuo 2013 metų tik nežymiai augo. Kaip antai, Rusnės seniūnijoje 2013 metais veikė 5, o 2014-2016 metais – 6 žuvininkystės produktų perdirbimo ir žuvininkystės produktų perdirbimo ir tiekimo mažais kiekiais tiesiogiai vartotojams įmonės (R57)⁷³.

11 lentelė. Šilutės žvejybos ir akvakultūros regiono teritorijoje veikiančios akvakultūros ir žuvininkystės produktų perdirbimo įmonės, kuriose vykdoma valstybinė veterinarinė kontrolė⁷⁴ 2016 metais

Akvakultūros įmonės	Žuvininkystės produktų perdirbimo įmonės, turinčios veterinarinio patvirtinimo numerį	Žuvininkystės produktų perdirbimo ir tiekimo mažais kiekiais tiesiogiai vartotojams įmonės, turinčios veterinarinio registravimo numerį
1. UAB „Kintai“	1. UAB „Rusnės žuvis“	1. UAB „Šturmų švyturys“
2. Žuvininkystės tarnybos prie LR ŽŪM Žuvivaisos skyriaus Rusnės poskyris	2. UAB „Dauparų žuvis“	2. I. Lioransienės indv. veikla
3. Ūkininkas Saulius Gratkauskas	3. UAB „Kintai“	3. UAB „SLP žuvis“
4. Šilutės žemės ūkio mokykla	4. UAB „Jūros vėjas“	4. UAB „Smiltalė“
		5. J. Belokopytovo indv. veikla
		6. I. Šatkienės „Ingos rūkyklėlė“
		7. D. Kuršaitienės įmonė
		8. R. Asiulevičiaus indv. veikla
		9. MB „Petro žuvis“

Šaltinis: Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Šilutės valstybinės maisto ir veterinarijos tarnyba (raštas 2016-06-29 Nr. 59D4-(59.5)-305 ŽRVVG būstinėje)

Tik UAB „Jūros vėjas“, UAB „SLP žuvis“ ir UAB „Smiltalė“ tai žvejybos įmonės, kurios užsiima vietinių žuvų perdirbimu t.y. sužvejotą laimikį perdirba ir parduoda. Perdirbimo būdas - rūkymas. Kitos paminėtos įmonės perdirba akvakultūros žuvis arba įsigytas įvairias jūrines šaldytas žuvis taip pat mažą dalį įsigyja iš vietinių žvejų. Iš trijų paminėtų žvejybos įmonių vienintelė įmonė UAB „Jūros vėjas“ iš šviežių žuvų gamina pusfabrikačius, žuvų faršą.

Žuvininkystės įmonių asociacijos „Lampetra“ 2015 metais atlikta apklausa, kurioje buvo tiriami šviežių žuvų pateikimo į rinką būdai, parodė, kad vartotojai linkę įsigyti tiesiogiai iš laivų, tiesiogiai iš žvejų, turguose ir parduotuvėse apdorotų šviežių žuvų t.y. nužvynintų su galva, file, nužvynintų be galvų ir t. t. Tokių pusfabrikačių paruošimui reikalinga įranga, pakavimas, sureguliuota logistika, kadangi žuvies galiojimo terminai labai trumpi. Mažos įmonės turėtų kooperuotis ir kartu atlikti dalinį šviežių žuvų apdorojimą ir taip didinti vietinės žuvies pridėtinę vertę. Šiuo metu daugiausiai taikomos rinkodaros priemonės: išleisti lankstinukai apie maistines ir chemines savybes, vykdomos degustacijos, reklama el.

⁷³ Šilutės rajono savivaldybės Rusnės seniūnijos raštas ŽRVVG būstinėje

⁷⁴ Informaciją apie darbuotojus ir gaminamą produkciją tiek atsakingos tarnybos, tiek pačios įmonės įvardijo kaip konfidencialią ir jos neteikė.

priemonėmis, bet norimo rezultato pasiekti nesiseka. Prieinama išvados, kad parduodant tiesioginiam vartotojui reikalinga šviežios žuvies dalinis apdorojimas. Rinkodara šiems produktams taip pat būtina.

Siekdami užsitikrinti pakankamas pajamas, žvejai siekia užsiima ne tik žvejyba, bet siūlo ir žvejybos paslaugas turistams. UAB „Kintai” ir Žuvininkystės tarnybos prie LR ŽŪM Žuvivaisos skyriaus Rusnės poskyris užsiima ir žuvivaisa.

Vandens turizmui ir žvejybai plėtoti patys svarbiausi infrastruktūros objektai yra uostai ir prieplaukos. Vien Šilutės žuvininkystės regiono Rusnės saloje yra trys uostai – Uostadvorio, Pakalnės ir Šyšos. Saloje daug prieplaukų ir krantinių, kuriose laikomi vietos gyventojų laivai. Regiono žemyninėje dalyje yra keturi uostai ir prieplaukos – Šilutės, Šyšos, Šturmų ir Minijos (Mingės). Didžiausias (pagal talpumą) yra Šilutės uostas, tačiau jame nėra galimybių plėtoti jachtų turizmo.

Pagal LR įstatymus visos prieplaukos turi būti registruojamos Lietuvos saugios laivybos administracijoje. Minėtos įstaigos duomenimis, šiuo metu yra įregistruotos šios prieplaukos, esančios TRVVG teritorijoje: 1. Rusnės prieplauka (Rusnė, Šilutės r. sav.); 2. Minijos jachtų ir pramoginių laivų prieplauka (Minijos k., Šilutės r. sav.); 3. Šilutės stacionari prieplauka, (Šilutė); 4. „Rusnaitė“ (Nemuno deltos regioninio parko direkcija, Šilutės r. sav.) 5. „Ventės turizmo centras“ (Šturmų k., Šilutės r. sav.); 6. „Ventinė“ (Ventės k., Šilutės r. sav.) (žr. 12 lentelę) **(R58)⁷⁵**.

12 lentelė. Šilutės žvejybos ir akvakultūros regiono teritorijoje veikiančios prieplaukos registruotos Lietuvos saugios laivybos administracijoje

Nr.	Įregistavimo data	Prieplaukos pavadinimas ir adresas	Prieplaukos paskirtis	Prieplaukos steigėjo/valdytojo vardas, adresas, asmens (įmonės) kodas, tel., faks.
1	2009-03-02	„Rusnės prieplauka“, Šilutės r. sav., Rusnės sen., Rusnė	Keleivinė	Šilutės rajono savivaldybės administracija, Dariaus ir Girėno g. 1, Šilutė, įm. k. 188723322, tel. 8-441-79210, faks. 8-441-51517
2	2009-07-28	„Minijos jachtų ir pramoginių laivų“, Minijos k. Kintų sen., Šilutės r.	Pramoginių laivų	Kintų buriavimo mėgėjų klubas „Marių burės“. Kintai, Šilutės r., įm. k. 191888031, tel. 8-441-47230
3	2010-04-08	„Šilutės stacionari vidaus vandenų prieplauka“, Uosto g. 9, Šilutė	Mišri	UAB „Šilutės vandens turizmo centras“, įm. k. 302332851, Kintai, Šilutės raj. tel. / faks. 8-441-47339
4	1998-01-09	„Rusnaitė“ Nemuno deltos regioninio parko direkcija	Laivų švartavimui ir saugojimui	Nemuno deltos regioninio parko direkcija, Lietuvininkų g.10, Šilutė
5	2003-08-13	„Ventės turizmo centras“, Šturmų km.	Keleivių įlaipinimui į laivą ir išlaipinimui iš laivo	UAB „Ventės turizmo centras“

⁷⁵ www.msa.lt

6	2004-09-24	„Ventainė“, Ventės km., Kintų sen., Šilutės raj.	Keleivių įlaipinimui į laivą ir išlaipinimui iš laivo	Šarūnas Laužikas, Ventės km. Šilutės raj.
---	------------	--	---	---

Šaltinis: Lietuvos saugios laivybos administracija, www.msa.lt

Deja, didžioji dauguma regione esančių prieplaukų neįregistruotos, neparengtos saugiai aptarnauti turistus. Daugelyje prieplaukų yra tik molas ar betoninės, dažniausiai nesutvarkytos krantinės. Valstybinė vidaus vandenų laivybos inspekcija nuolat konstatuoja, kad prieplaukose nėra navigacinių įrenginių, avariniams ir gelbėjimo darbams reikalingų priemonių, priešgaisrinės saugos priemonių ir tinkamai parengtų specialistų. Saugiai laivybai, laivų stovėjimui, krovinų ir keleivių saugumui užtikrinti nėra tinkamų įrengimų ir sąlygų. Nesilaikoma aplinkosaugos reikalavimų, neišmatuoti akvatorijų gyliai, nėra tinkamo vandens kelių sužymėjimo **(R59)**⁷⁶.

Regionė veikianti Šilutės žemės ūkio mokykla **(R60)**⁷⁷ prisideda prie žuvininkystės specialistų ugdymo. Mokykla įgyvendino struktūrinių fondų projektą Nr. VP1-2.2-ŠMM-04-V-03-022 „Žuvininkystės posričio modulinėms profesinio mokymo programoms skirtų mokymo priemonių rengimas ir modulių mokymo programų išbandymas“. Projektas baigtas įgyvendinti 2015 metais, kurį įgyvendinus sukurti ir išleisti 3 mokymo (-si) priemonių komplektai: 1. Mokymo (-si) priemonės žuvų augintojui⁷⁸; 2. Mokymo (-si) priemonės vidaus vandenų mažųjų laivų ir valčių laivavedžiui⁷⁹; 3. Mokymo (-si) priemonės rekreacinės žuvininkystės paslaugų teikėjui⁸⁰. Tai Šilutės žemės ūkio mokykla didelį dėmesį skiria akvakultūros specialist ugdymui. 2014-2015 metais buvo įgyvendintas projektas „Akvakultūros kūrimas pagal ES ateities viziją – Nr. 2014-1-LT01-KA102-000094“.

ŽRVVG teritorijoje veikiančių žvejybos ir (arba) akvakultūros įmonių situacijos atitiktis ŽRVVG teritorijos vizijai

Žvejybos ir (arba) akvakultūros įmonių situacija atitinka ŽRVVG teritorijos vizijos elementą, nes atlikus situacijos analizę, gyventojų anketavimą, grupinį interviu, interviu ir taip įvertinus teritorijos ir gyventojų poreikius, Šilutės ŽRVVG sieks, kad regione būtų vystomas gyvybingas, išskirtinius produktus gaminantis, žvejybos sektorius, puoselėjamos unikalios žvejybos tradicijos ir būtų saugomi gamtos ištekliai ir kultūros paveldas, puoselėjamos unikalios žvejybos tradicijos, regiono savitumas.

2.6.	Papildoma informacija – aplinkosaugos situacija ir jos įtaka vietos žvejų verslui
------	---

Kuršių marių ekologinei būklei vis didesnę įtaką turi Baltijos jūros vandens lygis. Daugiamečiai Klaipėdos sąsiaurio (1898–2001 m.) Baltijos jūros vandens lygio tyrimo duomenys rodo, kad vandens lygis ties Lietuvos krantais per šimtmetį pakilo 13,5 cm. Nuo XX amžiaus 7 dešimtmečio pradžios pastebimas spartesnis jūros lygio kilimas, todėl padidėjo marių krantų ardymo mastai. Kyla grėsmė, kad ilgainiui gali keistis marių krantų linijos, o tai lems šiuo metu dar nenuspėjamus padarinius. Prognozuojama, kad marių vandens lygio pakilimas tiesiogiai paveiks pakrantes ir mažins jų turistinį patrauklumą. Būtina pažymėti, kad marių pakrantėse ir taip maža natūraliai susiformavusių paplūdimių.

⁷⁶ Šilutės rajono ir Neringos savivaldybės tvarios žuvininkystės plėtros strategija, 2010 m.

⁷⁷ www.szum.lt

⁷⁸ <http://www.szum.lt/index.php/vieieji-pirkimai/elektronins-knygos/1-mokymosi-priemoni-komplektai-uv-augintojui.html>

⁷⁹ <http://www.szum.lt/index.php/vieieji-pirkimai/elektronins-knygos/3-mokymosi-priemoni-komplektai-vidauss-vanden-maj-laiv-ir-vali-laivavediui.html>

⁸⁰ <http://www.szum.lt/index.php/vieieji-pirkimai/elektronins-knygos/2-mokymo-si-priemoni-komplektai-rekreacins-uvininkysts-paslaug-teikjui.html>

Mokslininkų vertinimu Baltijos jūros įtaka Kuršių marių ekosistemai yra neigiama, nes jūros vandens lygio pokyčiai lemia, jog vis daugiau sūraus vandens iš jūros patenka į marias (R61)⁸¹. Padidėjusi druskingo vandens prietaka į Kuršių marias veikia nuolatos vandenyje ir marių pakrantėse augančių augalų (makrofitų) bendrijas bei lemia kitus vertingų hidrobiocenozų pokyčius, taip pat neigiamai veikia marių bentoso (žuvų maisto) ir žuvų išteklius. Vietos žvejams didžiausią nerimą kelia tas faktas, kad padidėjęs marių vandens druskingumas išstumia gėlavandenes žuvis iš tradicinių žvejybos vietų ir jų didžioji dalis pasitraukia į Rusijos Federacijos kontroliuojamą marių dalį. Žuvų rūšys, toleruojančios padidėjusį vandens druskingumą ar net naujų žuvies rūšių žvejyba mariose nekompensuoja tradicinių žuvies laimikių. Išryškėję ichtiofaunos pokyčiai kelia realią grėsmę tradiciniam žvejybos verslui Kuršių mariose, kuris yra labai svarbi regiono tapatybės ir įvaizdžio dalis.

Be to, specialistai pagrindines priežastis, kodėl didėja marių vandenų druskingumas, sieja ir su sparčiai besikeičiančiomis ir prastėjančiomis hidrometeorologinėmis sąlygomis: su globalios klimato kaitos nulemtu jūros vandens lygio kilimu, su vis labiau vyraujančiais ir dažnėjančiais štorminiais vakarų krypties vėjais, kurie formuoja vandens lygio patvanką pietrytinėje Baltijos jūros dalyje, su Šiaurės Atlanto atmosferos cirkuliacijos pokyčiais, taip pat su mažėjančiu Nemuno vandeninumu.

Žvejybos verslo sąlygos vietos žvejams blogėja ne tik dėl marių vandens druskingumo padidėjimo ir su tuo susijusio žuvų sumažėjimo, taip pat per pastarąjį dešimtmetį labai pasunkėjo pats žūklės procesas: statomus tinklaičius vis labiau varto mariose sustiprėjusios vandens srovės ir užkemša jūržolės, be to žvejybos rezultatai dažnai priklauso nuo būtinybės laikytis įvairių aplinkosaugos reikalavimų.

Kuršių marias Lietuvos Respublikos teritorijoje „maitina“ 6 upės ir upeliai, iš jų didžiausi Nemunas ir Akmena – Danė. Marių vandens ekologinę būklę iš esmės lemia Nemuno nuotėkis ir vis dar prasta įtekančių į marias vandenų kokybė. Per metus į Kuršių marias vidutiniškai suteka 23 km³ vandens. Vanduo mariose pasikeičia 4,5 karto per metus, t.y. kas 81 dieną. Į Kuršių marias ir Nemuno žemupį iš plačių teritorijų plūstantys vandenys atneša daug nešmenų. Vidutiniškai per metus į Kuršių marias patenka 6,9 tūkst. t ištirpusių nuotekų, iš kurių apie 5 mln. t sudaro organinės medžiagos. Dalis nešmenų nuteka į Baltijos jūrą, o didžioji dalis nusėda Kuršių marių dugno duburiuose ir Nemuno deltoje, kuri pamažu „slenka“ Kuršių marių link.

Daugiamečiai tyrimai fiksuoja bendrą fitoplanktono gausos ir biomasės augimo Kuršių mariose tendenciją. Planktono dumblių gausa mažina marių vandens skaidrumą, nes vandens paviršius užsitraukia žalsva dumblių plėvele, vandenyje daug negyvos organinės medžiagos ir mineralinių dalelių, kurios vandens srovių nuolat pakeliamos nuo dugno. Eutrofikacijos procesą skatina ir Kuršių marių užžėlimas vandens augalais. Augalų sąžalynai plačiai nusidriekę marių pakrantėse. Padidėjęs vandens drumstumas blogina vandens augalų gyvenimo sąlygas, mažėja biologinė įvairovė ir nyksta žuvų nerštavietės. Marių vandenų užterštumas ir eutrofikacijos procesas labiausiai neigiamai veikia regiono konkurencingumą: mažėja marių biologinis produktyvumas, taip pat baseino vandens kokybė riboja turizmo verslo plėtrą. Netvarkant upių nešmenų, sklėjo ir išplatėjo visa marių priekrantė. Vasarą, pažemėjus vandens lygiui, įplaukti valtimis į „mažuosius vandenis“ tapo visiškai neįmanoma nei žvejui, nei turistui.

Reikia pažymėti, kad Kuršių mariose ir Nemuno deltoje nepakankamai dėmesio buvo skiriama techninei bei biologinei vandenų melioracijai – menkaverčių žuvų: pūgžlių, dyglių ir kitų gausių populiacijų mažinimui. Menka plėšriųjų žuvų – lašių, šlakių, lydekų, sterkių, vėgėlių, salačių,

⁸¹ Studijos „Šiaurinės Kuršių marių dalies ir Baltijos jūros pakrantės druskingumo stebėjimų apibendrinimas“, 2007 m. bei „Hidrologiniai ir hidrauliniai tyrimai Kuršių marių akvatorijoje tarp Kiaulės nugaros ir Alksnynės“, 2005 m.

ungurių – apsauga neršto metu Nemuno bei Minijos upių salpose, nesureguliuota mėgėjiška žvejyba, nepateisinami šių žuvų praradimai polderių sistemose, nepakankama žuvivaisa Kuršmarėse ir Nemuno deltoje (tik apie 10 proc. mailiaus patenka į šį regioną) lėmė, kad verslinis žuvies sugavimas marių baseine sumažėjo iki lygio, kuris neužtikrina žvejams jų verslo rentabilumo. Žuvininkystės verslas regione patiria sunkumų ne tik dėl žuvų išteklių sumažėjimo ir kokybės prastėjimo, pvz., žvejų veiklą labai apsunkina įvairių draudimų gausa. Žvejybos verslas daugelyje regiono vietų draudžiamas vadovaujantis aplinkosaugos sumetimais. Žvejoti draudžiama Nemuno deltos regioninio parko vandens telkiniuose: Krokų Lankos ežere, Kniaupo įlankoje, Duobelės sąsiauryje, Perkase, Upaitėje, Upės uoste, Atmatos ir Skirvytės atšakose ir visose protakose žemiau Rusnės miestelio. Žvejybos verslas griežtai suvaržytas Kuršių marių 2–jų km pločio pakrantės zonoje tarp Skirvytės ir Atmatos žiočių bei žvejybos baruose šiauriau linijos tarp Ventės Rago galo ir senojo švyturio Atmatos žiotyse. Nemuno deltos atšakose atskirais aplinkos ministro įsakymais įteisinama tik specializuota stintų žvejyba jų neršto migracijos metu. Kita vertus galima konstatuoti, kad paskutiniaisiais dešimtmečiais žvejybos verslo technologijų pokyčiai vyko stichiškai, todėl Kuršių mariose ir jos intakuose tradicinius žvejybos būdus universaliais traukiamais tinklais ir stambiaakėmis gaudyklėmis – vartomis, pantais, ūdomis praktiškai išstūmė žvejyba įvairių kategorijų statomaisiais ir plukdomaisiais kaproniniais bei valiniais žiauniniais tinklais. Įsigalėjus neselektyviems tinklaitinės žvejybos būdams, labai išaugo vertingų žuvų ir paukščių nuostoliai **(R62)**⁸².

Regiono žvejų verslą varžo ne tik aplinkosaugos pobūdžio įvairūs draudimai – Nemuno farvateriu ir jo deltos atšakomis bei Kuršių marių akvatorija tęsiasi tarpvalstybinė siena, kuri tuo pačiu yra ir ES išorinė siena su trečiąja šalimi – Rusija. Vietos žvejai turi žinoti ir laikytis pasienio administracinių taisyklių, kurios taip pat apsunkina žvejybą **(R63)**⁸³.

Išvardytos priežastys rodo, kad šiaurinės Kuršių marių dalies žvejų verslo sąlygų pokyčiai labai tikėtina yra ilgalaikiai ir vietos žvejams reikia ieškoti naujų verslo nišų.

3. ŽRVVG teritorijos SSGG		
3.1.	Stiprybės	Stiprybę pagrindžiančio rodiklio Nr.
3.1.1.	Patogi geografinė padėtis turizmo verslo plėtrai, nes regionas ribojasi su Klaipėdos uostamiesčiu	R1
3.1.2.	Unikalūs istorijos ir kultūros paveldas, gamtos bei kraštovaizdžio ištekliai, kurie turi tarptautinę ekologinę vertę, labai svarbūs žuvų ir paukščių migracijai, tarptautiniam eko ir aktyviam rekreaciniam turizmui	R3, R4, R5, R8, R9, R21
3.1.3.	Unikaliems, urbanizacijos nepažeistiems biologinės įvairovės ir kraštovaizdžio ir kultūros ištekliams išsaugoti yra sukurtos ir veikia stiprius administracinius gebėjimus turinčios viešosios institucijos	R6, R7
3.1.4.	Didelis turizmo potencialas, plėtojama turizmo ir kitų paslaugų pasiūla	R10, R11, R12, R39, R46, R47, R48, R52
3.1.5.	Išskirtinė, Mažajai Lietuvai priskiriama architektūra, techninis bei marinistinis paveldas, saviti amatai ir papročiai, išsiskiriantys iš kitų Lietuvos regionų	R22, R23, R24, R25, R51

⁸² Šilutės rajono ir Neringos savivaldybės tvarios žuvininkystės plėtros strategija, 2010 m.

⁸³ Šilutės rajono ir Neringos savivaldybės tvarios žuvininkystės plėtros strategija, 2010 m.

3.1.6.	Vandens telkiniai vieni žuvingiausių šalies vandens telkinių gelavandenėmis žuvimis	R14
3.1.7.	Gyvybingos žvejų verslo bei žvejybos kultūros tradicijos prie kurių puoselėjimo prisidėjo ir sėkmingas ES paramos panaudojimas	R53, R54, R56,
3.1.8.	Gera išplėtotas ir efektyviai veikia žvejų interesus atstovaujančių NVO ir kitų asociacijų tinklas, geri žuvininkystės mokslo ir žuvivaisos specialistai	R50, R55, R60
3.2.	Silpnybės	Silpnybę pagrindžiančio rodiklio Nr.
3.2.1.	Dėl natūralios gyventojų kaitos, intensyvių migracijos, ypač jaunimo, srautų, bloga demografinė situacija, trūksta žmoniškųjų išteklių verslo plėtojimui	R26, R27, R28, R29
3.2.2.	Aukštas nedarbo lygis, menka kokybiškų darbo vietų pasiūla ir to pasekoje daug socialinę atskirtį patiriančių gyventojų	R30, R31, R32, R34, R35, R36, R37, R38, R40, R41
3.2.3.	Nepakankamas gyventojų išsilavinimas bei profesinis pasirengimas stabdo ekonominę ir technologinę pažangą	R33
3.2.4.	Santykinai nedaug veikiančių įmonių. Dominuoja labai mažos įmonės, kurių pajėgumas modernizuoti savo veiklą ir kurti darbo vietas ribotas	R43, R42, R44, R45
3.2.5.	Dėl menko turizmo paslaugų derinimo su kitų vietos paslaugų teikimu, nepakankamo turistų poreikių vertinimo mažėja turistų srautas, ypač užsieniečių	R13, R49
3.2.6.	Besikeičianti vandens telkinių biologinė įvairovė bei žuvų ištekliai, keliama aukšti aplinkosaugos reikalavimai ir tuo pačiu sunkėjančios žvejų verslo sąlygos	R15, R61, R62, R63
3.2.7.	Žvejybos verslo infrastruktūra neišbaigta, nepritaikyta pagal aplinkosaugos reikalavimus, neparengta saugiai aptarnauti turistus ir žvejus	R58, R59
3.2.8.	Maži vietinės žuvies perdirbimo mastai, menka vietos žuvų ir jų produktų rinkodara neleidžia vietos žvejams kurti tiesioginio pardavimo sistemos ir gauti už savo produkciją didesnės pridėtinės vertės	R57
3.3.	Galimybės	
3.3.1.	Netoliesi esantys uostai bei pietryčių Baltijos pakrantės kurortai taps vis perspektyvesnėmis su žuvininkyste susijusių prekių ir paslaugų rinkomis	
3.3.2.	Visuomenėje vis labiau augs ekologiško turizmo ir rekreacinės žvejybos paslaugų poreikis	
3.3.3.	Besikeičianti vartotojų elgsena skatins žuvies vartojimo augimą, bus vis labiau pageidaujama nusipirkti pagal regiono kulinarinį paveldą pagamintų šviežių ekologiškų žuvies produktų	
3.3.4.	Organizacinės inovacijos ir modernios technologijos leidžiančios kurti tiesioginius ryšius tarp vartotojų ir žvejybos sektoriaus, su žuvininkyste susijusioms bendruomenėms leis gauti papildomas pajamas	
3.3.5.	ES parama padės gerinti su žuvininkyste susijusių bendruomenių gyvenimo ir veiklos sąlygas, sudarys galimybes pritraukti kitas materialines ir užsienio investicijas	
3.3.6.	Stiprėjantis tarpvalstybinis bendradarbiavimas sudarys prielaidas tvariai regiono plėtrai, aplinkosauginių problemų sprendimui	
3.4.	Grėsmės	

3.4.1.	Klimato kaita ir vandens tarša lems laipsnišką vertingų žuvų išteklių mažėjimą, o gamtos išteklių valdymas pareikalaus iš vietos žvejų išmokti valdyti žuvų išteklius ir kartu spręsti aplinkosaugos problemas
3.4.2.	Teisinės ir ekonominės aplinkos nestabilumas, monopolijos reiškiniai, nepalanki demografinė situacija, naujų idėjų stoka stabdys smulkaus ir vidutinio, į vietos poreikius orientuoto su žuvininkyste susijusio, verslo plėtrą
3.4.3.	Dėl ekonominės aplinkos nestabilumo nepakankamas prieinamumas prie socialinių paslaugų, nepatenkinama jų kokybė lems migracijos, ypač jaunimo srautus, didins darbo išteklių trūkumą
3.4.4.	Griežtėjantys ir sparčiai kintantys darbo rinkos profesiniai reikalavimai gali tapti neįveikiamu barjeru daugeliui gyventojų, o ES parama, skirta žvejų ir žuvininkystės specialistų kvalifikacijos tobulinimui, gali būti neveiksminga, jei perkvalifikavimo priemonės nebus suderintos su realiais darbo vietų kūrimo kvalifikaciniais poreikiais
3.4.5.	Verslinės žvejybos draudimai/ ribojimai vidaus vandenyse, siekiant aplinkosauginių interesų
3.4.6.	ES parama žuvininkystės sektoriaus plėtrai gali būti neveiksminga, nes bus teikiama laikantis sudėtingų procedūrų, o paramos gavėjams keliama reikalavimai – per aukšti

4. VVG teritorijos plėtros poreikių nustatymas prioritetine tvarka				
Eil. Nr.	ŽRVVG teritorijos plėtros poreikių nustatymas žvejybos ir akvakultūros srityje (prioritetine tvarka)	Poreikį pagrindžiantys ŽRVVG teritorijos SSGG teiginiai (Nr.)	Sąsaja su Veiksmų programos 2014–2020 m. ES žvejybos ir akvakultūros sektoriaus nustatytais poreikiais	Poreikio tenkinimas / netenkinimas iš VPS lėšų
4.1.	Prisidėti prie natūralių žuvies išteklių apsaugojimo ir gausinimo, regiono gyventojų užimtumo didinimo remiant inovatyvių, ypač jaunų žmonių įgyvendinamų akvakultūros verslų kūrimo ir plėtojimo projektus	3.2.2., 3.2.6., 3.3.6., 3.4.1., 3.4.2., 3.4.3., 3.4.5.	7.1.Ž, 7.3.Ž	Taip
4.2.	Skatinti su žuvininkyste susijusių paslaugų asortimento ir kitų veiklų plėtrą, jų populiarinimą, žvejybos ir turizmo sąsajas, remiant žvejų iniciatyvas plėtoti papildomas veiklas	3.1.1., 3.1.2., 3.1.4., 3.1.5., 3.1.7., 3.2.5., 3.3.1., 3.3.2., 3.3.4., 3.4.2.	7.2.Ž	Taip
4.3.	Sudaryti palankias sąlygas realizuoti vietos žuvininkystės ir akvakultūros produktus, skatinant jų pridėtinės vertės didinimą ir trumpąsias maisto tiekimo grandines, panaudojant vietos kulinarijos paveldą	3.1.5., 3.1.6., 3.1.7., 3.2.8., 3.3.1., 3.3.3., 3.3.4.	7.1.Ž, 7.4.Ž	Taip
4.4.	Skatinti žvejybos ir akvakultūros sektoriaus dalyvių bendradarbiavimą, remiant žvejų bendruomenių ir kitų žuvininkystės ir akvakultūros sektoriaus dalyvių bendrą įsitraukimą į vietos ekonomikos veiklas	3.1.3., 3.1.7., 3.1.8., 3.3.5., 3.3.6., 3.4.2..	7.1.Ž, 7.2.Ž	Taip
4.5.	Didinti sugaunamo laimikio pridėtinę vertę, gerinti žvejų darbo ir saugos sąlygas, remiant esamos žvejybos infrastruktūros pritaikymą žvejų poreikiams ir jos atnaujinimą	3.1.6., 3.2.7., 3.2.8., 3.3.5., 3.4.3.	7.1.Ž	Taip
4.6.	Išlaikyti, atkurti ir skleisti Lietuvoje išskirtines su žuvininkyste susijusias tradicijas, kultūrinį paveldą, remiant tradicinio žvejybos amato plėtojimo, nematerialaus žvejybos paveldo puoselėjimo iniciatyvas, į jas įtraukiant kuo daugiau jaunimo	3.1.2., 3.1.3., 3.1.5., 3.1.7., 3.2.1., 3.3.3.	7.4.Ž	Taip
4.7.	Skatinti žvejų, žvejybos ir akvakultūros sektoriaus darbuotojų verslumo, rinkodaros, aplinkosaugos žinių, inovacinių praktikų kūrimą ir sklaidą bei įgūdžių formavimą, kvalifikacijos kėlimą, jaunų žmonių įsitraukimą į žuvininkystę	3.1.8., 3.2.1., 3.2.3., 3.4.3., 3.4.4., 3.4.6.	7.2.Ž	Taip

II DALIS. KOKIE MŪSŲ PRIORITETAIR TIKSLAI?

5. VPS prioritetai, priemonės ir veiklos sritys			
5.1.	VPS prioritetai, priemonės ir jų veiklos sritys (jei veiklos sritys numatytos):	Sąsaja su ŽRVG teritorijos poreikiais	
5.1.1.	I prioritetas: EKONOMIKOS AUGIMO SPARTINIMAS IR DARBO JĖGOS JUDUMO DIDINIMAS, SKATINANT VERSLO PRADŽIĄ IR NAUJOVIŲ DIEGIMĄ SU ŽUVININKYSTE SUSIJUSIUOSE IR KITUOSE EKONOMIKOS SEKTORIUOSE		
		Kodai	
5.1.1.1.	Priemonė: Produktyvios investicijos į akvakultūrą	BIVP-AKVA-1	4.1.
5.1.1.2.	Priemonė: Pajamų įvairinimas ir naujų rūšių pajamos	BIVP-AKVA-2	4.2.
5.1.1.3.	Priemonė: Žvejybos ir akvakultūros produktų perdirbimas ir realizavimo gerinimas	BIVP-AKVA-SAVA-1	4.3.
5.1.1.4.	Priemonė: Viešųjų paslaugų prieinamumo didinimas gerinant žvejybai ir turizmui skirtą infrastruktūrą	BIVP-AKVA-SAVA-2	4.2.
5.1.2.	II prioritetas: ĮSIDARBINIMO GALIMYBIŲ DIDINIMAS SU ŽUVININKYSTE SUSIJUSIOSE VEIKLOSE, PUOSELĖJANT IR PANAUDOJANT REGIONO IDENTITETĄ, PRISIDEDANT PRIE APLINKOS IŠTEKLIŲ TAUSOJIMO		
		Kodai	
5.1.2.1.	Priemonė: Žvejybos uostai, iškrovimo vietos	BIVP-AKVA-9	4.5.
5.1.2.2.	Priemonė: Žvejybos tradicijų ir paveldo išsaugojimas, pritaikymas ir sklaida	BIVP-AKVA-SAVA-3	4.6.
5.1.2.3.	Priemonė: Mokymasis visą gyvenimą ir profesinis mokymas, moksliniai tyrimai, inovacinės praktikos sklaida	BIVP-AKVA-SAVA-4	4.7.

6. VPS prioritetų, priemonių ir veiklos sričių sąsaja su prioritetais bei tikslinėmis sritimis, EJŖŽF konkrečiais tikslais ir uždaviniais								
6.1. EJŖŽF dalis: VPS prioritetų, priemonių ir veiklos sričių sąsaja su EJŖŽF konkrečiais tikslais ir uždaviniais								
	EJŖŽF prioritetai ir konkretūs tikslai ir uždaviniai							
	6.1.1. Ž	6.1.2. Ž	6.2.1. Ž	6.2.2. Ž	6.2.3. Ž	6.3.1. Ž	6.3.2. Ž	7.2.Ž
I VPS prioritetas: EKONOMIKOS AUGIMO SPARTINIMAS IR DARBO JĖGOS JUDUMO DIDINIMAS, SKATINANT VERSLO PRADŽIĄ IR NAUJOVIŲ DIEGIMĄ SU ŽUVININKYSTE SUSIJUSIUOSE IR KITUOSE EKONOMIKOS SEKTORIUOSE								
VPS priemonė: Produktyvios investicijos į akvakultūrą		X						
VPS priemonė: Pajamų įvairinimas ir naujų rūšių pajamos	X							
VPS priemonė: Žvejybos ir akvakultūros produktų pridėtinės vertės didinimas		X						
VPS priemonė: Viešųjų paslaugų prieinamumo didinimas gerinant žvejybai ir turizmui skirtą infrastruktūrą								X
II VPS prioritetas: ĮSIDARBINIMO GALIMYBIŲ DIDINIMAS SU ŽUVININKYSTE SUSIJUSIOSE VEIKLOSE, PUOSELĖJANT IR PANAUDOJANT REGIONO IDENTITETĄ, PRISIDEDANT PRIE APLINKOS IŠTEKLIŲ TAUSOJIMO								
VPS priemonė: Žvejybos uostai, iškrovimo vietos							X	
VPS priemonė: Žvejybos tradicijų ir paveldo išsaugojimas, pritaikymas ir sklaida					X			
VPS priemonė: Mokymasis visą gyvenimą ir profesinis mokymas, moksliniai tyrimai, inovacinės praktikos sklaida			X					

7. VPS sąsaja su ŽRVVG teritorijos strateginiais dokumentais ir ESBJRS						
Strateginio dokumento pavadinimas		VPS sąsajos pagrindimas				
7.1.	ŽRVVG teritorijos savivaldybės (-ių) plėtros strateginis (-iai) planas (-ai)	Šilutės ŽRVVG parengta VPS prisideda prie Šilutės r. savivaldybės 2015–2024 metų strateginio plėtros plano 3 (trijų) prioritetinių strateginių plėtros sričių, 5 (penkių) strateginių tikslų, 58 (penkiasdešimt aštuonių) priemonių įgyvendinimo. Šilutės ŽRVVG 2014-2020 m. vietos plėtros strategijos sąsajos su Šilutės r. savivaldybės 2015–2024 m. strateginiu plėtros planu⁸⁴ <table><tr><th>Šilutės r. savivaldybės 2015–2024 m. strateginis plėtros planas</th><th>Šilutės ŽRVVG 2014-2020 m. vietos plėtros strategija</th></tr><tr><td> 1. PRIORITETINĖ STRATEGINĖ PLĖTROS SRITIS „DARNI KULTŪROS, TURIZMO IR VERSLO PLĖTRA“ <u>1.1. Strateginis tikslas „Sukurti palankią aplinką draugiškam gamtai verslui ir investicijoms“</u> 1.1.1 Skatinti investicijų pritraukimą ir augimą (priemonė Nr. 1.1.1.11.) 1.1.3. Skatinant verslumą visuomenėje, užtikrinti palankią ekonominę aplinką smulkiam ir vidutiniam verslui (visos 4 priemonės) <u>1.2. Strateginis tikslas „Plėtoti kultūrinį ir gamtinį turizmą, panaudojant istorinį-kultūrinį paveldą bei unikalius Pamaro krašto gamtos išteklius“</u> 1.2.1. Pritaikyti gamtinę aplinką turizmo reikmėms užtikrinant jos išsaugojimą (priemonės 1.2.1.2., 1.2.1.3., 1.2.1.4., 1.2.1.5., 1.2.1.6., 1.2.1.7., 1.2.1.8., 1.2.1.9.) 1.2.2. Skatinti vandens turizmą (priemonės 1.2.2.1., 1.2.2.2.) 1.2.3. Skatinti aktyvaus poilsio ir pramogų plėtrą (priemonės 1.2.3.2., 1.2.3.3.) </td><td> VPS I prioriteto „Ekonomikos augimo spartinimas ir darbo jėgos judumo didinimas, skatinant verslo pradžią ir naujovių diegimą su žuvininkyste susijusiuose ir kituose ekonomikos sektoriuose“ Priemonė „Produktyvios investicijos į akvakultūrą“ (BIVP-AKVA-1) Priemonė „Pajamų įvairinimas ir naujų rūšių pajamos“ (BIVP-AKVA-2) Priemonė „Viešųjų paslaugų prieinamumo didinimas gerinant žvejybai ir turizmui skirtą infrastruktūrą“ </td></tr></table>	Šilutės r. savivaldybės 2015–2024 m. strateginis plėtros planas	Šilutės ŽRVVG 2014-2020 m. vietos plėtros strategija	1. PRIORITETINĖ STRATEGINĖ PLĖTROS SRITIS „DARNI KULTŪROS, TURIZMO IR VERSLO PLĖTRA“ <u>1.1. Strateginis tikslas „Sukurti palankią aplinką draugiškam gamtai verslui ir investicijoms“</u> 1.1.1 Skatinti investicijų pritraukimą ir augimą (priemonė Nr. 1.1.1.11.) 1.1.3. Skatinant verslumą visuomenėje, užtikrinti palankią ekonominę aplinką smulkiam ir vidutiniam verslui (visos 4 priemonės) <u>1.2. Strateginis tikslas „Plėtoti kultūrinį ir gamtinį turizmą, panaudojant istorinį-kultūrinį paveldą bei unikalius Pamaro krašto gamtos išteklius“</u> 1.2.1. Pritaikyti gamtinę aplinką turizmo reikmėms užtikrinant jos išsaugojimą (priemonės 1.2.1.2., 1.2.1.3., 1.2.1.4., 1.2.1.5., 1.2.1.6., 1.2.1.7., 1.2.1.8., 1.2.1.9.) 1.2.2. Skatinti vandens turizmą (priemonės 1.2.2.1., 1.2.2.2.) 1.2.3. Skatinti aktyvaus poilsio ir pramogų plėtrą (priemonės 1.2.3.2., 1.2.3.3.)	VPS I prioriteto „Ekonomikos augimo spartinimas ir darbo jėgos judumo didinimas, skatinant verslo pradžią ir naujovių diegimą su žuvininkyste susijusiuose ir kituose ekonomikos sektoriuose“ Priemonė „Produktyvios investicijos į akvakultūrą“ (BIVP-AKVA-1) Priemonė „Pajamų įvairinimas ir naujų rūšių pajamos“ (BIVP-AKVA-2) Priemonė „Viešųjų paslaugų prieinamumo didinimas gerinant žvejybai ir turizmui skirtą infrastruktūrą“
Šilutės r. savivaldybės 2015–2024 m. strateginis plėtros planas	Šilutės ŽRVVG 2014-2020 m. vietos plėtros strategija					
1. PRIORITETINĖ STRATEGINĖ PLĖTROS SRITIS „DARNI KULTŪROS, TURIZMO IR VERSLO PLĖTRA“ <u>1.1. Strateginis tikslas „Sukurti palankią aplinką draugiškam gamtai verslui ir investicijoms“</u> 1.1.1 Skatinti investicijų pritraukimą ir augimą (priemonė Nr. 1.1.1.11.) 1.1.3. Skatinant verslumą visuomenėje, užtikrinti palankią ekonominę aplinką smulkiam ir vidutiniam verslui (visos 4 priemonės) <u>1.2. Strateginis tikslas „Plėtoti kultūrinį ir gamtinį turizmą, panaudojant istorinį-kultūrinį paveldą bei unikalius Pamaro krašto gamtos išteklius“</u> 1.2.1. Pritaikyti gamtinę aplinką turizmo reikmėms užtikrinant jos išsaugojimą (priemonės 1.2.1.2., 1.2.1.3., 1.2.1.4., 1.2.1.5., 1.2.1.6., 1.2.1.7., 1.2.1.8., 1.2.1.9.) 1.2.2. Skatinti vandens turizmą (priemonės 1.2.2.1., 1.2.2.2.) 1.2.3. Skatinti aktyvaus poilsio ir pramogų plėtrą (priemonės 1.2.3.2., 1.2.3.3.)	VPS I prioriteto „Ekonomikos augimo spartinimas ir darbo jėgos judumo didinimas, skatinant verslo pradžią ir naujovių diegimą su žuvininkyste susijusiuose ir kituose ekonomikos sektoriuose“ Priemonė „Produktyvios investicijos į akvakultūrą“ (BIVP-AKVA-1) Priemonė „Pajamų įvairinimas ir naujų rūšių pajamos“ (BIVP-AKVA-2) Priemonė „Viešųjų paslaugų prieinamumo didinimas gerinant žvejybai ir turizmui skirtą infrastruktūrą“					

⁸⁴ www.silute.lt

		1.2.4. Išvystyti kultūrinį turizmą, panaudojant ir išsaugant rajono kultūrinį-istorinį (priemonės 1.2.4.1., 1.2.4.2., 1.2.4.3., 1.2.4.4., 1.2.4.5., 1.2.4.8., 1.2.4.9., 1.2.4.10., 1.2.4.12.) 1.2.5. Tobulinti turizmo valdymą, paslaugas bei rinkodarą (priemonės 1.2.5.1., 1.2.5.2., 1.2.5.3., 1.2.5.4., 1.2.5.5., 1.2.5.6., 1.2.5.7., 1.2.5.8., 1.2.5.9., 1.2.5.11) 3. PRIORITETINĖ STRATEGINĖ PLĖTROS SRITIS „INFRASTRUKTŪROS IR ŽEMĖS ŪKIO VERSLO PLĖTRA“ <u>3.1. Strateginis tikslas „Gerinti infrastruktūrą darnoje su gamtine aplinka“</u> 3.1.2. Gerinti vidaus vandenų transporto infrastruktūrą (visos 10 priemonių) 3.1.3. Išplėtoti pėsčiųjų ir dviračių takų tinklą (visos 3 priemonės) <u>3.2. Strateginis tikslas „Plėtoti konkurencingą žemės ūkį ir skatinti ekologiškumą“</u> 3.2.2. Skatinti alternatyvių verslų plėtrą kaimo vietovėse (priemonės 3.2.2.2., 3.2.2.4., 3.2.2.5.) 4. PRIORITETINĖ STRATEGINĖ PLĖTROS SRITIS „ŠVIETIMO, SVEIKATOS IR SOCIALINIO SEKTORIAUS PLĖTOJIMAS“ <u>4.4. Strateginis tikslas „Stiprinti kultūrinį potencialą, integruojant į rajono bendruomenės gyvenseną“</u> 4.4.1. Išlaikant tęstinumą ir tradiciškumą kurti, diegti inovatyvias, atsinaujinančias kultūros paslaugas (priemonės 4.4.1.1., 4.4.1.2., 4.4.1.5., 4.4.1.10)	(BIVP-AKVA-SAVA-2) VPS II prioriteto „Įsidarbinimo galimybių didinimas su žuvininkyste susijusiose veiklose, puoselėjant ir panaudojant regiono identitetą, prisidedant prie aplinkos išteklių tausojimo“ Priemonė „Žvejybos tradicijų ir paveldo išsaugojimas, pritaikymas, sklaida“ (BIVP-AKVA-SAVA-3)
--	--	---	---

7.2.	ŽRVVG teritorijoje patvirtintas regiono plėtros planas	Šilutės ŽRVVG parengta VPS prisideda prie pirmojo Klaipėdos regiono 2014-2020 metų plėtros plano prioriteto 2 (dviejų) tikslų, 2 (dviejų) uždavinių ir 4 (keturių) priemonių įgyvendinimo. Šilutės ŽRVVG 2014-2020 m. vietos plėtros strategijos sąsajos su Klaipėdos regiono 2014-2020 m. plėtros planu⁸⁵ <table><tr><th>Klaipėdos regiono 2014-2020 m. plėtros planas</th><th>Šilutės ŽRVVG 2014-2020 m. vietos plėtros strategija</th></tr><tr><td> I prioritetas „Tvarus ir integralus ekonominis augimas“ 1.1. Tikslas „Sumažinti regiono savivaldybių išsivystymo disproporcijas, užtikrinti tolygią ir tvarią regiono plėtrą“ 1.1.2. Uždavinys: Kompleksiškai vystyti ir plėtoti kaimo vietoves 1.1.2.1. Priemonė: Atnaujinti kaimo gyvenamąsias vietas ir 1.1.2.2. Priemonė: Remti kaimo atnaujinimą ir plėtrą – atnaujinti mažiau kaip 1 tūkst. gyventojų turinčių miestų, miestelių ir kaimų (iki 1 tūkst. gyv.) viešąją infrastruktūrą </td><td> VPS I prioriteto „Ekonomikos augimo spartinimas ir darbo jėgos judumo didinimas, skatinant verslo pradžią ir naujovių diegimą su žuvininkyste susijusiuose ir kituose ekonomikos sektoriuose“ Priemonė „Pajamų įvairinimas ir naujų rūšių pajamos“ (BIVP-AKVA-2) Priemonė „Viešųjų paslaugų prieinamumo didinimas gerinant žvejybai ir turizmui skirtą infrastruktūrą“ (BIVP-AKVA-SAVA-2) VPS II prioriteto „Įsidarbinimo galimybių didinimas su žuvininkyste susijusiose veiklose, puoselėjant ir panaudojant regiono identitetą, prisidedant prie aplinkos išteklių tausojimo“ Priemonė „Žvejybos uostai, iškrovimo vietos“ (BIVP-AKVA-9) </td></tr><tr><td> I prioritetas „Tvarus ir integralus ekonominis augimas“ 1.2. Tikslas „Pagerinti sąlygas regiono ekonominiui augimui ir integralumui“ 1.2.1. Uždavinys: Pagerinti regiono savivaldybių bei bendrą regiono viešąją ekonominę infrastruktūrą ir paslaugas 1.2.1.4. Priemonė: Rekonstruoti ir plėtoti pėsčiųjų </td><td> VPS I prioriteto „Ekonomikos augimo spartinimas ir darbo jėgos judumo didinimas, skatinant verslo pradžią ir naujovių diegimą su žuvininkyste susijusiuose ir kituose ekonomikos sektoriuose“ Priemonė „Pajamų įvairinimas ir naujų rūšių pajamos“ (BIVP-AKVA-2) </td></tr></table>		Klaipėdos regiono 2014-2020 m. plėtros planas	Šilutės ŽRVVG 2014-2020 m. vietos plėtros strategija	I prioritetas „Tvarus ir integralus ekonominis augimas“ 1.1. Tikslas „Sumažinti regiono savivaldybių išsivystymo disproporcijas, užtikrinti tolygią ir tvarią regiono plėtrą“ 1.1.2. Uždavinys: Kompleksiškai vystyti ir plėtoti kaimo vietoves 1.1.2.1. Priemonė: Atnaujinti kaimo gyvenamąsias vietas ir 1.1.2.2. Priemonė: Remti kaimo atnaujinimą ir plėtrą – atnaujinti mažiau kaip 1 tūkst. gyventojų turinčių miestų, miestelių ir kaimų (iki 1 tūkst. gyv.) viešąją infrastruktūrą	VPS I prioriteto „Ekonomikos augimo spartinimas ir darbo jėgos judumo didinimas, skatinant verslo pradžią ir naujovių diegimą su žuvininkyste susijusiuose ir kituose ekonomikos sektoriuose“ Priemonė „Pajamų įvairinimas ir naujų rūšių pajamos“ (BIVP-AKVA-2) Priemonė „Viešųjų paslaugų prieinamumo didinimas gerinant žvejybai ir turizmui skirtą infrastruktūrą“ (BIVP-AKVA-SAVA-2) VPS II prioriteto „Įsidarbinimo galimybių didinimas su žuvininkyste susijusiose veiklose, puoselėjant ir panaudojant regiono identitetą, prisidedant prie aplinkos išteklių tausojimo“ Priemonė „Žvejybos uostai, iškrovimo vietos“ (BIVP-AKVA-9)	I prioritetas „Tvarus ir integralus ekonominis augimas“ 1.2. Tikslas „Pagerinti sąlygas regiono ekonominiui augimui ir integralumui“ 1.2.1. Uždavinys: Pagerinti regiono savivaldybių bei bendrą regiono viešąją ekonominę infrastruktūrą ir paslaugas 1.2.1.4. Priemonė: Rekonstruoti ir plėtoti pėsčiųjų	VPS I prioriteto „Ekonomikos augimo spartinimas ir darbo jėgos judumo didinimas, skatinant verslo pradžią ir naujovių diegimą su žuvininkyste susijusiuose ir kituose ekonomikos sektoriuose“ Priemonė „Pajamų įvairinimas ir naujų rūšių pajamos“ (BIVP-AKVA-2)
Klaipėdos regiono 2014-2020 m. plėtros planas	Šilutės ŽRVVG 2014-2020 m. vietos plėtros strategija								
I prioritetas „Tvarus ir integralus ekonominis augimas“ 1.1. Tikslas „Sumažinti regiono savivaldybių išsivystymo disproporcijas, užtikrinti tolygią ir tvarią regiono plėtrą“ 1.1.2. Uždavinys: Kompleksiškai vystyti ir plėtoti kaimo vietoves 1.1.2.1. Priemonė: Atnaujinti kaimo gyvenamąsias vietas ir 1.1.2.2. Priemonė: Remti kaimo atnaujinimą ir plėtrą – atnaujinti mažiau kaip 1 tūkst. gyventojų turinčių miestų, miestelių ir kaimų (iki 1 tūkst. gyv.) viešąją infrastruktūrą	VPS I prioriteto „Ekonomikos augimo spartinimas ir darbo jėgos judumo didinimas, skatinant verslo pradžią ir naujovių diegimą su žuvininkyste susijusiuose ir kituose ekonomikos sektoriuose“ Priemonė „Pajamų įvairinimas ir naujų rūšių pajamos“ (BIVP-AKVA-2) Priemonė „Viešųjų paslaugų prieinamumo didinimas gerinant žvejybai ir turizmui skirtą infrastruktūrą“ (BIVP-AKVA-SAVA-2) VPS II prioriteto „Įsidarbinimo galimybių didinimas su žuvininkyste susijusiose veiklose, puoselėjant ir panaudojant regiono identitetą, prisidedant prie aplinkos išteklių tausojimo“ Priemonė „Žvejybos uostai, iškrovimo vietos“ (BIVP-AKVA-9)								
I prioritetas „Tvarus ir integralus ekonominis augimas“ 1.2. Tikslas „Pagerinti sąlygas regiono ekonominiui augimui ir integralumui“ 1.2.1. Uždavinys: Pagerinti regiono savivaldybių bei bendrą regiono viešąją ekonominę infrastruktūrą ir paslaugas 1.2.1.4. Priemonė: Rekonstruoti ir plėtoti pėsčiųjų	VPS I prioriteto „Ekonomikos augimo spartinimas ir darbo jėgos judumo didinimas, skatinant verslo pradžią ir naujovių diegimą su žuvininkyste susijusiuose ir kituose ekonomikos sektoriuose“ Priemonė „Pajamų įvairinimas ir naujų rūšių pajamos“ (BIVP-AKVA-2)								

⁸⁵ www.lietuvosregionai.lt

		ir dviračių takus ir 1.2.1.9. Priemonė: Plėtoti savivaldybes jungiančių turizmo trasų ir turizmo maršrutų informacinę infrastruktūrą	Priemonė „Viešųjų paslaugų prieinamumo didinimas gerinant žvejybai ir turizmui skirtą infrastruktūrą“ (BIVP-AKVA-SAVA-2) VPS II prioriteto „Įsidarbinimo galimybių didinimas su žuvininkyste susijusiose veiklose, puoselėjant ir panaudojant regiono identitetą, prisidedant prie aplinkos išteklių tausojimo“ Priemonė „Žvejybos tradicijų ir paveldo išsaugojimas, pritaikymas, sklaida“ (BIVP-AKVA-SAVA-3)
		I prioritetas „Tvarus ir integralus ekonominis augimas“ 1.2. Tikslas „Pagerinti sąlygas regiono ekonominiam augimui ir integralumui“ 1.2.3. Uždavinys: Pagerinti kultūros ir paveldo objektų būklę, juos pritaikyti kultūrinėms ir socialinėms reikmėms 1.2.3.2. Priemonė: Modernizuoti savivaldybių kultūros infrastruktūrą	VPS II prioriteto „Įsidarbinimo galimybių didinimas su žuvininkyste susijusiose veiklose, puoselėjant ir panaudojant regiono identitetą, prisidedant prie aplinkos išteklių tausojimo“ Priemonė „Žvejybos tradicijų ir paveldo išsaugojimas, pritaikymas, sklaida“ (BIVP-AKVA-SAVA-3)
		Šilutės ŽRVVG parengta Šilutės ŽRVVG 2014-2020 m. vietos plėtros strategija buvo pateikta susipažinti Klaipėdos regiono plėtros tarybai 2016-08-12 raštu Nr.S-89 „Dėl Šilutės ŽRVVG 2014-2020 m. vietos plėtros strategijos“	
7.3.	ESBJRS	Šilutės ŽRVVG parengta VPS labiau orientuota į vietos lygmens poveikį, tačiau pokyčiai vietos lygmenyje apibendrintai įtakoja ir nacionalinį lygmenį. Taigi, Šilutės žvejybos ir akvakultūros regiono vietos plėtros strategija 2016-2020 metams prisidės ir prie Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategijos įgyvendinimo. Šilutės ŽRVVG 2014-2020 m. vietos plėtros strategijos sąsajos su ES Baltijos jūros regiono strategija⁸⁶	
		Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono	Šilutės ŽRVVG 2014-2020 m. vietos plėtros

⁸⁶ www.baltijosjurosregionas.lt

		strategija Prioritetinio tikslo „Panaudoti visą regiono mokslinių tyrimų, inovacijų ir smulkaus ir vidutinio verslo potencialą (PA Innovation) 1. Uždavinys (action) „Didinti konkurencingumą, kuriant inovacijų ir verslumo ekosistemą, grįstą pažangia specializacija ir tvariu augimu“	strategija VPS I prioriteto „Ekonomikos augimo spartinimas ir darbo jėgos judumo didinimas, skatinant verslo pradžią ir naujovių diegimą su žuvininkyste susijusiuose ir kituose ekonomikos sektoriuose“ Priemonė „Produktyvios investicijos į akvakultūrą“ (BIVP-AKVA-1) Priemonė „Pajamų įvairinimas ir naujų rūšių pajamos“ (BIVP-AKVA-2) Priemonė „Viešųjų paslaugų prieinamumo didinimas gerinant žvejybai ir turizmui skirtą infrastruktūrą“ (BIVP-AKVA-SAVA-2) VPS II prioriteto „Įsidarbinimo galimybių didinimas su žuvininkyste susijusiose veiklose, puoselėjant ir panaudojant regiono identitetą, prisidedant prie aplinkos išteklių tausojimo“ Priemonė „Mokymasis visą gyvenimą ir profesinis mokymas, moksliniai tyrimai ir inovacinės praktikos sklaida“ (BIVP-AKVA-SAVA-4)				
7.4.	Viensektorė (-ės) kaimo vietovių vietos plėtros strategija (-os) (taikoma, kai tokia (-ios) viensektorė (-ės) vietos plėtros strategija (-os) yra patvirtinta (-os) ŽRVVG teritorijoje)	Šilutės ŽRVVG parengta VPS prisidės prie 2 (dviejų) Šilutės rajono vietos plėtros strategijos 2014-2020 metams prioritetų 3 (trijų) priemonių įgyvendinimo. Šilutės ŽRVVG 2014-2020 m. vietos plėtros strategijos sąsajos su Šilutės rajono vietos plėtros strategija 2014-2020 m. <table><tr><td>Šilutės rajono vietos plėtros strategija 2014-2020 m.</td><td>Šilutės ŽRVVG 2014-2020 m. vietos plėtros strategija</td></tr><tr><td> I prioriteto „Verslo skatinimas, darbo vietų kūrimas, ekonominės veiklos įvairinimas kaimo vietovėse“ Priemonė „Ūkio ir verslo plėtra“ (LEADER-19.2-6) Priemonė „Regioninių paslaugų ir produktų pasiūlos didinimas, remiant partnerystę ir </td><td> VPS I prioriteto „Ekonomikos augimo spartinimas ir darbo jėgos judumo didinimas, skatinant verslo pradžią ir naujovių diegimą su žuvininkyste susijusiuose ir kituose ekonomikos sektoriuose“ Priemonė „Produktyvios investicijos į akvakultūrą“ </td></tr></table>		Šilutės rajono vietos plėtros strategija 2014-2020 m.	Šilutės ŽRVVG 2014-2020 m. vietos plėtros strategija	I prioriteto „Verslo skatinimas, darbo vietų kūrimas, ekonominės veiklos įvairinimas kaimo vietovėse“ Priemonė „Ūkio ir verslo plėtra“ (LEADER-19.2-6) Priemonė „Regioninių paslaugų ir produktų pasiūlos didinimas, remiant partnerystę ir	VPS I prioriteto „Ekonomikos augimo spartinimas ir darbo jėgos judumo didinimas, skatinant verslo pradžią ir naujovių diegimą su žuvininkyste susijusiuose ir kituose ekonomikos sektoriuose“ Priemonė „Produktyvios investicijos į akvakultūrą“
Šilutės rajono vietos plėtros strategija 2014-2020 m.	Šilutės ŽRVVG 2014-2020 m. vietos plėtros strategija						
I prioriteto „Verslo skatinimas, darbo vietų kūrimas, ekonominės veiklos įvairinimas kaimo vietovėse“ Priemonė „Ūkio ir verslo plėtra“ (LEADER-19.2-6) Priemonė „Regioninių paslaugų ir produktų pasiūlos didinimas, remiant partnerystę ir	VPS I prioriteto „Ekonomikos augimo spartinimas ir darbo jėgos judumo didinimas, skatinant verslo pradžią ir naujovių diegimą su žuvininkyste susijusiuose ir kituose ekonomikos sektoriuose“ Priemonė „Produktyvios investicijos į akvakultūrą“						

		bendradarbiavimą“ (LEADER-19.2-SAVA-5)	(BIVP-AKVA-1) Priemonė „Pajamų įvairinimas ir naujų rūšių pajamos“ (BIVP-AKVA-2) Priemonė „Viešųjų paslaugų prieinamumo didinimas gerinant žvejybai ir turizmui skirtą infrastruktūrą“ (BIVP-AKVA-SAVA-2)
		II VPS prioriteto „Patrauklios gyvenamosios aplinkos ir sumanios bendruomenės kūrimas“ Priemonė „Vietos projektų pareiškėjų ir vykdytojų mokymas, įgūdžių įgijimas“ (LEADER-19.2-SAVA-3)	VPS II prioriteto „Įsidarbinimo galimybių didinimas su žuvininkyste susijusiose veiklose, puoselėjant ir panaudojant regiono identitetą, prisidedant prie aplinkos išteklių tausojimo“ Priemonė „Mokymasis visą gyvenimą, moksliniai tyrimai ir inovacinės praktikos sklaida“ (BIVP-AKVA-SAVA-4)

Šilutės ŽRVVG, siekdama išvengti dvigubo finansavimo, prašys pareiškėjų pateikti įsipareigojimą projekte pagal VPS finansuojamoms veikloms nesikreipti paramos pagal Šilutės rajono vietos plėtros strategijos 2014-2020 metams finansuojamas priemones arba patvirtinti, kad tokios paramos nebuvo kreiptasi. Pažeidus įsipareigojimus ar pateikus klaidinančią informaciją, kuri būtų nustatyta pareiškėjui, gavus paramą, būtų taikomos sankcijos, kurios bus numatytos VP atrankos ir įgyvendinimo taisyklėse. Be to, apie finansuojamus projektus bus keičiamasi informacija su asociacija „Lamatos žemė“.

III DALIS. KAIP PASIEKSIME UŽSIBRĖŽTUS TIKSLUS?

8. LEADER metodo principų bei horizontaliųjų principų ir prioritetų įgyvendinimas	
LEADER metodo principai	
8.1.	Teritorinis principas:
8.1.1.	principo laikymasis rengiant VPS:
Rengiant Šilutės ŽRVVG VPS buvo laikomasi teritorinio principo ir atliekama <i>teritorijos išteklių analizė</i>: ➤ identifikuojant ilgalaikiai vietos plėtrai svarbiausias problemas ir išteklius jai spręsti, buvo identifikuoti Šilutės rajono kraštovaizdžio, gamtos ir kultūros paveldo, taip pat socialinės, ekonominės bei ŽRVVG teritorijoje veikiančių žuvininkystės įmonių situacijos ypatumai. Šilutės rajono savivaldybės atitinkamos srities specialistų, ŽRVVG teritorijoje dirbančių seniūnų, žvejų bendruomenės ir gyventojų buvo prašyta pateikti informaciją apie ŽRVVG teritorijos išskirtinius bruožus, identitetą, saugomas teritorijas, kultūros paveldo objektus, aplinkosaugą bei socialinę, ekonominę ir žuvininkystės sektoriaus situaciją; ➤ nustatant ŽRVVG teritorijos socialinių ryšių, bendros istorijos, išskirtinumo ir identiteto įtaką vietos bendruomenės bendram požiūriui į ilgalaikę Šilutės ŽRVVG teritorijos plėtrą, buvo organizuoti šeši informaciniai-diskusiniai renginiai, kuriuose dalyvauti buvo sudarytos galimybės ŽRVVG teritorijos gyventojams ir kurių metu buvo aptartos galimos projektų idėjos ir jų nauda Šilutės ŽRVVG teritorijos plėtrai bei pritaikomumo galimybės vietos gyventojams bei atvykstantiems svečiams; ➤ ŽRVVG teritorijoje veikiančios bendruomenės susitelkusios bendriems tikslams 2016-2020 m. laikotarpiu. Bendruomenių nariai aktyviai dalyvavo susitikimuose, kuriant naujo laikotarpio strategiją, telkė savo vietovės gyventojus diskusijoms, identifikuojant problemas ir ieškant plėtros galimybių. Siekiant įvertinti ŽRVVG teritorijos vystymosi situaciją, buvo stengiamasi identifikuoti kiekvieno teritorinio vieneto, ypač priklausomo nuo žuvininkystės, problematiką ir taip užtikinti ilgalaikių vietos plėtrai svarbių problemų sprendimą ir vietos išteklių racionalų naudojimą.	
8.1.2.	principo laikymasis įgyvendinant VPS:
Įgyvendinant Šilutės ŽRVVG teritorijos VPS, bus laikomasi teritorinio principo, kuriuo bus siekiama: ➤ užtikrinant vietos išteklių tinkamą panaudojimą, vietos interesų grupių bendradarbiavimą ir veikimą kartu bei užtikrinant integruotą ŽRVVG teritorijos plėtrą. Bus siekiama sudaryti prielaidas vietos ekonomikos gyvybingumui, turizmo plėtrai, inovacinių būdų ir metodų susidariusioms problemoms spręsti paieškai, pasitelkiant įvairių žuvininkystės regiono suinteresuotų dalyvių bendradarbiavimą, bendrai veiklai apjungiant turimas žinias, patirtį ir gebėjimus, žmogiškuosius, kultūrinius, gamtinius, infrastruktūrinius išteklius; ➤ užtikrinant ŽRVVG teritorijos išskirtinumo ir specifinių pranašumų panaudojimą, kurio bus tiesiogiai siekiama, įgyvendinant VPS priemones: „<i>Pajamų įvairinimas ir naujų rūšių pajamos</i>“ (pagal priemonę remiamos veiklos: investicijos į laivą, žūklės turizmas, maitinimo ir apgyvendinimo paslaugos, šviečiamoji ir/ar kultūrinė ir kitos su žvejyba susijusios veiklos, kurios bus nustatytos vadovaujantis Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriumi), „<i>Žvejybos tradicijų ir paveldo išsaugojimas, pritaikymas ir sklaida</i>“ (numatoma remti inovacines veiklas (teminiai mokymai, stovyklos, mugės, tradicinės šventės, veiklos skirtos jaunimui iki 29 metų ir pan.), leidybą, švietėjišką veiklą, skirtą Šilutės krašto savitumo, žvejybos tradicijų ir kultūrinių vertybių pristatymui); ➤ užtikrinti ŽRVVG teritorijos didesnės pridėtinės vertės kūrimą, kurio bus tiesiogiai siekiama, įgyvendinant VPS priemonę: „<i>Žvejybos ir akvakultūros produktų perdirbimas ir realizavimo gerinimas</i>“ (pagal priemonę parama skiriama žvejybos ir akvakultūros produktams perdirbti, inovacijoms, naujoms technologijoms bei procesams diegti siekiant sukurti naujus ir (arba) aukštesnės pridėtinės vertės, geresnės kokybės produktus, žvejybos ir akvakultūros produktų rinkodarai, ypač susijusiai su naujomis rinkomis, trumpomis tiekimo grandinėmis ir (arba) jų plėtra. Numatoma remti inovatyvias investicijas, skatinant kurti didesnę pridėtinę vertę	

	turinčius produktus, taip sudarant sąlygas žvejams ir akvakultūros sektoriaus atstovams lengviau integruotis į žvejybos ir akvakultūros produktų tiekimo grandinę); „Žvejybos ir akvakultūros sektoriaus dalyvių bendradarbiavimas vietos plėtrai“ (pagal priemonę remiamos veiklos: naujų produktų, praktikos, procesų ir technologijų plėtojimas žvejybos ir akvakultūros produktų perdirbimo ir kitose vietos ekonomikos sektoriuose; bendradarbiavimas organizuojant bendrus darbo procesus ir dalijantis infrastruktūra bei ištekliais, siekiant plėtoti turizmo, švietimo, laisvalaikio, sporto, kultūros paslaugas ir (arba) vykdyti jų rinkodarą; tiekimo grandinės dalyvių horizontaliu ir vertikaliu bendradarbiavimu, kuriant ir plėtojant trumpas tiekimo grandines ir vietos rinkas).
8.2.	„Iš apačios į viršų“ principas:
8.2.1.	principo laikymasis rengiant VPS:
	Rengiant Šilutės ŽRVVG VPS siekta kiek įmanoma didesnio vietos gyventojų įsitraukimo. Informacija apie būsimos strategijos rengimą gyventojams buvo teikiama jų gyvenamoje vietoje, analizuojant jiems aktualias problemas, identifikuojant poreikius ir ieškant jų patenkinimo galimybių. ŽRVVG nuosekliai dirbo, siekdama maksimalaus metodo „iš apačios į viršų“ veikimo: ➤ atliekant ŽRVVG teritorijos socialinės, ekonominės ir aplinkos situacijos analizę ir SSGG, organizuoti susitikimai – diskusijos su žvejų bendruomenėmis ir jų lyderiais, verslo atstovais, mokymai. VPS rengimo laikotarpiu buvo suorganizuoti šeši susitikimai ir penki mokymai, kuriuose, identifikuojant konkrečios vietovės privalumus ir trūkumus, dalyvavo žvejai, bendruomenių ir kitų įstaigų bei organizacijų atstovai, jaunimo ir verslo atstovai, seniūnai, ŽRVVG valdybos nariai, administracijos darbuotojai. Šių susitikimų metu taikytas „Žuvies griaučių“ metodas, kai sistemingai buvo identifikuojama konkrečios vietovės problematika, išsiaiškinamos galimos problemų priežastis ir nustatomos sritys, kurias galima tobulinti ir toliau vystyti ar atrasti naujas veiklos kryptis; ➤ siekiant efektyvaus konkrečios vietovės poreikių identifikavimo ir prioritetų jiems suteikimo, organizuoti susitikimai seniūnijose, žvejų bendruomenėse ir juos atstovaujančiose organizacijose. Bendradarbiaujant su akredituotais LEADER metodo konsultantais, mokslininkais, ŽRVVG valdyba buvo parengta Šilutės žuvininkystės regiono situacijos ir gyventojų poreikių tyrimo anketa. Šilutės ŽRVVG teritorijoje buvo išplatinta 100 anketų, sugrįžo 72 anketos. VVG teritorijos gyventojų poreikių tyrimo imtis yra reprezentatyvi; ➤ taikant tokius metodus kaip diskusija, „žuvies griaučių“ diagrama, „minčių lietus“, buvo diskutuojama apie VPS prioritetus, priemones, veiklos sritis, VPS įgyvendinimo etapus. Bendruomenės, verslo atstovai savo iniciatyva rinkosi atskirai ir diskutavo apie galimus projektus, idėjas teikė ŽRVVG administracijai. Diskusijose dalyvavo skirtingų organizacijų atstovai, ŽRVVG administracijos ir vietos valdžios atstovai, verslininkai. Susitikimuose buvo diskutuojama apie galimybes panaudoti turimus išteklius, ieškota teritorijos išskirtinumo, svarstytos bendradarbiavimo tarp įvairių regiono plėtra suinteresuotų dalyvių galimybės; ➤ planuojant finansinius išteklius VPS įgyvendinti, atsižvelgta į potencialių vietos projektų vykdytojų pateiktus projektinius pasiūlymus ir idėjas, pagrindžiant būtinas projekto įgyvendinimo išlaidas. Principo „iš apačios į viršų“ įgyvendinimo pagrindą sudaro vietovės problemų sprendimas kuo arčiau problemos atsiradimo vietos, tiesiogiai analizuojant jos priežastis bei pasekmes, įtraukiant gyventojus į problemos sprendimo procesą. Tinkamiausi metodai ištiriant gyventojų poreikius yra ŽRVVG išvykos į vietą, susitikimai su gyventojais ir verslininkais. Siekiant, kad vietos gyventojai dalyvautų priimant sprendimus dėl VPS ir prioritetų, kuriais bus vadovaujama jų vietovėje, nustatyti gyventojų poreikiai ir prioritetai buvo pristatyti, organizuojant pakartotinius susitikimus. Šių susitikimų metu diskutuota apie prioritetų ir pasirinktų VPS priemonių ir veiklos sričių atitikimą poreikiams.
8.2.2.	principo laikymasis įgyvendinant VPS:
	Principo „iš apačios į viršų“ bus laikomasi visuose Šilutės ŽRVVG teritorijos VPS įgyvendinimo etapuose: tiek rengiant kvietimų teikti VP dokumentaciją, tiek kviečiant teikti VP paraiškas, tiek tvirtinant VP, tiek pristatant VPS įgyvendinimo rezultatus ir vykdant stebėseną, tiek vykdant ŽRVVG teritorijos gyventojų aktyvinimo veiklas. ➤ Rengiant kvietimų teikti VP dokumentaciją, interneto svetainėje www.zuvejukrastas.lt ir/ar

www.silute.lt bus skelbiami VP atrankos ir įgyvendinimo taisyklių projektai, kuriems savo pastabas ir pasiūlymus galės pateikti visi ŽRVVG teritorijos gyventojai. ŽRVVG valdybos posėdžiuose bus organizuojami pastabų ir pasiūlymų aptarimai, kviečiant į juos suinteresuotus ŽRVVG teritorijos gyventojus. Suderinus ŽRVVG teritorijos ir visų suinteresuotųjų teritorijos gyventojų interesus, ŽRVVG valdyba tvirtins kvietimų teikti VP dokumentaciją.

- **Kviečiant teikti VP paraiškas**, kvietimų informacija taip pat bus viešinama interneto svetainėje www.zuvejukrastas.lt ir/ar www.silute.lt, pagal viešųjų pirkimų reikalavimus atrinktuose leidiniuose. Informacija apie paskelbtus kvietimus teikti VP paraiškas bus siunčiama Šilutės ŽRVVG teritorijos seniūnijoms, bendruomenėms, NVO, žvejų ir verslininkų interesus atstovaujančioms organizacijoms. Bus stengiamasi aktyvinti ŽRVVG teritorijos lyderius savanoriškai teikti informaciją apie kvietimus teikti VP paraiškas. Savo ruožtu Šilutės ŽRVVG administracija teiks konsultacijas dėl reikalavimų pareiškėjams, teikiantiems VP paraiškas, taip pat dėl reikalavimų VP atrankai ir įgyvendinimui.

- **Tvirtinant VP**, principo „iš apačios į viršų“ įgyvendinimą užtikrins ŽRVVG valdyba, kuri tvirtins finansuotinus VP ir kurios sudėtis atitinka principo „iš apačios į viršų“ reikalavimus. Be to, informacija apie ŽRVVG valdybos posėdžius, kuriuose bus tvirtinami finansuoti VP, bus skelbiama interneto svetainėje www.zuvejukrastas.lt ir/ar www.silute.lt. Taip pat bus sudaryta galimybė minėtuose posėdžiuose stebėtojų teisėmis dalyvauti atskirų ŽRVVG teritorijos gyventojų grupių interesus atstovaujančių organizacijų atstovams.

Pristatant VPS įgyvendinimo rezultatus, kiekvienais metais bus pateikiama informacija interneto svetainėje www.zuvejukrastas.lt ir/ar www.silute.lt, vietinėje spaudoje, organizuojami informaciniai renginiai bei dalinamasi informacija Šilutės ŽRVVG teritorijoje vykšančių renginių metu. VP vykdytojai bus įpareigojami viešinti VP įgyvendinimo rezultatus ir pristatyti jų indėlį į VPS įgyvendinimą.

- **Vykdam VPS įgyvendinimo stebėseną** ir siekiant atlikti VPS įgyvendinimo kokybinį vertinimą, pasitelkiant socialinių tinkų teikiamas galimybes, bus vykdomos su žuvininkyste susijusių bendruomeninių organizacijų, kitų NVO, pilietinės visuomenės, verslo, vietos valdžios atstovų apklausos. ŽRVVG teritorijos gyventojams kasmet interneto svetainėje www.zuvejukrastas.lt ir/ar www.silute.lt, susitikimų/VPS įgyvendinimo aptarimų metu bus pristatomi ŽRVVG administracijos surinkti privalomi VPS įgyvendinimo stebėsenos duomenys ir rodikliai. Susitikimų/VPS įgyvendinimo aptarimų metu su tikslinėmis ŽRVVG teritorijos gyventojų grupėmis bus siekiama identifikuoti VPS įgyvendinimo problemas ir jeigu jos bus nustatytos, gauti siūlymus dėl problemų sprendimo.

- **Vykdam ŽRVVG teritorijos gyventojų aktyvinimo veiklas**, kiekvienais metais su suinteresuotomis gyventojų grupėmis bus aptariamas VPS numatytas ŽRVVG teritorijos gyventojų aktyvinimo veiksmų planas, diskutuojama dėl numatytų aktyvinimo veiksmų turinio. ŽRVVG teritorijos gyventojai skatinami įsitraukti į aktyvinimo veiklų organizavimą ir įgyvendinimą pvz. teikti VP gerosios patirties pavyzdžius, teikti siūlymus dėl numatomų organizuoti aktyvinimo veiklų ir pan.

8.3. Partnerystės principas:

8.3.1. principo laikymasis rengiant VPS:

Šilutės ŽRVVG, rengdama VPS bei priimdama sprendimus dėl jos įgyvendinimo prioritetų, priemonių, veiklos sričių ir finansinio plano, laikėsi partnerystės principo.

Šilutės ŽRVVG yra atvira naujiems nariams, t. y. užtikrina lanksčią, atvirą ir nediskriminuojančią naujų narių priėmimo tvarką. Ji veikia partnerystės, grindžiamos trijų sektorių – pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios, principu. Vietos veiklos grupei šiuo metu priklauso 50 narių, atstovaujančių Šilutės ŽRVVG teritorijoje veikiančius privačius juridinius ir fizinius asmenis, bendruomenes ir kitas nevyriausybinės organizacijas, vietos valdžios atstovus.

Asociacija turi kompetentingą darbuotojų komandą ir 11 narių valdybą, kurios sudėtis visiškai atitinka VVG partnerystėms keliamus reikalavimus: valdybą sudaro pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios atstovai, susibūrę bendriems tikslams pasiekti. Valdyboje pilietinei visuomenei atstovauja 45,4 proc. valdybos narių, verslui – 27,3 proc., vietos valdžiai – 27,3 proc.

Rengiant VPS, aprašant jos priemones, veiklos sritis, planuojant įgyvendinimo etapus bei sudarant finansinį planą, reguliariai buvo organizuojami susitikimai su ŽRVVG valdybos nariais, gauti rezultatai

aptariamami visuotiniuose narių susirinkimuose.	
8.3.2.	principo laikymasis įgyvendinant VPS:
Įgyvendinant VPS, Šilutės ŽRVVG ir toliau veiks, laikydamasi partnerystės principo (atitikdama partnerystei keliamus reikalavimus). Partneriai (pilietinės visuomenės, verslo, vietos valdžios atstovai), siekdami ŽRVVG teritorijos vizijos ir jos siekiančių prioritetų įgyvendinimo, vadovaudamiesi nešališkumo, skaidrumo, atvirumo, viešų ir privačių interesų derinimo principais, atstovaus partnerius, rengiant ir tvirtinant VP atrankos ir įgyvendinimo taisykles, rengiant ir tvirtinant kvietimus teikti VP paraiškas, įgyvendinant partnerių aktyvinimo veiksmus, priimant sprendimus dėl VP finansavimo, stebint ir vertinant VPS įgyvendinimo eigą bei rezultatus. Su VPS įgyvendinimo tvarka, sprendimų dėl VP finansavimo priėmimo eiga ir rezultatais, VPS įgyvendinimo rezultatais bus supažindinami visi partneriai, skelbiant informaciją www.zuvejukrastas.lt ir/ar www.silute.lt, spaudoje, partnerių neformaliuose susitikimuose, taip sudarant jiems galimybę ir skatinant palaikyti „grįžtamąjį ryšį“ ir suteikti žinių partnerių atstovams ŽRVVG valdyboje, ŽRVVG administracijai dėl VPS konkrečių priemonių įgyvendinimo.	
8.4.	Vietos finansavimo ir valdymo principas:
8.4.1.	principo laikymasis rengiant VPS:
VPS rengimo metu visi ŽRVVG partneriai tiek pilietinio sektoriaus, tiek verslo, tiek valdžios atstovai buvo skatinami ieškoti naujų veiklų bei vietos iniciatyvų, kurios mažintų finansavimo paklausos ir pasiūlos neatitikimą, kurios generuotų pajamas ir užtikrintų veiklos tęstinumą bei plėtrą. Naujų iniciatyvų buvo ieškoma ir jos buvo skatinamos bei tariamasi dėl jų įgyvendinimo finansavimo, organizuojant mokymus, bendras diskusijas. Vyko susitikimas su Šilutės rajono savivaldybės atstovais, Meru, savivaldybės administracijos direktoriumi, atstovais iš investicijų, turto valdymo, paveldo skyriaus, jaunimo atstovais. Vyko diskusijos apie galimybes įgyvendinti siūlomus, planuojamus VP Šilutės ŽRVVG teritorijoje 2016-2020 metų laikotarpiu. Buvo aptiriamos galimybės įgyvendinti VP, skirtus ekonomikos augimui, žvejų užimtumo didinimui ir pajamų įvairinimui, verslinės žvejybos konkurencingumo didinimui, bendradarbiavimo iniciatyvų įgyvendinimui. Svarstytytos savivaldybės prisidėjimo galimybės prie numatomų įgyvendinti projektų. Mokymų metu buvo siekiama užtikrinti projektų lyderių ir naudos gavėjų bendradarbiavimą projektuojant ateities veiklą. Siekiant kurti ir stiprinti ryšius tarp skirtingų vietos plėtros veikėjų, kad minėti ryšiai prisidėtų prie realių ŽRVVG teritorijos rezultatų kūrimo, organizuoti susitikimai – diskusijos, analizuojant ir vertinant ŽRVVG teritorijos plėtrą skirtingais požiūriais, derinant ilgalaikės plėtros strateginius sprendimus prie aktualių vietos poreikių tenkinimo. VPS rengimo laikotarpiu buvo suorganizuoti šeši susitikimai. Šiuose susitikimuose dalyvavo 150 žuvininkystės regiono gyventojų. To pasekoje numatyta, kad VPS numatytas aktualių vietos poreikių tenkinimas papildys Šilutės rajono savivaldybės 2015-2024 metų strateginio plėtros plano 3 (trijų) prioritetinių strateginių plėtros sričių, 5 (penkių) strateginių tikslų, 58 (penkiasdešimt aštuonių) priemonių įgyvendinimą. Taip pat, tenkinant aktualius Šilutės ŽRVVG teritorijos vietos poreikius bus papildytas Klaipėdos regiono 2014-2020 metų plėtros plano prioriteto 2 (dviejų) tikslų, 2 (dviejų) uždavinių ir 4 (keturių) priemonių įgyvendinimas. Šilutės žvejybos ir akvakultūros regiono vietos plėtros strategija 2016-2020 metams taip pat prisidės ir prie Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategijos vieno prioriteto ir jo į uždavinio įgyvendinimo. Be to, Šilutės ŽRVVG parengta VPS prisidės ir prie 2 (dviejų) Šilutės rajono vietos plėtros strategijos 2014-2020 metams prioritetų 3 (trijų) priemonių įgyvendinimo.	
8.4.2.	principo laikymasis įgyvendinant VPS:
➤ Vietos finansavimo mechanizmų paiešką ir kūrimą Šilutės ŽRVVG ketina vykdyti bendrai su Šilutės rajono savivaldybe ir su potencialiais VP pareiškėjais. Šilutės ŽRVVG Šilutės rajono savivaldybės tarybai kasmet numato pristatyti kasmetinį VPS priemonių ir jų veiklos sričių finansavimo poreikį, jį aptarti ir ieškoti galimybių skirti finansavimą bent viešųjų projektų bendra finansavimui. ➤ Ieškant galimybių suvienyti partnerių išteklius, Šilutės ŽRVVG ir toliau skatins visų partnerių bendradarbiavimą. Tikimasi aktyvaus žuvininkystės verslo sektoriaus bendradarbiavimo su regione veikiančiomis NVO, VVG dalinantis žiniomis, patirtimi, sudarant galimybes naudotis turima technine baze. Bendradarbiavimas turėtų sudaryti prielaidas ŽRVVG teritorijos vietos ekonomikos gyvybingumui, turizmo plėtrai, inovacinių būdų ir metodų susidariusioms problemoms spręsti paieškai, bendrai veiklai apjungiant turimas patirtį ir	

gebėjimus, žmogiškuosius, kultūrinius, gamtinius, infrastruktūrinius išteklius. Rastusi galimybės suvienyti partnerių išteklius bendrai finansuojant, administruojant ir įgyvendinant projektus. Esant poreikiui, numatoma organizuoti mokymus/konsultacijas kompetencijų bei įgūdžių ugdymui bendradarbiavimo organizavimo, jo tinkamiausių formų, finansavimo šaltinių paieškos srityse.

- **Bendram užsibrėžtų vietos plėtros uždavinių sprendimui** telkti Šilutės ŽRVVG teritorijos gyventojus turėtų numatomi organizuoti mokymai, diskusijos, kitos aktyvinimo veiklos kurių metu siekiama tiek mokymus, tiek diskusijas, aktyvinimo veiklas organizuoti taip, kad būtų sudarytos prielaidos naujų kontaktų užmezgimui, projektų idėjų generavimui ir bendradarbiavimo būdų paieškai, kad jos būtų įgyvendintos maksimaliai prisidedant prie užsibrėžtų vietos plėtros uždavinių sprendimo.

Horizontalieji principai ir prioritetai:

8.5.	Jaunimas:
8.5.1.	ŽRVVG veiksmai, susiję su principo laikymusi rengiant VPS:
Jauni žmonės atstovaujami ŽRVVG valdymo organe. Vis daugiau jaunus žmones atstovaujančių asmenų jungiasi prie ŽRVVG veiklos tapdami asociacijos nariais. VPS rengimo metu ir ŽRVVG teritorijos situacijos analizės tyrime dalyvavo ŽRVVG administracijos darbuotojai - ... asmenys nuo 30 iki 40 metų amžiaus. Vykdamas gyventojų poreikių tyrimą, asmenys iki 29 metų sudarė 12,5 proc. visų respondentų, o asmenys nuo 30 iki 39 metų sudarė 13,9 proc. visų respondentų. Rengiant SSGG buvo atsižvelgiama į gyventojų poreikių tyrimo rezultatus, susijusius su jaunimo problemų sprendimo būdais bei jaunų žmonių situacijos analizės rezultatus. Jaunų žmonių poreikių nustatymui ir poreikių prioritetų nustatymui lemiamą reikšmę turėjo ŽRVVG susitikimuose dalyvavusių jaunų žmonių nuomonė bei siūlymai, į ką pirmiausiai reikėtų atkreipti dėmesį norint spręsti ŽRVVG teritorijos jaunų žmonių problemas. VPS prioritetai, priemonės ir veiklos sritys buvo nustatomos ir pasirenkamos, o taip ir pasirenkama įgyvendinimui reikalingos lėšos atsižvelgiant į jaunimo problemas. VPS prioritetų, priemonių ir veiklos sričių pasirinkimui svarbią įtaką turėjo ŽRVVG gyventojų poreikių tyrimo rezultatai bei jaunimo atstovų susitikimų metu kelti probleminiai aspektai, ypač darbo vietų trūkumas.	
8.5.2.	ŽRVVG veiksmai, susiję su principo laikymusi įgyvendinant VPS:
Įgyvendinant VPS numatyta jaunimą įtraukti: ➤ Organizuojant ŽRVVG valdymo organo darbą – į ŽRVVG valdybą įtraukti jauni žmonės iki 40 metų amžiaus. Jie yra valdymo organo nariai. Tokiu būdu jiems sudaryta galimybė atstovauti jaunimą, priimant sprendimus ir įgyvendinant veiklas, priskirtas ŽRVVG valdymo organo funkcijoms; ➤ Kviečiant teikti vietos projektų paraiškas - ŽRVVG administracija su visų kvietimų sąlygomis ir dokumentacija supažindins jaunus žmones atskirai 14-29 ir 30-40 metų amžiaus asmenis. Jauni žmonės bus įtraukiami į VP įgyvendinimo ir administravimo taisyklių, kvietimo sąlygų rengimą (jie bus supažindinami su minėtų dokumentų projektais, skatinami pateikti savo nuomonę, pasiūlymus bei pastabas. Taisyklių ir kvietimo sąlygų projektai bus skelbiami internetiniame puslapyje www.zuvejukrastas.lt ir/ar www.silute.lt ir/ar persiunčiami el. paštu jaunimo atstovams, jų asocijuotoms struktūroms ir kitiems suinteresuotiems jauniems žmonėms). Kviečiant teikti VP paraiškas, jaunimas iki 29 metų ir jauni asmenys nuo 30 iki 40 metų bus skatinami savanoriauti, viešinant kvietimo sąlygas ir konsultuojant ŽRVVG teritorijos suinteresuotą jaunimą dėl VP paraiškų pateikimo; ➤ Atrenkant VP - Jaunimo dalyvavimas ŽRVVG valdymo organe, priimant sprendimus dėl VP finansavimo, užtikrins jaunimo interesų atstovavimą. Bus sudaryta galimybė jauniems VP pareiškėjams ir pareiškėjams įgyvendinsiantiems jaunimui skirtus projektus pristatyti VP paraiškas projektų atrankos posėdžiuose. Numatoma, kad pirmumas atrenkant VP turėtų būti skiriamas tiems investiciniams VP, kurie numato įdarbinti jaunus žmones, ir ne pelno projektams, kurie numato jaunų žmonių įtraukti į projekto veiklas; ➤ Pristatant VPS įgyvendinimo rezultatus, vykdamas VPS įgyvendinimo stebėseną - numatoma VPS įgyvendinimo rezultatų analizę atlikti, išskiriant jaunimo horizontalaus principo įgyvendinimą. T. y. šis principas bus integruotas į VPS įgyvendinimo stebėsenos sistemą. Bus vertinama kiek VP pateikė jauni žmonės, kiek jaunų žmonių įdarbinta, kiek jaunų žmonių	

	įsitraukė į socialinio ir bendruomeninio verslumo, bendradarbiavimo veiklas. Bus atliekami jaunų žmonių nuomonės apie VPS įgyvendinimą tyrimai. Į VPS įgyvendinimo eigos, metinių ataskaitų pristatymo ir aptarimo renginius bus kviečiami jaunimo atstovai. VPS įgyvendinimo rezultatai bus pristatomi internetiniame puslapyje www.zuvejukrastas.lt ir/ar www.silute.lt ir/ar viešinami jaunimui skirtuose leidiniuose ir/ar renginiuose, jų dažniausio susibūrimo vietose (mokyklose ir kt.); ➤ Vykdamas ŽRVVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimo veiklas - jauniems žmonėms numatoma organizuoti gerosios praktikos patirties sklaidos mainus tiek vietos, tiek nacionaliniu, tiek tarptautiniu lygiu. Numatoma, taikant inovacinius, jaunimui adaptuotus mokymo instrumentus, suorganizuoti mokymus skirtus jaunimo verslumo, bendradarbiavimo įgūdžiams ugdyti, aplinkos požiūriu atsakingam žuvininkystės verslui propaguoti. Numatoma atrinkti jaunimo ir/ar jaunimui skirtų projektų gerosios patirties pavyzdžius. Juos pristatyti ne tik internetiniame puslapyje www.zuvejukrastas.lt ir/ar www.silute.lt, bet ir nacionaliniu lygiu (internetiniame puslapyje http://www.leaderlietuva.lt ir kt.). Skatinti jaunimo atstovus savanoriauti, teikiant konsultacijas jauniems VP pareiškėjams ir vykdytojams. Bus siekiama VPS įgyvendinimo viešinimo, ŽRVVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimo renginius organizuoti maksimaliai derinant su jaunų žmonių užimtumo laiku, kad būtų sudarytos galimybės kuo didesniai jaunų žmonių skaičiui juose sudalyvauti.
8.6.	Kultūra:
8.6.1.	ŽRVVG veiksmai, susiję su prioriteto laikymusi rengiant VPS:
	Siekiant nustatyti Šilutės ŽRVVG teritorijos kultūros išteklių plėtros poreikius buvo atliekama ŽRVVG teritorijos gyventojų poreikių analizė, analizuojama Šilutės rajono savivaldybės, Šilutės turizmo informacijos centro, Rusnės etnokultūros centro informacija. Nustatyta, kad turimi kultūros, istorijos objektai nėra sutvarkyti iki galo, kad būtų patrauklūs lankymui ir ptilaikymui verslo plėtrai. Nėra apjungta tradicine žvejyba užsiimančių asmenų veikla. Edukacinės programos mažai viešinamos. Nėra vieningai garsinami ir populiarinami vietos produktai, veiklos, paslaugos ar objektai. Tačiau be paslaugų kompleksiško suformavimo, vietiniai produktai ir paslaugos lieka neįvardyti ir neapjungti. Siekiant stiprinti Šilutės ŽRVVG teritorijos gyventojų ir jų bendruomenių kultūrinę tapatybę, didinti jų kūrybingumą, vietovės identiteto, kultūros išteklių panaudojimo verslo plėtrai, užtikrinant kultūros prieinamumą, įvairovę ir sklaidą ŽRVVG teritorijoje, suderinus Šilutės ŽRVVG teritorijos ir gyventojų poreikius, situacijos analizės rezultatus, tariantis su kultūros srities specialistais, VPS yra numatytos priemonės: „<i>Žvejybos tradicijų ir paveldo išsaugojimas, pritaikymas ir sklaida</i>“ (numatoma remti inovacines veiklas (teminiai mokymai, stovyklos, mugės, tradicinės šventės, veiklos skirtos jaunimui iki 29 metų ir pan.), leidybą, švietėjišką veiklą, skirtą Šilutės krašto savitumo, žvejybos tradicijų ir kultūrinių vertybių pristatymui).
8.6.2.	ŽRVVG veiksmai, susiję su prioriteto laikymusi įgyvendinant VPS:
	Vykdamas Šilutės ŽRVVG teritorijos gyventojų aktyvinimo veiklas, kuriomis siekiama ŽRVVG teritorijos gyventojų ir jų bendruomenių kultūrinės tapatybės stiprinimo, jų kūrybingumo didinimo, vietovės identiteto, kultūros išteklių panaudojimo verslo plėtrai bus organizuojamos konsultacijos potencialiems pareiškėjams su kultūros srities darbuotojais, turizmo specialistais. Bus suorganizuoti mokymai vietovės rinkodaros gebėjimams ugdyti ir stiprinti, gerosios patirties manai vietos, nacionaliniu ir tarptautiniu lygiu. ŽRVVG teritorijoje vykšančiuose renginiuose, VPS priemonių įgyvendinimo pristatymo/aptarimo renginiuose bus skatinama dėmesį skirti krašto savitumo puoselėjimui, kviečiant koncertuoti vietos kolektyvus, demonstruoti vietos žvejų tradicinius gaminius, vaišintis pagal krašto tradicinę receptūrą pagamintais produktais.
8.7.	Darnus vystymasis (įskaitant aplinkosaugą ir klimato kaitos švelninimo veiksmus):
8.7.1.	ŽRVVG veiksmai, susiję su principo laikymusi rengiant VPS:
	Aplinkos situacija Šilutės ŽRVVG teritorijoje buvo tiriama, remiantis Šilutės rajono savivaldybės duomenimis, konsultuojamasi su atsakingomis institucijomis ir bendruomenėmis, verslo subjektais dėl aplinkosaugos problemų ir jos analizė pateikta VPS 2.1 dalyje. Rengiant VPS, parenkant jos prioritetus, priemonės ir veiklos sritis buvo siekiama, kad visi prioritetai, priemonės ir veiklos sritys turėtų galimybę didesne ar mažesne apimtimi teigiamai įtakoti Šilutės ŽRVVG teritorijos darnų vystymąsi. Buvo siekiama, kad nei vienas prioritetas, jo įgyvendinimo priemonė ar veiklos sritis neturėtų prielaidų daryti neigiamą įtaką Šilutės ŽRVVG teritorijos darniam

vystymuisi.

Planuojama, kad tiesioginės teigiamos įtakos darniam Šilutės ŽRVVG teritorijos vystymuisi turės: priemonės „*Produktyvios investicijos į akvakultūrą*“ (numatytas vietos projektų atrankos kriterijus: projekte numatytos investicijos, skirtos efektyviam atsinaujinančių išteklių panaudojimui, alternatyvių energijos šaltinių diegimui), „*Žvejybos uostai, iškrovimo vietos*“ (numatytas vietos projektų atrankos kriterijus: projekte numatytos investicijos skirtos žvejų saugumui ir/ar jų produkcijos kokybei užtikrinti, aplinkosaugai), „*Mokymasis visą gyvenimą ir profesinis mokymas, moksliniai tyrimai ir inovacinės praktikos sklaida*“ (numatyta vietos projektų tinkamumo sąlyga: projekto įgyvendinimo metu vykdoma veikla skirta selektyvių žvejybos įrankių įvertinimui ir/ar gamybai ir/ar statymui bei naudojimui; bioresursų racionaliam naudojimui).

Kitos priemonės turės neutralią įtaką darnaus vystymosi atžvilgiu Šilutės ŽRVVG teritorijos vystymuisi.

8.7.2. ŽRVVG veiksmai, susiję su principo laikymusi įgyvendinant VPS:

- **Kvietimų teikti VP metu** vietos projektų pareiškėjams bus keliamas reikalavimas užtikrinti, kad VP neturės neigiamos įtakos Šilutės ŽRVVG teritorijos darniam vystymuisi ir jos aplinkos būklei;
- **VP atrankos metu** teikiamiems pagal atskiras priemones VP bus suteikiamas pirmumas, jei projekte numatytos investicijos, skirtos efektyviam išteklių panaudojimui ar pareiškėjas vykdo ekologinę veiklą. Esant poreikiui į projektų atrankos posėdžius bus kviečiami asmenys, turintys gebėjimų darnaus vystymosi ir aplinkos apsaugos srityje. VP atrankos metu bus vertinama, ar VP buvo būtinas poveikio aplinkai vertinimas. Jei toks vertinimas buvo būtinas, tai ar jis atliktas;
- **VP įgyvendinimo metu** VP vykdytojams, susiduriantiems su aplinkosaugos reikalavimais bus sudarytos galimybės gauti konsultacijas. Ypatingas dėmesys, teikiant konsultacijas, bus skiriamas VP vykdytojams, kurie veiklą vykdo aplinkosaugos, biologinės įvairovės išsaugojimo požiūriu svarbiose, jautriose teritorijose. VP vykdytojai bus skatinami projektui įgyvendinti reikalingus išteklius įsigyti, taikant žaliųjų viešųjų pirkimų kriterijus;
- **VPS rezultatų sklaidos metu** šis principas bus integruotas į VPS įgyvendinimo stebėsenos sistemą. Bus siekiama atrinkti ir pristatyti geriausius VP, kurių rezultatai didžiausiu mastu prisideda prie darnaus vystymosi ir (arba) gerina aplinkos būklę. Tokiems projektas bus sukurtas specialus žymėjimas, kad sustiprinti indėlio į darnų Šilutės ŽRVVG teritorijos vystymąsi ir aplinkos gerinimą svarbą;
- **ŽRVVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimo metu** bus imamasi integruotų veiksmų, telkiančių Šilutės ŽRVVG teritorijos gyventojus veikti kartu, siekiant ŽRVVG teritorijos darnaus vystymosi ir aplinkos būklės gerinimo. Numatoma organizuoti gerosios praktikos patirties sklaidos mainus tiek vietos, tiek nacionaliniu, tiek tarptautiniu lygiu, mokymus darnaus vystymosi (įskaitant aplinkosaugą ir klimato kaitos švelninimo veiksmus) klausimais. Taip pat numatoma atrinkti darniam vystymuisi (įskaitant aplinkosaugą ir klimato kaitos švelninimo veiksmus) skirtų projektų gerosios patirties pavyzdžius. Juos pristatyti ne tik internetiniame puslapyje www.zuvejukrastas.lt ir/ar www.silute.lt, bet ir nacionaliniu lygiu (internetiniame puslapyje <http://www.leaderlietuva.lt> ir kt.). Suinteresuotiems ŽRVVG teritorijos gyventojams minėtais klausimais bus teikiamos konsultacijos.

8.8. Moterų ir vyrų lygios galimybės ir nediskriminavimo skatinimas

8.8.1. ŽRVVG veiksmai, susiję su principo laikymusi rengiant VPS:

Šilutės ŽRVVG VPS rengimo procese užtikrino visų suinteresuotųjų vietos plėtros dalyvių dalyvavimą. Nustatant gyventojų poreikius, apklausoje, susitikimuose su Šilutės ŽRVVG teritorijos gyventojais dalyvauti buvo kviečiami tiek moterys, tiek vyrai. Gyventojai nebuvo diskriminuojami dėl tautinės kilmės, religijos ar įsitikinimų, negalios, amžiaus, šeimyninės padėties, lytinės orientacijos. Informacija apie gyventojų poreikių tyrimą (kvietimai dalyvauti, diskutuoti, nustatyti poreikius) buvo talpinama internetiniame puslapyje www.zuvejukrastas.lt ir/ar www.silute.lt ir buvo prieinama visiems ŽRVVG teritorijos gyventojams. 12,5 proc. apklausoje dalyvavusių respondentų sudarė asmenys iki 29 metų amžiaus, atitinkamai 13,9 proc. asmenys 30-39 metų amžiaus, 56,9 proc. - asmenys 40-59 metų amžiaus ir 16,7 proc. asmenys 60 metų ir vyresni. Iš į anketos klausimus atsakiusių asmenų 55 proc. buvo moterys, 45 proc. – vyrai. Taigi, į SSGG analizę ir nustatytus gyventojų poreikius įtraukti įvairių Šilutės ŽRVVG teritorijos gyventojų grupių poreikiai.

Moterų ir vyrų lygių galimybių ir nediskriminavimo principų įgyvendinimą užtikrina ir ŽRVVG

valdymo organo, priimančio sprendimus dėl vietos projektų finansavimo, sudėtis. Jame subalansuotas moterų ir vyrų, pilietinio, verslo ir valdžios sektorių, įvairaus amžiaus ŽRVVG teritorijos gyventojų atstovavimas.

8.8.2. ŽRVVG veiksmai, susiję su principo laikymusi įgyvendinant VPS:

- **Organizuojant ŽRVVG administracijos darbą** – ŽRVVG administracijos komanda bus formuojama nepažeidžiant moterų ir vyrų lygių galimybių ir nediskriminavimo principus. Nustatyti privalomi reikalavimai ŽRVVG administracijos darbuotojams nepažeidžia minėtų principų;
- **Organizuojant ŽRVVG valdymo organo darbą** – į ŽRVVG valdybą atitinkamai moterų ir vyrų lygių galimybių principui įtrauktos moterys ir vyrai. Tokiu būdu jiems sudarytos lygios galimybės atstovauti tiek moteris, tiek vyrus, priimant sprendimus ir įgyvendinant veiklas, priskirtas ŽRVVG valdymo organo funkcijoms. Numatoma galimybė įvairias gyventojų grupes atstovaujančioms asocijuotoms struktūroms dalyvauti VP atrankos posėdžiuose. Jie kviečiami pateikti savo nuomonę dėl VP atitikimo moterų ir vyrų lygių galimybių ir nediskriminavimo principams;
- **Kviečiant teikti vietos projektų paraiškas** - ŽRVVG administracija su visų kvietimų sąlygomis ir dokumentacija sudarys galimybes susipažinti ir pateikti savo nuomonę tiek moterims, tiek vyrams, taip pat įvairios tautinės kilmės, skirtingos religijos ar įsitikinimų, turintiems negalią, skirtingo amžiaus, šeimyninės padėties, lytinės orientacijos asmenims. Taisyklių ir kvietimo sąlygų projektai bus skelbiami internetiniame puslapyje www.zuvejukrastas.lt ir/ar www.silute.lt ir persiunčiami el. paštu visiems suinteresuotiems žuvininkystės regiono plėtros dalyviams, nepriklausomai nuo jų lyties, tautinės kilmės, religijos ar įsitikinimų, negalios, amžiaus, šeimyninės padėties, lytinės orientacijos. ŽRVVG administracija inicijuos ir skatins organizuoti apskritojo stalo diskusijas su tikslinėmis grupėmis ir taip generuoti projektines idėjas, kurios atspindėtų moterų, vyrų, įvairios tautinės kilmės, skirtingos religijos ar įsitikinimų, turinčių negalią, skirtingo amžiaus, šeimyninės padėties, lytinės orientacijos asmenų poreikius.
- **Tvirtinant VP** – ŽRVVG valdymo organui bus suorganizuoti mokymai moterų ir vyrų lygių galimybių ir nediskriminavimo skatinimo principo įgyvendinimo tema, kad šis principas nebūtų pažeistas, tvirtinant VP. VP vykdytojai savo ruožtu VP paraiškoje turės išsipareigoti, kad įgyvendindami VP, nepažeis moterų ir vyrų lygių galimybių ir nediskriminavimo skatinimo principo;
- **Pristatant VPS įgyvendinimo rezultatus, vykdant VPS įgyvendinimo stebėseną** - numatoma VPS įgyvendinimo rezultatų analizę atlikti, išskiriant moterų ir vyrų lygių galimybių ir nediskriminavimo skatinimo horizontalaus principo įgyvendinimą. Bus vertinama kiek VP pateikė moterys ir vyrai, skirtingos tautinės kilmės, religijos ar įsitikinimų, negalios, amžiaus, šeimyninės padėties, lytinės orientacijos asmenys, atitinkamai kiek jų įdarbinta, kiek jų išitraukė į verslumo, bendradarbiavimo veiklas. Laikantis minėtų principų, bus atliekami Šilutės ŽRVVG teritorijos gyventojų nuomonės apie VPS įgyvendinimą tyrimai. Į VPS įgyvendinimo eigos, metinių ataskaitų pristatymo ir aptarimo renginius bus kviečiami asmenys, nepriklausomai nuo lyties, tautinės kilmės, religijos ar įsitikinimų, negalios, amžiaus, šeimyninės padėties, lytinės orientacijos.
- **Vykdant ŽRVVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimo veiklas** - laikantis moterų ir vyrų lygių galimybių, nediskriminavimo skatinimo principų, numatoma organizuoti gerosios praktikos patirties sklaidos mainus tiek vietos, tiek nacionaliniu, tiek tarptautiniu lygiu organizuoti mokymus teikti konsultacijas, pasitelkiant ŽRVVG tinklo teikiamas galimybes. Taip pat atrinkti tikslinių asmenų grupių įgyvendintų projektų gerosios patirties pavyzdžius. Juos pristatyti ne tik internetiniame puslapyje www.zuvejukrastas.lt ir/ar www.silute.lt, bet ir nacionaliniu lygiu (internetiniame puslapyje <http://www.leaderlietuva.lt> ir kt.). Bus siekiama VPS įgyvendinimo viešinimo, ŽRVVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimo renginius organizuoti maksimaliai sudarant galimybes kuo didesniai tikslinių grupių asmenų skaičiui juose sudalyvauti.

9. VPS priemonių ir veiklos sričių aprašymas		
9.1.VPS priemonės, neturinčios veiklos sričių		
9.1.1.VPS prioritetas Nr. I „EKONOMIKOS AUGIMO SPARTINIMAS IR DARBO JĖGOS JUDUMO DIDINIMAS, SKATINANT VERSLO PRADŽIĄ IR NAUJOVIŲ DIEGIMĄ SU ŽUVININKYSTĖ SUSIJUSIUOSE IR KITUOSE EKONOMIKOS SEKTORIUOSE“		
9.1.1.1. VPS priemonė „Produktyvios investicijos į akvakultūrą“ (kodas BIVP-AKVA-1)		
9.1.1.1.1.	VPS priemonės tikslas: didinti gyventojų užimtumą, kuriant ir plėtojant akvakultūrą, kurioje įvairinama produkcija, gerinama jos kokybė ir kuriama pridėtinė vertė, tausiai naudojami ištekliai	
9.1.1.1.2.	Priemonės apibūdinimas	Žuvų auginimas uždaroiose akvakultūros sistemose (UAS) laikomas pažangiausiu, draugišku aplinkai žuvininkystės sektoriumi, šis gamybos būdas reikalauja mažiau vandens ir žemės ploto išteklių. Parama UAS įkūrimui ir plėtrai, mažėjant natūraliems žuvų ištekliams, esant žvejybos verslo sezoniškumui, padėtų spręsti gyventojų užimtumo problemas, tenkinti vartotojų nuolatinius poreikius šviežiai ir saugiai žuvies produkcijai. Pagal priemonę remiamos veiklos: produktyvios investicijos į akvakultūrą; akvakultūros produkcijos ir auginamų rūšių įvairinimas; akvakultūros ūkių modernizavimas, įskaitant akvakultūros srities darbuotojų darbo ir saugos sąlygų gerinimą; tobulinimas ir modernizavimas, susijęs su gyvūnų sveikata bei gerove; investicijos į akvakultūros produktų kokybės gerinimą ar pridėtinės vertės kūrimą (išskyrus perdirbimą, rinkodarą ir tiesioginę prekybą). Įgyvendinant minėtas veiklas bus skatinamas ekonomikos augimas ir darbo jėgos judumas taikant verslinės žvejybos ir akvakultūros sektorių konkurencingumą didinančias priemones(6.1.2. Ž). Planuojama paremti ne mažiau kaip 2 vietas projektus ir sukurti ne mažiau kaip 3 darbo vietas.
9.1.1.1.3.	Pagal priemonę remiamų vietos projektų pobūdis:	
9.1.1.1.3.1.	<i>pelno</i>	☒
9.1.1.1.3.2.	<i>ne pelno</i>	☐
9.1.1.1.4.	Tinkami paramos gavėjai	Juridiniai ir fiziniai asmenys: labai maža, maža arba vidutinė įmonė (taip kaip apibrėžia LR smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymas); fizinis asmuo, ne jaunesnis nei 18 metų amžiaus, įregistravę žuvininkystės veiklą Šilutės ŽRVVG teritorijoje
9.1.1.1.5.	Priemonės tikslinė grupė	Juridiniai ir fiziniai asmenys: labai maža, maža arba vidutinė įmonė; fizinis asmuo, ne jaunesnis nei 18 metų amžiaus, įregistravę žuvininkystės veiklą Šilutės ŽRVVG teritorijoje
9.1.1.1.6.	Tinkamumo sąlygos	1. Remiama veikla turi būti vykdoma Šilutės ŽRVVG teritorijoje 2. Projekto įgyvendinimo metu turi būti sukuriami ne mažiau 1,5 darbo vietos
9.1.1.1.7.	Vietos projektų atrankos kriterijai	1. Didėsnis sukurtų naujų darbo vietų skaičius 2. Pareiškėjas yra Šilutės ŽRVVG teritorijoje veikiantis subjektas, kuris iki paraiškos pateikimo dienos: - pareiškėjas (fizinis asmuo) – Šilutės ŽRVVG teritorijos

		gyventojas deklaravęs gyvenamąją vietą ne mažiau 1 metų Šilutės ŽRVVG teritorijoje - pareiškėjas (juridinis asmuo) – registruotas ne mažiau 1 metų Šilutės ŽRVVG teritorijoje
9.1.1.1.8.	Didžiausia paramos suma vietos projektui (Eur)	iki 130 000 Eur
9.1.1.1.9.	Paramos lyginamoji dalis (proc.)	1. Iki 50 proc. tinkamų finansuoti išlaidų, kai vietos projektas yra privataus žuvininkystės verslo pobūdžio (po jo įgyvendinimo projekte išpareigojama gauti grynujų pajamų) ir jį teikia juridinis (privatus arba viešas) arba fizinis asmuo. Fizinių asmenų privataus žuvininkystės verslo pobūdžio vietos projektais laikomi vietos projektai, kurie yra teikiami fizinių asmenų, vietos projekto paraiškos pateikimo dieną arba vietos projekto įgyvendinimo metu veikiančių pagal verslo liudijimą arba individualios veiklos pažymą, arba teikiami uždarytų akcinių bendrovių ar kitą teisinį statusą turinčių juridinių asmenų, kai jų steigėjais yra vienas fizinis asmuo. Šiame papunktyje nurodytas paramos intensyvumas privataus žuvininkystės verslo pobūdžio vietos projektams didinamas arba mažinamas vadovaujantis Reglamento (ES) Nr. 508/2014 I priedu; 2. Iki 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų, kai vietos projektas yra skirtas žuvininkystės verslui plėtoti arba pradėti, jį teikia juridinis arba fizinis asmuo, ir pareiškėjas įrodo, kad vietos projektas yra inovatyvus vietos lygiu vadovaujantis Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programos priemonių projektuose diegiamų inovacijų vertinimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2016 m. sausio 29 d. įsakymu Nr. 3D-42 „Dėl Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programos priemonių projektuose diegiamų inovacijų vertinimo metodikos patvirtinimo“. Visuomenei turi būti suteikiama galimybė susipažinti su vietos projekto veiksmiais ir rezultatais. Fizinių asmenų privataus žuvininkystės verslo pobūdžio vietos projektais laikomi vietos projektai, kurie yra teikiami fizinių asmenų, vietos projekto paraiškos pateikimo dieną arba vietos projekto įgyvendinimo metu veikiančių pagal verslo liudijimą arba individualios veiklos pažymą.
9.1.1.2. VPS priemonė „Pajamų įvairinimas ir naujų rūšių pajamos“ (kodas BIVP-AKVA-2)		
9.1.1.2.1.	<u>VPS priemonės tikslas:</u> remti investicijas, kuriomis prisidedama prie žvejų pajamų įvairinimo, plėtojant papildomą veiklą	
9.1.1.2.2.	Priemonės apibūdinimas	Žvejybos sektoriuje, esant sezoniniam užimtumui, parama investicijoms, sudarančioms prielaidas pajamų įvairinimui ir naujų rūšių pajamų gavimui (išskyrus perdirbimą, rinkodarą ir tiesioginę prekybą) leis žvejams išvengti rizikų, susijusių su pernelyg didele priklausomybe nuo vieno ar kelių pagrindinių veiklų t.y. didins jų ir jų šeimos narių užimtumą ir gaunamas pajamas. Pagal priemonę remiamos veiklos: žūklės turizmas, maitinimo ir/arba apgyvendinimo paslaugos, aktyvaus turizmo plėtra, šviečiamoji ir/ar kultūrinė ir kitos su žvejyba

		susijusios veiklos, kurios bus nustatytos vadovaujantis Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriumi, o informacija apie tai nurodoma Vietos projektų atrankos ir įgyvendinimo taisyklėse nustatytuose reikalavimuose, kurie taikomi kvietimų teikti vietos projektus metu. Planuojama paremti ne mažiau kaip 2 vietos projektus ir sukurti ne mažiau kaip 2 darbo vietas
9.1.1.2.3.	Pagal priemonę remiamų vietos projektų pobūdis:	
9.1.1.2.3.1.	<i>pelno</i>	☒
9.1.1.2.3.2.	<i>ne pelno</i>	☐
9.1.1.2.4.	Tinkami paramos gavėjai	Juridiniai ir fiziniai asmenys: labai maža, maža arba vidutinė įmonė (taip kaip apibrėžia LR smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymas); fizinis asmuo, ne jaunesnis nei 18 metų amžiaus, įregistravę žuvininkystės veiklą Šilutės ŽRVVG teritorijoje
9.1.1.2.5.	Priemonės tikslinė grupė	Juridiniai ir fiziniai asmenys: labai maža, maža arba vidutinė įmonė; fizinis asmuo, ne jaunesnis nei 18 metų amžiaus, įregistravę žuvininkystės veiklą Šilutės ŽRVVG teritorijoje
9.1.1.2.6.	Tinkamumo sąlygos	1. Remiama veikla turi būti vykdoma Šilutės ŽRVVG teritorijoje ir (arba) už jos ribų, jeigu vietos projekte numatyta ekonominė veikla, susijusi su mobiliąja prekyba, paslaugų teikimu 2. Remiama veikla atitinka specialiose taisyklėse (tvirtinamose prieš skelbiant kvietimą teikti vietos projektų paraiškas) numatytas veiklas 3. Projekto įgyvendinimo metu turi būti sukurama ne mažiau kaip 1 darbo vieta
9.1.1.2.7.	Vietos projektų atrankos kriterijai	1. Didesnis sukurtų naujų darbo vietų skaičius 2. Ne mažiau kaip 50 proc. darbo vietų sukurta asmenims iki 40 metų
9.1.1.2.8.	Didžiausia paramos suma vietos projektui (Eur)	iki 184 796 Eur
9.1.1.2.9.	Paramos lyginamoji dalis (proc.)	1. Iki 50 proc. tinkamų finansuoti išlaidų, kai vietos projektas yra privataus žuvininkystės verslo pobūdžio (po jo įgyvendinimo projekte išipareigojama gauti grynąjį pajamų) ir jį teikia juridinis (privatus arba viešas) arba fizinis asmuo. Fizinių asmenų privataus žuvininkystės verslo pobūdžio vietos projektais laikomi vietos projektai, kurie yra teikiami fizinių asmenų, vietos projekto paraiškos pateikimo dieną arba vietos projekto įgyvendinimo metu veikiančių pagal verslo liudijimą arba individualios veiklos pažymą, arba teikiami uždaryjū akcinių bendrovių ar kitą teisinį statusą turinčių juridinių asmenų, kai jų steigėjais yra vienas fizinis asmuo. Šiame papunktyje nurodytas paramos intensyvumas privataus žuvininkystės verslo pobūdžio vietos projektams didinamas arba mažinamas vadovaujantis Reglamento (ES) Nr. 508/2014 I priedu; 2. Iki 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų, kai vietos projektas yra skirtas žuvininkystės verslui plėtoti arba pradėti, jį teikia juridinis arba fizinis asmuo, ir pareiškėjas įrodo, kad vietos projektas yra inovatyvus vietos lygiu

		vadovaujantis Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programos priemonių projektuose diegiamų inovacijų vertinimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2016 m. sausio 29 d. įsakymu Nr. 3D-42 „Dėl Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programos priemonių projektuose diegiamų inovacijų vertinimo metodikos patvirtinimo“. Visuomenei turi būti suteikiama galimybė susipažinti su vietos projekto veiksmiais ir rezultatais. Fizinį asmenų privataus žuvininkystės verslo pobūdžio vietos projektais laikomi vietos projektai, kurie yra teikiami fizinį asmenų, vietos projekto paraiškos pateikimo dieną arba vietos projekto įgyvendinimo metu veikiančių pagal verslo liudijimą arba individualios veiklos pažymą.
9.1.1.3. VPS priemonė „Žvejybos ir akvakultūros produktų pridėtinės vertės didinimas“ (kodas BIVP-AKVA-SAVA-1)		
9.1.1.3.1.	VPS priemonės tikslas:	didinti verslinės žvejybos ir akvakultūros sektorių konkurencingumą, skatinant naujoves ir kokybės gerinimą žvejybos ir akvakultūros produktų perdirbimo ir realizavimo etapais
9.1.1.3.2.	Priemonės apibūdinimas	Parama žvejybos ir akvakultūros produktų perdirbimui ir realizavimo gerinimui yra svarbi priemonė, sudaranti prielaidas didinti Šilutės ŽRVVG teritorijoje veikiančių verslinės žvejybos ir akvakultūros sektoriaus atstovų konkurencingumą. Pagal priemonę parama skiriama žvejybos ir akvakultūros produktams perdirbti, inovacijoms, naujoms technologijoms bei procesams diegti siekiant sukurti naujus ir (arba) aukštesnės pridėtinės vertės, geresnės kokybės produktus, žvejybos ir akvakultūros produktų rinkodarai, ypač susijusiai su naujomis rinkomis, trumpomis tiekimo grandinėmis ir (arba) jų plėtra⁸⁷. Numatoma remti inovatyvias investicijas⁸⁸, skatinant kurti didesnę pridėtinę vertę turinčius produktus, taip sudarant sąlygas žvejams ir akvakultūros sektoriaus atstovams lengviau integruotis į žvejybos ir akvakultūros produktų tiekimo grandinę. Savarankiška priemonė buvo sukurta, todėl, kad Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programos priemonės „Vietos plėtros strategijų

⁸⁷ Trumpose produktų tiekimo grandinėse nėra tarpininkų, pvz. <...> žuvininkystės sektoriuje produktai parduodami žuvies krautuvėse, turgeliuose ir pan., nesinaudojant didmenininkų paslaugomis.

< http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/guidance_clld_local_actors_lt.pdf > p. 19

⁸⁸ Europos Komisija nesistengė apibrėžti BIVP inovacijų sąvokos, kad ją būtų galima aiškinti plačiai ir kad ji nebūtų nustatyta „iš anksto“, nes tai neišvengiamai apribotų vietos subjektų kūrybiškumą. Inovacijos gali apimti naujas paslaugas, naujus produktus ir naujus veiklos būdus vietos sąlygomis. Su BIVP būdu įgyvendinamos VPS susijusios naujovės nebūtinai reiškia aukšto lygio mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą ar naujas technologijas (nors, žinoma, ir šiuos dalykus). Novatoriško pobūdžio vietos projektų pagrindimas iš tiesų glaudžiai susijęs su klausimu „Ką vietos pareiškėjas ŽRVVG teritorijoje vietos projektu nori pakeisti?“ VPS įgyvendinama gana nedideliu mastu. Jai neužteks galios iškart pakeisti visų žmonių gyvenimo sąlygų, todėl vietos projektai turi būti sutelkti ties tais veiksmais, kurie vietos plėtrai turėtų didinamąjį arba „sniego gniūžtės“ poveikį. Užuoat panaudojus visus turimus ribotus išteklius būtiniais poreikiais tenkinti, reikėtų naujai pažvelgti tiek į problemas, tiek į galimybes ir ieškoti naujų būdų į jas reaguoti. Vietos projekte turi būti atsakyta taip galima būtų rasti ilgalaikiškesnius ir tvaresnius sprendimus vietos projekte keliami problemai, tad šiuo atžvilgiu taip turi būti suprantamas novatoriškumo, inovacijų ar sąvokos nurodytos VPS vietos projektų atrankos kriterijuose.

		įgyvendinamas“ įgyvendinimo taisyklių 1 priede „Tinkamų VPS priemonių ir veiklos sričių sąrašas“ numatyta priemonė „Pridėtinė vertė, produktų kokybė ir nepageidaujamos priegaudos panaudojimas“ (BIVP-AKVA-4) pagal susijusius Reglamento (ES) Nr. 508/2014 42 ir 44 (1) (e) straipsnius skirta tik sugautų žuvų pridėtinei vertei didinti, kokybei išsaugoti ir / arba gerinti. O Šilutės ŽRVVG reikia didinti pridėtinę vertę, išsaugoti ir / arba gerinti kokybę ne tik sugautų (žvejyba) bet ir užaugintų (akvakultūra) žuvų. Planuojama paremti ne mažiau kaip 2 vietos projektus ir sukurti ne mažiau kaip 3 darbo vietas.
9.1.1.3.3.	Pagal priemonę remiamų vietos projektų pobūdis:	
9.1.1.3.3.1.	<i>pelno</i>	☒
9.1.1.3.3.2.	<i>ne pelno</i>	☐
9.1.1.3.4.	Tinkami paramos gavėjai	Juridiniai ir fiziniai asmenys: labai maža, maža arba vidutinė įmonė (taip kaip apibrėžia LR smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymas); fizinis asmuo, ne jaunesnis nei 18 metų amžiaus, įregistravę veiklą Šilutės ŽRVVG teritorijoje ne trumpiau kaip 2 metai iki paraiškos pateikimo (2 metų apribojimas netaikomas vykdančioms akvakultūros veiklą)
9.1.1.3.5.	Priemonės tikslinė grupė	Juridiniai ir fiziniai asmenys: labai maža, maža arba vidutinė įmonė; fizinis asmuo, ne jaunesnis nei 18 metų amžiaus, įregistravę veiklą Šilutės ŽRVVG teritorijoje ne trumpiau kaip 2 metai iki paraiškos pateikimo (2 metų apribojimas netaikomas vykdančioms akvakultūros veiklą)
9.1.1.3.6.	Tinkamumo sąlygos	1. Remiama veikla turi būti vykdoma Šilutės ŽRVVG teritorijoje 2. Projekto įgyvendinimo metu turi būti sukuriami ne mažiau 0,5 darbo vietos
9.1.1.3.7.	Vietos projektų atrankos kriterijai	1. Numatoma sukurti ne mažiau 0,5 darbo vietos 2. Projektas skirtas žvejybos ir akvakultūros produkcijos perdirbimui ir/ar realizavimui, kai įgyvendinus projektą perdirbtoje ir realizuojamoje produkcijoje Šilutės žuvininkystės regione užauginta ir Kuršių mariose bei Baltijos jūros priekrantėje sužvejota produkcija sudarys ne mažiau kaip 30 proc. visą projekto kontrolės laikotarpį
9.1.1.3.8.	Didžiausia paramos suma vietos projektui (Eur)	iki 54 039 Eur
9.1.1.3.9.	Paramos lyginamoji dalis (proc.)	1. Iki 50 proc. tinkamų finansuoti išlaidų, kai vietos projektas yra privataus žuvininkystės verslo pobūdžio (po jo įgyvendinimo projekte išsipareigojama gauti grynujų pajamų) ir jį teikia juridinis (privatus arba viešas) arba fizinis asmuo. 2. Iki 70 proc. tinkamų finansuoti išlaidų, kai vietos projektas yra privataus žuvininkystės verslo pobūdžio (po jo įgyvendinimo projekte išsipareigojama gauti grynujų pajamų) ir jį teikia juridinis (privatus arba viešas) arba fizinis asmuo, ir vietos projektas yra inovatyvus vietos lygiu (nauji (iki vietos projekto paraiškos pateikimo dienos ŽRVVG teritorijoje neįgyvendinti) gamybos būdai ir / ar produktai, ir / ar aplinkosaugos, ir / ar technologiniai, ir / ar socialiniai sprendimai) ir visuomenei turi būti suteikiama

		galimybė susipažinti su vietos projekto veiksmams ir rezultatais. Vietos projekto inovatyvumas vertinamas pagal Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programos priemonių projektuose diegiamų inovacijų vertinimo metodiką, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2016 m. sausio 29 d. įsakymu Nr. 3D-42 „Dėl Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programos priemonių projektuose diegiamų inovacijų vertinimo metodikos patvirtinimo“.
		3. Iki 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų, su mažos apimties priekrantės žvejyba susijusiems veiksams.
9.1.1.4. VPS priemonė „Viešųjų paslaugų prieinamumo didinimas gerinant žvejybai ir turizmui skirtą infrastruktūrą“ (kodas BIVP-AKVA-SAVA-2)		
9.1.1.4.1.	VPS priemonės tikslas:	stiprinti Šilutės ŽRVVG teritorijoje veikiančių organizacijų, viešųjų įstaigų ir kitų įstaigų verslumą ir ekonominį konkurencingumą, skatinti pajamų įvairinimo veiklas, investuojant į žvejybai ir turizmui skirtą infrastruktūrą.
9.1.1.4.2.	Priemonės apibūdinimas	Šiuo metu susiduriame su žvejų bendruomenės senėjimo, bedarbių, mažas pajamas gaunančių asmenų bei įvairiomis socialinėmis problemomis, todėl būtina ieškoti naujų ir inovatyvių būdų kurti veiklas, kurios tiek padėtų spręsti socialines – ekonomines Šilutės rajonui aktualias problemas, tiek būtų finansiškai tvarios. Priemonė yra skirta pelno nesiekiančių organizacijų ir įstaigų verslumo skatinimui, didesnę dėmesį skiriant jaunų asmenų iki 40 metų įtraukimui, darbo vietų šiai tikslinei grupei kūrimui. Priemone siekiama didinti viešųjų paslaugų prieinamumą, investuoti į produktą ir paslaugų plėtrą ir kokybę, taip užtikrinant pridėtinės vertės kūrimą žuvininkystės ir turizmo sektoriuje. Pagal priemonę remiama: viešosios infrastruktūros įrengimas, atnaujinimas ir kitos investicijos: naujų paslaugų modelių kūrimas, skirtas turizmo veikloms plėtoti; aktyvaus turizmo plėtra; investicijos į laivą, žūklės turizmą, maitinimo ir apgyvendinimo paslaugas ir pan. Planuojama paremti ne mažiau kaip 1 vietos projektą ir sukurti ne mažiau kaip 2 darbo vietas
9.1.1.4.3.	Pagal priemonę remiamų vietos projektų pobūdis:	
9.1.1.4.3.1.	<i>pelno</i>	☒
9.1.1.4.3.2.	<i>ne pelno</i>	☐
9.1.1.4.4.	Tinkami paramos gavėjai	Viešieji ir privatūs juridiniai asmenys: - labai maža, maža arba vidutinė įmonė (taip kaip apibrėžia LR smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymas); fizinis asmuo, ne jaunesnis nei 18 metų amžiaus, įregistravęs žuvininkystės veiklą Šilutės ŽRVVG teritorijoje; - NVO, Viešojoji įstaiga, veikianti Šilutės ŽRVVG teritorijoje.
9.1.1.4.5.	Priemonės tikslinė grupė	Viešieji ir privatūs juridiniai asmenys: - labai maža, maža arba vidutinė įmonė (taip kaip apibrėžia LR smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymas); fizinis asmuo, ne jaunesnis nei 18 metų amžiaus, įregistravęs žuvininkystės veiklą Šilutės ŽRVVG teritorijoje; - NVO, Viešojoji įstaiga, veikianti Šilutės ŽRVVG

		teritorijoje.
9.1.1.4.6.	Tinkamumo sąlygos	1. Remiama veikla turi būti vykdoma Šilutės ŽRVVG teritorijoje ir (arba) už jos ribų, jeigu vietos projekte numatyta ekonominė veikla, susijusi su mobiliąja prekyba, paslaugų teikimu 2. Remiama veikla atitinka specialiose taisyklėse (tvirtinamose prieš skelbiant kvietimą teikti vietos projektų paraiškas) numatytas veiklas 3. Projekto įgyvendinimo metu turi būti sukuriami ne mažiau kaip 2 darbo vietos
9.1.1.4.7.	Vietos projektų atrankos kriterijai	1. Ne mažiau kaip 50 proc. darbo vietų sukurta asmenims iki 40 metų 2. Projektas įgyvendinamas partnerystėje su kitomis organizacijomis, t.y. skatinama partnerystė (pateikiama laisvos formos partnerystės sutartis)
9.1.1.4.8.	Didžiausia paramos suma vietos projektui (Eur)	iki 200 000 Eur
9.1.1.4.9.	Paramos lyginamoji dalis (proc.)	1. Iki 50 proc. tinkamų finansuoti išlaidų, kai vietos projektas yra privataus žuvininkystės verslo pobūdžio (po jo įgyvendinimo projekte išipareigojama gauti grynąjį pajamų) ir jį teikia juridinis (privatus arba viešas) arba fizinis asmuo. Fizinių asmenų privataus žuvininkystės verslo pobūdžio vietos projektais laikomi vietos projektai, kurie yra teikiami fizinių asmenų, vietos projekto paraiškos pateikimo dieną arba vietos projekto įgyvendinimo metu veikiančių pagal verslo liudijimą arba individualios veiklos pažymą, arba teikiami uždarytų akcinių bendrovių ar kitą teisinį statusą turinčių juridinių asmenų, kai jų steigėjais yra vienas fizinis asmuo. Šiame papunktyje nurodytas paramos intensyvumas privataus žuvininkystės verslo pobūdžio vietos projektams didinamas arba mažinamas vadovaujantis Reglamento (ES) Nr. 508/2014 I priedu; 2. Iki 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų, kai vietos projektas yra skirtas žuvininkystės verslui plėtoti arba pradėti, jį teikia juridinis arba fizinis asmuo, ir pareiškėjas įrodo, kad vietos projektas yra inovatyvus vietos lygiu vadovaujantis Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programos priemonių projektuose diegiamų inovacijų vertinimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2016 m. sausio 29 d. įsakymu Nr. 3D-42 „Dėl Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programos priemonių projektuose diegiamų inovacijų vertinimo metodikos patvirtinimo“. Visuomenei turi būti suteikiama galimybė susipažinti su vietos projekto veiksmais ir rezultatais. Fizinių asmenų privataus žuvininkystės verslo pobūdžio vietos projektais laikomi vietos projektai, kurie yra teikiami fizinių asmenų, vietos projekto paraiškos pateikimo dieną arba vietos projekto įgyvendinimo metu veikiančių pagal verslo liudijimą arba individualios veiklos pažymą.
9.1.2 VPS prioritetą Nr. II „ISIDARBINIMO GALIMYBIŲ DIDINIMAS SU ŽUVININKYSTĖ SUSIJUSIOSE VEIKLOSE, PUOSELĖJANT IR PANAUDOJANT REGIONO IDENTITETĄ, PRISIDEDANT PRIE APLINKOS IŠTEKLIŲ TAUSOJIMO“		
9.1.2.1. VPS priemonė „Žvejybos uostai, iškrovimo vietos“		

(kodas BIVP-AKVA-9)		
9.1.2.1.1.	VPS priemonės tikslas: kurti prielaidas žvejų gerovei ir įsidarbinimo galimybėms didinti	
9.1.2.1.2.	Priemonės apibūdinimas	Žvejams reikalinga infrastruktūra svarbus veiksnys, turintis įtakos Šilutės žuvininkystės regiono patrauklumui, ekonomikos augimui ir darbo vietų kūrimui, jaunimo pritraukimui ir tokiu būdu palankaus žuvininkystės verslui klimato formavimui kartu stiprinant žvejybos ir akvakultūros bendruomenių vaidmenį, vykdamas vietos plėtrą. Pagal priemonę remiamos veiklos: laimikio iškrovimo vietų atnaujinimas ir/ar pritaikymas žvejų poreikiams. Vadovaujantis projektiniais pasiūlymais, numatoma paremti ne mažiau kaip 2 vietos projektus. Priemonė sudaro prielaidas darbo vietoms kurtis (tiesiogiai jų nekuria)
9.1.2.1.3.	Pagal priemonę remiamų vietos projektų pobūdis:	
9.1.2.1.3.1.	<i>pelno</i>	☐
9.1.2.1.3.2.	<i>ne pelno</i>	☒
9.1.2.1.4.	Tinkami paramos gavėjai	Viešieji juridiniai asmenys: nevyriausybinių organizacijų, bendruomeninių organizacijų, viešoji įstaiga, savivaldybė, registruoti Šilutės ŽRVVG teritorijoje
9.1.2.1.5.	Priemonės tikslinė grupė	Šilutės ŽRVVG teritorijoje žuvininkystės veiklą įregistravę asmenys
9.1.2.1.6.	Tinkamumo sąlygos	1. Remiama veikla turi būti vykdoma Šilutės ŽRVVG teritorijoje 2. Projekte numatytos investicijos skirtos žvejų saugumui ir/ar jų produkcijos kokybei užtikrinti ir/ar aplinkosaugai
9.1.2.1.7.	Vietos projektų atrankos kriterijai	1. Pareiškėjas bendruomeninė organizacija 2. Projektas skirtas įgyvendinto projekto tęstinumui užtikrinti
9.1.2.1.8.	Didžiausia paramos suma vietos projektui (Eur)	iki 100 000 Eur
9.1.2.1.9.	Paramos lyginamoji dalis (proc.)	Iki 95 proc. tinkamų finansuoti išlaidų, kai vietos projektas yra ne pelno ir jį teikia NVO ar kitas viešasis juridinis asmuo.
9.1.2.2. VPS priemonė „Žvejybos tradicijų ir paveldo išsaugojimas, pritaikymas, sklaida“ (kodas BIVP-AKVA-SAVA-3)		
9.1.2.2.1.	VPS priemonės tikslas: skatinti žvejybos paveldo išsaugojimą ir pritaikymą, remiant vietovės identiteto puoselėjimo iniciatyvas	
9.1.2.2.2.	Priemonės apibūdinimas	Šilutės krašto žvejybos tradicijų ir paveldo savitumas, jo reprezentavimas teigiamai veikia vietovės konkurencingumą, formuoja jo patrauklumą vietos ir visos Lietuvos gyventojams, užsienio turistams. Siekiant kurti ir pristatyti Šilutės krašto pridėtinę vertę, pagal priemonę numatoma remti inovacines veiklas (teminiai mokymai, stovyklos, mugės, tradicinės šventės, veiklos skirtos jaunimui iki 29 metų ir pan.), leidybą, švietėjišką veiklą, skirtą Šilutės krašto savitumo, žvejybos tradicijų ir kultūrinių vertybių pristatymui. Vadovaujantis projektiniais pasiūlymais, numatoma paremti ne mažiau kaip 2 vietos projektus. Priemonė sudaro prielaidas darbo vietoms kurtis (tiesiogiai jų nekuria)

9.1.2.2.3.	Pagal priemonę remiamų vietos projektų pobūdis:	
9.1.2.2.3.1.	<i>pelno</i>	☐
9.1.2.2.3.2.	<i>ne pelno</i>	☒
9.1.2.2.4.	Tinkami paramos gavėjai	Viešieji juridiniai asmenys: nevyriausybinių organizacijų, bendruomeninių organizacijų, viešoji įstaiga, savivaldybė, savivaldybės įstaiga registruoti Šilutės ŽRVVG teritorijoje
9.1.2.2.5.	Priemonės tikslinė grupė	Šilutės ŽRVVG teritorijos žvejų bendruomenė, gyventojai, jaunimas, vietos ir užsienio turistai
9.1.2.2.6.	Tinkamumo sąlygos	1. Remiama veikla turi būti vykdoma Šilutės ŽRVVG teritorijoje 2. Projekto metu sukuriamas produktas turintis išliekamąją vertę (popieriniai, elektroniniai leidiniai, reprezentacinis inventorių, video medžiaga, audio ir/ar video gidai ir kt.)
9.1.2.2.7.	Vietos projektų atrankos kriterijai	1. Į projekto įgyvendinimą bus įtraukti žvejybos ir su ja susijusių verslų atstovai 2. Pareiškėjas turi patirties ir/ar kompetencijų žvejybos tradicijų ir/ar paveldo srityse 3. Pareiškėjas NVO
9.1.2.2.8.	Didžiausia paramos suma vietos projektui (Eur)	iki 30 000 Eur
9.1.2.2.9.	Paramos lyginamoji dalis (proc.)	Iki 95 proc. tinkamų finansuoti išlaidų, kai vietos projektas yra ne pelno ir jį teikia NVO ar kitas viešasis juridinis asmuo.
9.1.2.3. VPS priemonė „Mokymasis visą gyvenimą ir profesinis mokymas, moksliniai tyrimai, inovacinės praktikos sklaida“ (kodas BIVP-AKVA-SAVA-4)		
9.1.2.3.1.	<u>VPS priemonės tikslas:</u>	gerinti žvejų, žvejybos ir akvakultūros sektoriaus darbuotojų profesinę kvalifikaciją, skleisti mokslo bei technikos žinias ir inovacinės praktikos pavyzdžius, skatinti bendradarbiavimą su mokslu ir jo indėlį į žuvininkystės verslą
9.1.2.3.2.	Priemonės apibūdinimas	Žvejams, žvejybos ir akvakultūros sektoriaus darbuotojams žinių ekonomikos sąlygomis būtina suteikti didesnes galimybes naudotis ir keistis žiniomis bei informacija ir kita metodine pagalba, įskaitant geriausios praktikos sklaidą. Kuriant žinias, būtinas žuvininkystės verslo bendradarbiavimas su mokslu. Įvertinus Šilutės ŽRVVG gyventojų nuomonę dėl svarbiausių Europos Sąjungos paramos iki 2020 m. panaudojimo krypčių, kur akcentuojama remti žvejybos ir akvakultūros produkcijos perdirbimą, realizavimą ir rinkodaros veiksmus bei silpnybes ir gėsmes kylančias žvejybos ir akvakultūros sektoriams dėl žmoniškųjų išteklių trūkumo, griežtėjančių aplinkosauginių reikalavimų, bioresursų mažėjimo, siekiama, kad mokymai būtų pritaikyti prie vietos projektų pareiškėjų ir vykdytojų poreikių, užtikrinant ne tik technologinių (prisitaikymas prie aplinkosaugos ir bioresursų tausojimo reikalavimų), bet ir ekonominių, rinkodaros, vadybinių kompetencijų tobulinimą, verslumo įgūdžių ugdymą, jaunimo įtraukties į žuvininkystę skatinimą. Siekiant užtikrinti mokymų prieinamumą, numatoma skatinti inovatyvias, lanksčias mokymų formas. Pagal priemonę numatoma remti: profesines kvalifikacijos

		tobulinimo veiklas; mokslo bei technikos žinių ir inovacinės praktikos pavyzdžių sklaidą; žuvininkystės verslo ir mokslo bendradarbiavimo veiklas, grindžiamas moksliniais tyrimais. Savarankiška priemonė buvo sukurta, todėl, kad Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programos priemonės „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ įgyvendinimo taisyklių 1 priede „Tinkamų VPS priemonių ir veiklos sričių sąrašas“ numatyta priemonė „Žmogiškojo kapitalo ir bendradarbiavimo tinkluose skatinimas“ (BIVP-AKVA-7) pagal susijusį Reglamento (ES) Nr. 508/2014 50 (1) straipsnį skirta žmogiškajam kapitalui ir bendradarbiavimui tinkluose tik akvakultūros sektoriuje, kuris Šilutės ŽRVVG nėra taip plačiai plėtojamas kaip žvejybos sektorius ir kuriame šios priemonės įgyvendinimas yra ne mažiau aktualus. Vadovaujantis projektiniais pasiūlymais, numatoma paremti ne mažiau kaip 2 vietos projektus. Priemonė sudaro prielaidas darbo vietoms kurtis (tiesiogiai jų nekuria)
9.1.2.3.3.	Pagal priemonę remiamų vietos projektų pobūdis:	
9.1.2.3.3.1.	<i>pelno</i>	☐
9.1.2.3.3.2.	<i>ne pelno</i>	☒
9.1.2.3.4.	Tinkami paramos gavėjai	Viešieji juridiniai asmenys: nevyriausybinių organizacijų, bendruomeninių organizacijų, viešoji įstaiga, savivaldybė, savivaldybės įstaiga registruoti Šilutės ŽRVVG teritorijoje
9.1.2.3.5.	Priemonės tikslinė grupė	Šilutės ŽRVVG teritorijoje žuvininkystės veiklą vykdančios žvejai, akvakultūros verslo atstovai, žvejybos ir akvakultūros sektoriaus darbuotojai
9.1.2.3.6.	Tinkamumo sąlygos	1. Pareiškėjas suteikia naudą ne mažiau kaip 8 naudos gavėjams 2. Projekto įgyvendinimo metu vykdomos veiklos skirtos selektyvių žvejybos įrankių įvertinimui ir/ar gamybai ir/ar statymui bei naudojimui; bioresursų racionaliam naudojimui; žuvininkystės produktų kokybės ir/ar rinkodaros gerinimui; darbo sąlygų gerinimui; jaunimo įtraukties į žuvininkystę skatinimui
9.1.2.3.7.	Vietos projektų atrankos kriterijai	1. Žinių ir kompetencijos panaudojimas 2. Jaunimo įtrauktiems į žuvininkystės verslą skatinimas 3. Inovacinės praktikos sklaida 4. Bendradarbiavimo skatinimas 5. Projekto įgyvendinimo metu numatoma parengti studiją – tiriamąjį darbą alternatyvaus verslo žuvininkystės plėtrai Šilutės rajone
9.1.2.3.8.	Didžiausia paramos suma vietos projektui (Eur)	iki 20 399 Eur
9.1.2.3.9.	Paramos lyginamoji dalis (proc.)	Iki 100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų, kai vietos projektas susijęs su mokymais ir jį teikia NVO ar kitas viešasis juridinis asmuo.

10. VPS įgyvendinimo veiksmų planas		
	Planuojami veiksmai	Sąsaja su VPS ir priemonėmis
10.1.	2016 m.	
10.1.1.	<u>Susiję su VPS įgyvendinimu:</u> • VPS patvirtinimas ŽRVVG narių susirinkime; • VPS pateikimas NMA vertinimui; <i>Esant poreikiui VPS koregavimas/taisymas pagal NMA vertintojų ir ekspertų pastabas ir kt. veiksmai, susiję su VPS vertinimu.</i>	VPS
10.1.2.	<u>Susiję su ŽRVVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimu:</u> • 3 informaciniai renginiai – susitikimai su ŽRVVG teritorijos pilietinės visuomenės atstovais, vietos valdžios, verslo atstovais, įtraukiant žvejybos atstovus (fizinius ir juridinius asmenis).	VPS
10.2.	2017 m.	
10.2.1.	<u>Susiję su VPS įgyvendinimu (VPS administravimu ir VP įgyvendinimu):</u> • VPS pristatymas ŽŪM PAK; • VPS įgyvendinimo sutarties derinimas su NMA ir jos pasirašymas; • ŽRVVG valdybos ir narių informavimas apie pasirašytą VPS įgyvendinimo sutartį; • Avansinio mokėjimo prašymo teikimas NMA; • Parengiamieji veiksmai VPS įgyvendinimui: ŽRVVG administracijos darbuotojų atranka ir sutarčių pasirašymas, kitų VPS administravimui reikalingų paslaugų ir prekių viešųjų pirkimų vykdymas; • Metinio VPS administravimo išlaidų poreikio pagrindimo aprašo parengimas; • ŽRVVG administracijos darbo reglamento, įgyvendinant VPS 2015-2023 metais, rengimas, pristatymas ŽRVVG valdybai ir patvirtinimas; • Viešųjų pirkimų, susijusių su VPS administravimo išlaidomis, vykdymas. • VPS įgyvendinimo stebėsenai reikalingų duomenų rinkimas ir analizė; • VPS įgyvendinimo eigos apžvalga ir aptarimas; • Metinės VPS įgyvendinimo ataskaitos rengimas, tvirtinimas.	VPS
10.2.2.	<u>Susiję su ŽRVVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimu:</u> • Gyventojų informavimas apie pasirašytą VPS įgyvendinimo sutartį ir prioritetų bei priemonių pristatymas; • Aiškinamojo stendo parengimas; • Dalyvavimas ŽRVVG tinklo veikloje.	VPS

	• Informacijos, susijusios su VPS įgyvendinimu talpinimas interneto svetainėje www.zuvejukrastas.lt arba/ir www.silute.lt; • Informacijos paskelbimas vietinėje spaudoje bei elektroninio lankstinuko/atmintinės pareiškėjams rengimas ir leidyba.	
10.3.	2018 m.	
10.3.1.	Susiję su VPS įgyvendinimu (VPS administravimu ir VP įgyvendinimu): • Ataskaitos/-ų teikimas NMA už 2017 metus; • Metinio VPS administravimo išlaidų poreikio pagrindimo aprašo parengimas; Mokėjimo prašymo teikimas NMA; • Viešųjų pirkimų, susijusių su VPS administravimo išlaidomis, vykdymas. • VP dokumentacijos I kvietimui teikti VP paraiškas rengimas, aptarimas, pristatymas ŽRVVG valdybai ir patvirtinimas. • I kvietimas teikti VP paraiškas; • I kvietimo VP surinkimas, jų vertinimas, ŽRVVG valdybos posėdžio organizavimas ir finansuotinių VP tvirtinimas; • VP vykdymo sutarčių sudarymas; • I kvietimo VP įgyvendinimo stebėseną ir kontrolę; • Administracinio darbo įgyvendinant I kvietimo VP organizavimas ir vykdymas (viešųjų pirkimų derinimas ir vertinimas, mokėjimo prašymų surinkimas ir vertinimas, patikrų vietoje atlikimas, VP įgyvendinimo ataskaitų administravimas, konsultavimas ir kt.). • VP dokumentacijos II kvietimui teikti VP paraiškas rengimas, aptarimas, pristatymas ŽRVVG valdybai ir patvirtinimas; • II kvietimas teikti VP paraiškas; • II kvietimo vietos paraiškų surinkimas, jų vertinimas, ŽRVVG valdybos posėdžio organizavimas ir finansuotinių VP tvirtinimas; • VP vykdymo sutarčių sudarymas; • II kvietimo VP įgyvendinimo stebėseną ir kontrolę. • Administracinio darbo įgyvendinant II kvietimo VP organizavimas ir vykdymas (viešųjų pirkimų derinimas ir vertinimas, mokėjimo prašymų surinkimas ir vertinimas, patikrų vietoje atlikimas, VP įgyvendinimo ataskaitų administravimas, konsultavimas ir kt.).	VPS KVIETIMAS NR. 1 VPS prioriteto Nr. II priemonė: 1. Žvejybos uostai, iškrovimo vietos (BIVP-AKVA-9). VPS prioriteto Nr. I priemonė: 1. Produktyvios investicijos į akvakultūrą (BIVP-AKVA-1). KVIETIMAS NR. 2 VPS prioriteto Nr. II priemonė: 1. Žvejybos tradicijų ir paveldo išsaugojimas, pritaikymas, sklaida, kodas BIVP-AKVA-SAVA-3. VPS prioriteto Nr. I priemonė: 1. Pajamų įvairinimas ir naujų rūšių pajamos“ kodas BIVP-AKVA-2. KVIETIMAS NR. 3 VPS prioriteto Nr. II priemonė: 1. Žvejybos uostai, iškrovimo vietos (BIVP-AKVA-9). VPS prioriteto Nr. I priemonė: 1. Produktyvios investicijos į akvakultūrą (BIVP-AKVA-1). KVIETIMAS NR. 4 VPS prioriteto Nr. II priemonė: 1. Mokymasis visą gyvenimą ir profesinis mokymas, moksliniai tyrimai, inovacinės praktikos sklaida“, kodas BIVP-AKVA-SAVA-4. VPS prioriteto Nr. I priemonė: 1. Žvejybos ir akvakultūros produktų pridėtinės vertės didinimas“, kodas BIVP-AKVA-SAVA-1.

	• VP dokumentacijos III kvietimui teikti VP paraiškas rengimas, aptarimas, pristatymas ŽRVVG valdybai ir patvirtinimas; • III kvietimas teikti VP paraiškas; • III kvietimo VP surinkimas, jų vertinimas, ŽRVVG valdybos posėdžio organizavimas ir finansuotinių VP tvirtinimas; • VP vykdymo sutarčių sudarymas; • III kvietimo VP įgyvendinimo stebėseną ir kontrolę; • Administracinio darbo įgyvendinant III kvietimo VP organizavimas ir vykdymas (viešųjų pirkimų derinimas ir vertinimas, mokėjimo prašymų surinkimas ir vertinimas, patikrų vietoje atlikimas, VP įgyvendinimo ataskaitų administravimas, konsultavimas ir kt.). • VP dokumentacijos IV kvietimui teikti VP paraiškas rengimas, aptarimas, pristatymas ŽRVVG valdybai ir patvirtinimas; • IV kvietimas teikti VP paraiškas; • IV kvietimo VP surinkimas, jų vertinimas, ŽRVVG valdybos posėdžio organizavimas ir finansuotinių VP tvirtinimas; • VP vykdymo sutarčių sudarymas; • IV kvietimo VP įgyvendinimo stebėseną ir kontrolę; • Administracinio darbo įgyvendinant IV kvietimo VP organizavimas ir vykdymas (viešųjų pirkimų derinimas ir vertinimas, mokėjimo prašymų surinkimas ir vertinimas, patikrų vietoje atlikimas, VP įgyvendinimo ataskaitų administravimas, konsultavimas ir kt.). • VPS įgyvendinimo stebėsenai reikalingų duomenų rinkimas ir analizė; • VPS įgyvendinimo eigos apžvalga ir aptarimas; • Metinės VPS įgyvendinimo ataskaitos rengimas, tvirtinimas.	VPS
10.3.2.	<u>Susiję su ŽRVVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimu:</u> • Dalyvavimas ŽRVVG tinklo veikloje. • Informacijos, susijusios su VPS įgyvendinimu (VP atrankos taisyklės I, II, III ir IV kvietimams, kvietimai teikti VP paraiškas, jų vertinimo grafikai ir rezultatai ir kt.), talpinimas interneto svetainėje www.zuvejukrastas.lt; • Informacijos paskelbimas vietinėje spaudoje bei elektroninio	VPS VPS prioriteto Nr. II priemonės: 1. Žvejybos uostai, iškrovimo vietos (BIVP-AKVA-9); 2. Žvejybos tradicijų ir paveldo išsaugojimas, pritaikymas, sklaida (BIVP-AKVA-SAVA-3); 3. Mokymasis visą gyvenimą ir profesinis mokymas,

	<i>lankstinuko/atmintinės pareiškėjams rengimas ir leidyba;</i> • <i>Mokomųjų konsultacijų rengimas, siekiant parengti potencialius pareiškėjus ir VP vykdytojus teikti paraiškas pagal I, II, III ir IV kvietimų priemones.</i> • <i>Konsultacijų teikimas VP vykdytojams pagal I, II, III ir IV kvietimo priemones;</i> • <i>Igyvendintų VP gerosios patirties viešinimas interneto svetainėje www.zuvejukrastas.lt.</i>	moksliniai tyrimai ir inovacinės praktikos sklaida (BIVP-AKVA-SAVA-4). VPS prioriteto Nr. I priemonės: 1. Produktyvios investicijos į akvakultūrą (BIVP-AKVA-1); 2. Pajamų įvairinimas ir naujų rūšių pajamos (BIVP-AKVA-2); 3. Žvejybos ir akvakultūros produktų pridėtinės vertės didinimas (BIVP-AKVA-SAVA-1).
10.4.	2019 m.	
10.4.1.	<u>Susiję su VPS įgyvendinimu (VPS administravimu ir VP įgyvendinimu):</u> • <i>Ataskaitos/-ų teikimas NMA už 2018 metus;</i> • <i>Metinio VPS administravimo išlaidų poreikio pagrindimo aprašo parengimas; Mokėjimo prašymo teikimas NMA;</i> • <i>Viešųjų pirkimų, susijusių su VPS administravimo išlaidomis, vykdymas.</i> • <i>VP dokumentacijos V kvietimui teikti VP paraiškas rengimas ir/ar, esant poreikiui, koregavimas, aptarimas, pristatymas ŽRVVG valdybai ir patvirtinimas;</i> • V kvietimas teikti VP paraiškas; • <i>V kvietimo vietos paraiškų surinkimas, jų vertinimas, ŽRVVG valdybos posėdžio organizavimas ir finansuotinių VP tvirtinimas;</i> • <i>VP vykdymo sutarčių sudarymas;</i> • <i>V kvietimo VP įgyvendinimo stebėsena ir kontrolė.</i> • <i>Administracinio darbo įgyvendinant V kvietimo VP organizavimas ir vykdymas (viešųjų pirkimų derinimas ir vertinimas, mokėjimo prašymų surinkimas ir vertinimas, patikrų vietoje atlikimas, VP įgyvendinimo ataskaitų administravimas, konsultavimas ir kt.).</i> • <i>VP dokumentacijos VI kvietimui teikti VP paraiškas rengimas, aptarimas, pristatymas ŽRVVG valdybai ir patvirtinimas.</i> • VI kvietimas teikti VP paraiškas; • <i>VI kvietimo VP surinkimas, jų vertinimas, ŽRVVG valdybos posėdžio organizavimas ir finansuotinių VP tvirtinimas;</i> • <i>VP vykdymo sutarčių sudarymas;</i>	VPS KVIETIMAS NR. 5 VPS prioriteto Nr. II priemonė: 1. Mokymasis visą gyvenimą ir profesinis mokymas, moksliniai tyrimai, inovacinės praktikos sklaida (BIVP-AKVA-SAVA-4). KVIETIMAS NR. 6 VPS prioriteto Nr. I priemonės: 1. Produktyvios investicijos į akvakultūrą (BIVP-AKVA-1). 2. Žvejybos ir akvakultūros produktų pridėtinės vertės didinimas (BIVP-AKVA-SAVA-1). KVIETIMAS NR. 7 VPS prioriteto Nr. II priemonės: 1. Žvejybos uostai, iškrovimo vietos (BIVP-AKVA-9). 2. Žvejybos tradicijų ir paveldo išsaugojimas, pritaikymas, sklaida (BIVP-AKVA-SAVA-3). KVIETIMAS NR. 8 VPS prioriteto Nr. I priemonės: 1. Pajamų įvairinimas ir naujų rūšių pajamos (BIVP-AKVA-2); 2. Žvejybos ir akvakultūros sektoriaus bendradarbiavimas vietos plėtrai (BIVP-AKVA-SAVA-2). 3. Žvejybos ir akvakultūros produktų pridėtinės vertės

	• VI kvietimo VP įgyvendinimo stebėseną ir kontrolę; • Administracinio darbo įgyvendinant VI kvietimo VP organizavimas ir vykdymas (viešųjų pirkimų derinimas ir vertinimas, mokėjimo prašymų surinkimas ir vertinimas, patikrų vietoje atlikimas, VP įgyvendinimo ataskaitų administravimas, konsultavimas ir kt.). • VP dokumentacijos VII kvietimui teikti VP paraiškas rengimas, aptarimas, pristatymas ŽRVVG valdybai ir patvirtinimas; • VII kvietimas teikti VP paraiškas; • VII kvietimo VP surinkimas, jų vertinimas, ŽRVVG valdybos posėdžio organizavimas ir finansuotinių VP tvirtinimas; • VP vykdymo sutarčių sudarymas; • VII kvietimo VP įgyvendinimo stebėseną ir kontrolę; • Administracinio darbo įgyvendinant VII kvietimo VP organizavimas ir vykdymas (viešųjų pirkimų derinimas ir vertinimas, mokėjimo prašymų surinkimas ir vertinimas, patikrų vietoje atlikimas, VP įgyvendinimo ataskaitų administravimas, konsultavimas ir kt.). • VP dokumentacijos VIII kvietimui teikti VP paraiškas rengimas, aptarimas, pristatymas ŽRVVG valdybai ir patvirtinimas; • VIII kvietimas teikti VP paraiškas; • VIII kvietimo VP surinkimas, jų vertinimas, ŽRVVG valdybos posėdžio organizavimas ir finansuotinių VP tvirtinimas; • VP vykdymo sutarčių sudarymas; • VIII kvietimo VP įgyvendinimo stebėseną ir kontrolę; • Administracinio darbo įgyvendinant VIII kvietimo VP organizavimas ir vykdymas (viešųjų pirkimų derinimas ir vertinimas, mokėjimo prašymų surinkimas ir vertinimas, patikrų vietoje atlikimas, VP įgyvendinimo ataskaitų administravimas, konsultavimas ir kt.). • VPS įgyvendinimo stebėsenai reikalingų duomenų rinkimas ir analizė; • VPS įgyvendinimo eigos apžvalga ir aptarimas; • Metinės VPS įgyvendinimo ataskaitos rengimas, tvirtinimas.	didinimas (BIVP-AKVA-SAVA-1).
10.4.2.	<u>Susiję su ŽRVVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimu:</u> • Dalyvavimas ŽRVVG tinklo veikloje.	VPS

	• Informacijos, susijusios su VPS įgyvendinimu (VP atrankos taisyklės V, VI, VII ir VIII kvietimams, kvietimas teikti VP paraiškas, jų vertinimo grafikas ir rezultatai ir kt.), talpinimas interneto svetainėje www.zuvejukrastas.lt; • Informacijos paskelbimas vietinėje spaudoje bei elektroninio lankstinuko/atmintinės pareiškėjams rengimas ir leidyba; • Mokomųjų konsultacijų rengimas, siekiant parengti potencialius pareiškėjus ir VP vykdytojus teikti paraiškas pagal V, VI, VII ir VIII kvietimo priemones. • Konsultacijų teikimas VP vykdytojams pagal V, VI, VII ir VIII kvietimų priemones; • Įgyvendintų VP gerosios patirties viešinimas interneto svetainėje www.zuvejukrastas.lt.	VPS prioriteto Nr. I priemonės: 1. Produktyvios investicijos į akvakultūrą (BIVP-AKVA-1); 2. Pajamų įvairinimas ir naujų rūšių pajamos (BIVP-AKVA-2); 3. Žvejybos ir akvakultūros produktų pridėtinės vertės didinimas (BIVP-AKVA-SAVA-1); 4. Žvejybos ir akvakultūros sektoriaus dalyvių bendradarbiavimas vietos plėtrai (BIVP-AKVA-SAVA-2). VPS prioriteto Nr. II priemonės: 1. Žvejybos uostai, iškrovimo vietos (BIVP-AKVA-9); 2. Žvejybos tradicijų ir paveldo išsaugojimas, pritaikymas, sklaida (BIVP-AKVA-SAVA-3); 3. Mokymasis visą gyvenimą ir profesinis mokymas, moksliniai tyrimai ir inovacinės praktikos sklaida (BIVP-AKVA-SAVA-4).
10.5.	2020 m.	
10.5.1.	<u>Susiję su VPS įgyvendinimu (VPS administravimu ir VP įgyvendinimu):</u> • Ataskaitos/-ų teikimas NMA už 2019 metus; • Metinio VPS administravimo išlaidų poreikio pagrindimo aprašo parengimas; Mokėjimo prašymo teikimas NMA. • Viešųjų pirkimų, susijusių su VPS administravimo išlaidomis, vykdymas. • VP dokumentacijos IX kvietimui teikti VP paraiškas rengimas, aptarimas, pristatymas ŽRVVG valdybai ir patvirtinimas; • IX kvietimas teikti VP paraiškas; • IX kvietimo vietos paraiškų surinkimas, jų vertinimas, ŽRVVG valdybos posėdžio organizavimas ir finansuotinių VP tvirtinimas; • VP vykdymo sutarčių sudarymas; • IX kvietimo VP įgyvendinimo stebėseną ir kontrolę. • Administracinio darbo įgyvendinant IX kvietimo VP organizavimas ir vykdymas (viešųjų pirkimų derinimas ir vertinimas, mokėjimo prašymų surinkimas ir vertinimas, patikrų vietoje atlikimas, VP įgyvendinimo ataskaitų administravimas, konsultavimas ir kt.).	VPS KVIETIMAS NR. 9 VPS prioriteto Nr. I priemonės: 1. Žvejybos ir akvakultūros produktų pridėtinės vertės didinimas (BIVP-AKVA-SAVA-1). VPS prioriteto Nr. II priemonės: 1. Mokymasis visą gyvenimą ir profesinis mokymas, moksliniai tyrimai ir inovacinės praktikos sklaida (BIVP-AKVA-SAVA-4). KVIETIMAS NR. 10 VPS prioriteto Nr. I priemonės: 1. Produktyvios investicijos į akvakultūrą (BIVP-AKVA-1). 2. Pajamų įvairinimas ir naujų rūšių pajamos (BIVP-AKVA-2). KVIETIMAS NR. 11 VPS prioriteto Nr. II priemonės: 1. Žvejybos uostai, iškrovimo vietos (BIVP-AKVA-9).

• <i>VP dokumentacijos X kvietimui teikti VP paraiškas rengimas, aptarimas, pristatymas ŽRVVG valdybai ir patvirtinimas.</i> • <i>X kvietimas teikti VP paraiškas;</i> • <i>X kvietimo VP surinkimas, jų vertinimas, ŽRVVG valdybos posėdžio organizavimas ir finansuotinių VP tvirtinimas;</i> • <i>VP vykdymo sutarčių sudarymas;</i> • <i>X kvietimo VP įgyvendinimo stebėseną ir kontrolę;</i> • <i>Administracinio darbo įgyvendinant X kvietimo VP organizavimas ir vykdymas (viešųjų pirkimų derinimas ir vertinimas, mokėjimo prašymų surinkimas ir vertinimas, patikrų vietoje atlikimas, VP įgyvendinimo ataskaitų administravimas, konsultavimas ir kt.).</i> <i>VP dokumentacijos XI kvietimui teikti VP paraiškas rengimas, aptarimas, pristatymas ŽRVVG valdybai ir patvirtinimas.</i> • <i>XI kvietimas teikti VP paraiškas;</i> • <i>XI kvietimo VP surinkimas, jų vertinimas, ŽRVVG valdybos posėdžio organizavimas ir finansuotinių VP tvirtinimas;</i> • <i>VP vykdymo sutarčių sudarymas;</i> • <i>XI kvietimo VP įgyvendinimo stebėseną ir kontrolę;</i> • <i>Administracinio darbo įgyvendinant XI kvietimo VP organizavimas ir vykdymas (viešųjų pirkimų derinimas ir vertinimas, mokėjimo prašymų surinkimas ir vertinimas, patikrų vietoje atlikimas, VP įgyvendinimo ataskaitų administravimas, konsultavimas ir kt.).</i> <i>VP dokumentacijos XII kvietimui teikti VP paraiškas rengimas, aptarimas, pristatymas ŽRVVG valdybai ir patvirtinimas.</i> • <i>XII kvietimas teikti VP paraiškas;</i> • <i>XII kvietimo VP surinkimas, jų vertinimas, ŽRVVG valdybos posėdžio organizavimas ir finansuotinių VP tvirtinimas;</i> • <i>VP vykdymo sutarčių sudarymas;</i> • <i>XII kvietimo VP įgyvendinimo stebėseną ir kontrolę;</i> • <i>Administracinio darbo įgyvendinant XII kvietimo VP organizavimas ir vykdymas (viešųjų pirkimų derinimas ir vertinimas, mokėjimo prašymų surinkimas ir vertinimas, patikrų vietoje atlikimas, VP įgyvendinimo</i>	KVIETIMAS NR. 12 VPS prioriteto Nr. I priemonės: 1. Žvejybos ir akvakultūros produktų pridėtinės vertės didinimas (BIVP-AKVA-SAVA-1) KVIETIMAS NR. 13 VPS prioriteto Nr. II priemonės: 1. Mokymasis visą gyvenimą ir profesinis mokymas, moksliniai tyrimai ir inovacinės praktikos sklaida (BIVP-AKVA-SAVA-4). KVIETIMAS NR. 14 VPS prioriteto Nr. I priemonės: 1. Produktyvios investicijos į akvakultūrą (BIVP-AKVA-1). 2. Pajamų įvairinimas ir naujų rūšių pajamos (BIVP-AKVA-2). 3. Viešųjų paslaugų prieinamumo didinimas gerinant žvejybai ir turizmui skirtą infrastruktūrą (BIVP-AKVA-SAVA-2).
---	---

	<i>ataskaitų administravimas, konsultavimas ir kt.).</i> <i>VP dokumentacijos XIII kvietimui teikti VP paraiškas rengimas, aptarimas, pristatymas ŽRVVG valdybai ir patvirtinimas.</i> • XIII kvietimas teikti VP paraiškas; • XIII kvietimo VP surinkimas, jų vertinimas, ŽRVVG valdybos posėdžio organizavimas ir finansuotinių VP tvirtinimas; • VP vykdymo sutarčių sudarymas; • XIII kvietimo VP įgyvendinimo stebėseną ir kontrolę; <i>Administracinio darbo įgyvendinant XIII kvietimo VP organizavimas ir vykdymas (viešųjų pirkimų derinimas ir vertinimas, mokėjimo prašymų surinkimas ir vertinimas, patikrų vietoje atlikimas, VP įgyvendinimo ataskaitų administravimas, konsultavimas ir kt.).</i> • VPS įgyvendinimo stebėsenai reikalingų duomenų rinkimas ir analizė; • VPS įgyvendinimo eigos apžvalga ir aptarimas; • Metinės VPS įgyvendinimo ataskaitos rengimas, tvirtinimas. <i>VP dokumentacijos XIV kvietimui teikti VP paraiškas rengimas, aptarimas, pristatymas ŽRVVG valdybai ir patvirtinimas.</i> • XIV kvietimas teikti VP paraiškas; • XIV kvietimo VP surinkimas, jų vertinimas, ŽRVVG valdybos posėdžio organizavimas ir finansuotinių VP tvirtinimas; • VP vykdymo sutarčių sudarymas; • XIV kvietimo VP įgyvendinimo stebėseną ir kontrolę; <i>Administracinio darbo įgyvendinant XIV kvietimo VP organizavimas ir vykdymas (viešųjų pirkimų derinimas ir vertinimas, mokėjimo prašymų surinkimas ir vertinimas, patikrų vietoje atlikimas, VP įgyvendinimo ataskaitų administravimas, konsultavimas ir kt.).</i> • VPS įgyvendinimo stebėsenai reikalingų duomenų rinkimas ir analizė; • VPS įgyvendinimo eigos apžvalga ir aptarimas; • Metinės VPS įgyvendinimo ataskaitos rengimas, tvirtinimas.	VPS
10.5.2.	<u>Susiję su ŽRVVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimu:</u> • <i>Dalyvavimas ŽRVVG tinklo veikloje.</i> • <i>Informacijos, susijusios su VPS įgyvendinimu (VP atrankos taisyklės IX,</i>	VPS VPS prioriteto Nr. II priemonės: 1. Žvejybos uostai, iškrovimo vietos (BIVP-AKVA-9);

	X, XI, XII, XIII, XIV kvietimams, kvietimai teikti VP paraiškas, jų vertinimo grafikas ir rezultatai ir kt.), talpinimas interneto svetainėje www.zuvejukrastas.lt; • Informacijos paskelbimas vietinėje spaudoje bei elektroninio lankstinuko/atmintinės pareiškėjams rengimas ir leidyba; • Mokomųjų konsultacijų rengimas, siekiant parengti potencialius pareiškėjus ir VP vykdytojus teikti paraiškas pagal IX, X, XI, XII, XIII, XIV kvietimų priemones; • Konsultacijų teikimas VP vykdytojams pagal IX, X, XI, XII, XIII, XIV kvietimų priemones; • Įgyvendintų VP gerosios patirties viešinimas interneto svetainėje www.zuvejukrastas.lt.	2. Mokymasis visą gyvenimą ir profesinis mokymas, moksliniai tyrimai ir inovacinės praktikos sklaida (BIVP-AKVA-SAVA-4). VPS prioriteto Nr. I priemonės: 1. Produktyvios investicijos į akvakultūrą (BIVP-AKVA-1); 2. Pajamų įvairinimas ir naujų rūšių pajamos (BIVP-AKVA-2); 3. Žvejybos ir akvakultūros produktų pridėtinės vertės didinimas (BIVP-AKVA-SAVA-1); 4. Viešųjų paslaugų prieinamumo didinimas gerinant žvejybai ir turizmui skirtą infrastruktūrą (BIVP-AKVA-SAVA-2).
10.6.	2021 m.	
10.6.1.	<u>Susiję su VPS įgyvendinimu (VPS administravimu ir VP įgyvendinimu):</u> • Ataskaitos/-ų teikimas NMA už 2020 metus; • Metinio VPS administravimo išlaidų poreikio pagrindimo aprašo parengimas; Mokėjimo prašymo teikimas NMA. • Viešųjų pirkimų, susijusių su VPS administravimo išlaidomis, vykdymas. VP dokumentacijos XV kvietimui teikti VP paraiškas rengimas, aptarimas, pristatymas ŽRVVG valdybai ir patvirtinimas. • XV kvietimas teikti VP paraiškas; • XV kvietimo VP surinkimas, jų vertinimas, ŽRVVG valdybos posėdžio organizavimas ir finansuotinių VP tvirtinimas; • VP vykdymo sutarčių sudarymas; • XV kvietimo VP įgyvendinimo stebėseną ir kontrolę; Administracinio darbo įgyvendinant XV kvietimo VP organizavimas ir vykdymas (viešųjų pirkimų derinimas ir vertinimas, mokėjimo prašymų surinkimas ir vertinimas, patikrų vietoje atlikimas, VP įgyvendinimo ataskaitų administravimas, konsultavimas ir kt.). • VPS įgyvendinimo stebėsenai reikalingų duomenų rinkimas ir analizė; • VPS įgyvendinimo eigos apžvalga ir aptarimas; • Metinės VPS įgyvendinimo ataskaitos rengimas, tvirtinimas. • Administracinio darbo įgyvendinant XVI kvietimo VP organizavimas ir	VPS KVIETIMAS NR. 15 VPS prioriteto Nr. I priemonės: 1. Produktyvios investicijos į akvakultūrą (BIVP-AKVA-1). 2. Pajamų įvairinimas ir naujų rūšių pajamos (BIVP-AKVA-2). VPS prioriteto Nr. II priemonės:

	vykdymas (viešųjų pirkimų derinimas ir vertinimas, mokėjimo prašymų surinkimas ir vertinimas, patikrų vietoje atlikimas, VP įgyvendinimo ataskaitų administravimas, konsultavimas ir kt.). • Esant poreikiui, papildomo kvietimo organizavimas. • VPS įgyvendinimo stebėsenai reikalingų duomenų rinkimas ir analizė; • VPS įgyvendinimo eigos apžvalga ir aptarimas; • Metinės VPS įgyvendinimo ataskaitos rengimas, tvirtinimas.	1. Žvejybos uostai, iškrovimo vietos (BIVP-AKVA-9); 2. Žvejybos tradicijų ir paveldo išsaugojimas, pritaikymas, sklaida (BIVP-AKVA-SAVA-3); 3. Mokymasis visą gyvenimą ir profesinis mokymas, moksliniai tyrimai ir inovacinės praktikos sklaida (BIVP-AKVA-SAVA-4). VPS prioriteto Nr. I priemonės: 1. Produktyvios investicijos į akvakultūrą (BIVP-AKVA-1); 2. Pajamų įvairinimas ir naujų rūšių pajamos (BIVP-AKVA-2); 3. Viešųjų paslaugų prieinamumo didinimas gerinant žvejybai ir turizmui skirtą infrastruktūrą (BIVP-AKVA-SAVA-2). Visos VPS priemonės VPS
10.6.2.	<u>Susiję su ŽRVVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimu:</u> • Dalyvavimas ŽRVVG tinklo veikloje. • Informacijos, susijusios su VPS įgyvendinimu (VP atrankos taisyklės XV kvietimui, kvietimas teikti VP paraiškas, jų vertinimo grafikas ir rezultatai ir kt.), talpinimas interneto svetainėje www.zuvejukturastas.lt; • Informacijos paskelbimas vietinėje spaudoje bei elektroninio lankstinuko/atmintinės pareiškėjams rengimas ir leidyba; • Mokomųjų konsultacijų rengimas, siekiant parengti potencialius pareiškėjus ir VP vykdytojus teikti paraiškas pagal XV kvietimo priemones; • Konsultacijų teikimas VP vykdytojams pagal XV kvietimo priemones; • Įgyvendintų VP gerosios patirties viešinimas interneto svetainėje www.zuvejukturastas.lt.	VPS VPS prioriteto Nr. I priemonės: 1. Produktyvios investicijos į akvakultūrą (BIVP-AKVA-1); 2. Pajamų įvairinimas ir naujų rūšių pajamos (BIVP-AKVA-2).
10.7.	2022 m.	
10.7.1.	<u>Susiję su VPS įgyvendinimu (VPS administravimu ir VP įgyvendinimu):</u> • Ataskaitos/-ų teikimas NMA už 2021 metus; • Metinio VPS administravimo išlaidų poreikio pagrindimo aprašo parengimas; Mokėjimo prašymo teikimas NMA; • Administracinio darbo įgyvendinant buvusio ir papildomo kvietimo VP	VPS Visos VPS priemonės

	organizavimas ir vykdymas, esant poreikiui (viešųjų pirkimų derinimas ir vertinimas, mokėjimo prašymų surinkimas ir vertinimas, patikrų vietoje atlikimas, VP įgyvendinimo ataskaitų administravimas, konsultavimas ir kt.). • VPS įgyvendinimo stebėsenai reikalingų duomenų rinkimas ir analizė; • VPS įgyvendinimo eigos apžvalga ir aptarimas; • Metinės VPS įgyvendinimo ataskaitos rengimas, tvirtinimas.	VPS
10.7.2.	<u>Susiję su ŽRVVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimu:</u> • Dalyvavimas ŽRVVG tinklo veikloje; • Informacijos, susijusios su VPS įgyvendinimu (talpinimas interneto svetainėje www.zuvejukrastas.lt, vietinėje spaudoje. • Konsultacijų teikimas VP vykdytojams. • Įgyvendintų VP gerosios patirties viešinimas interneto svetainėje www.zuvejukrastas.lt	VPS Visos VPS priemonės VPS
10.8.	2023 m.	
10.8.1.	<u>Susiję su VPS įgyvendinimu (VPS administravimu ir VP įgyvendinimu):</u> • Ataskaitos/-ų teikimas NMA už 2022 metus; • Metinio VPS administravimo išlaidų poreikio pagrindimo aprašo parengimas; Galutinio mokėjimo prašymo teikimas NMA. • VP įgyvendinimo koordinavimas ir monitoringas: ataskaitų rinkimas, patikros vietoje, konsultavimas. • VPS įgyvendinimo stebėsenai reikalingų duomenų rinkimas ir analizė; • VPS įgyvendinimo eigos apžvalga ir aptarimas; • Galutinės VPS įgyvendinimo ataskaitos rengimas, tvirtinimas ir teikimas.	VPS Visos VPS priemonės VPS
10.8.2.	<u>Susiję su ŽRVVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimu:</u> • Dalyvavimas ŽRVVG tinklo veikloje; • Informacijos, susijusios su VPS įgyvendinimu (talpinimas interneto svetainėje www.zuvejukrastas.lt, vietinėje spaudoje. • Konsultacijų teikimas VP vykdytojams. • Įgyvendintų VP gerosios patirties viešinimas interneto svetainėje www.zuvejukrastas.lt; • Baigiamosios VPS įgyvendinimo konferencijos suorganizavimas.	VPS Visos VPS priemonės VPS
11. VPS finansinis planas		

	VPS finansinis planas pagal prioritetus:				
11.1.	Prio-riteto Nr.	VPS prioriteto pavadinimas	Planuojama paramos lėšų suma (Eur)	Planuojama lėšų (proc.)	
11.1.1.	I	Ekonomikos augimo spartinimas ir darbo jėgos judumo didinimas, skatinant verslo pradžią ir naujovių diegimą su žuvininkyste susijusiuose ir kituose ekonomikos sektoriuose	918 337,00	75,4	
11.1.2.	II	Įsidarbinimo galimybių didinimas su žuvininkyste susijusiose veiklose, puoselėjant ir panaudojant regiono identitetą, prisidedant prie aplinkos išteklių tausojimo	300 340,00	24,6	
11.1.3.	<...>				
			Iš viso: 1 218 677,00	Iš viso: 100 proc.	
	VPS finansinis planas pagal priemones:				
11.2.	VPS priemonės pavadinimas	VPS prioriteto Nr., kuriam priskiriama priemonė	VPS priemonės kodas	Planuojama lėšų suma (Eur)	Planuojama lėšų (proc.)
11.2.1.	Produktyvios investicijos į akvakultūrą	I	BIVP-AKVA-1	260 000,00	21,3
11.2.2.	Pajamų įvairinimas ir naujų rūšių pajamos	I	BIVP-AKVA-2	369 592,00	30,3
11.2.3.	Žvejybos ir akvakultūros produktų pridėtinės vertės didinimas	I	BIVP-AKVA-SAVA-1	88 745,00	7,3
11.2.4.	Viešųjų paslaugų prieinamumo didinimas gerinant žvejybai ir turizmui skirtą infrastruktūrą	I	BIVP-AKVA-SAVA-2	200 000,00	16,4
11.2.5	Žvejybos uostai, iškrovimo vietos	II	BIVP-AKVA-9	199 750,00	16,4
11.2.6	Žvejybos tradicijų ir paveldo išsaugojimas, pritaikymas, sklaida	II	BIVP-AKVA-SAVA-3	59 999,00	5,0
11.2.7	Mokymasis visą gyvenimą ir profesinis mokymas, moksliniai tyrimai ir inovacinės praktikos sklaida	II	BIVP-AKVA-SAVA-4	40 591,00	3,3
				Iš viso: 1 218 677,00	Iš viso: 100 (nuo vietos projektams)

[illegible]

12. VPS įgyvendinimo rodikliai												
12.1. VPS pasiekimų produkto (anglų k. „output“) rodikliai:												
Eil. Nr.	VPS įgyvendinimo rodiklių pavadinimas	EJRŽF konkretūs tikslai ir uždaviniai								Iš viso:		
		6.1.1.Ž	6.1.2.Ž	6.2.1.Ž	6.2.2.Ž	6.2.3.Ž	6.3.1.Ž	6.3.2.Ž	7.2.Ž			
12.1.1.	Paremtų vietos projektų skaičius (vnt.):											
12.1.1.1.	Paremtų vietos projektų skaičius (vnt.)	2	4	2	-	2	-	2	1	13		
12.1.1.2.	Paremtų vietos projektų, kuriuos pateikė vietos valdžios institucija (savivaldybė) arba valstybės institucija / organizacija, skaičius (vnt.)	-	-	-	-	-	-	2	1	3		
12.1.1.3.	Paremtų vietos projektų, kuriuos pateikė mažos ir vidutinės įmonės, skaičius (vnt.)	1	4	-	-	-	-	-	-	5		
12.1.1.4.	Paremtų vietos projektų, kuriuos pateikė fiziniai asmenys, skaičius (vnt.):	0	0	-	-	-	-	-	-	0		
12.1.1.4.1.	iš jų iki 40 m.			-	-	-	-	-	-	iš viso:	moterų 1	
									-			4
12.1.1.4.2.	iš jų vyresni kaip 40 m.			-	-	-	-	-	-	iš viso:	moterų 2	
									-			4
12.1.1.5.	Paremtų vietos projektų, kuriuos pateikė 12.1.1.3–12.1.1.4 papunkčiuose neišvardyti asmenys, skaičius (vnt.)	1	-	2	-	2	-	-	-	5		
12.1.2.	Priemonės kodas: BIVP-AKVA-1											

13. VPS įgyvendinimo vidaus stebėseną ir valdymas		
13.1.	VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos funkcijos pagal subjektus	
13.1.1.	ŽRVVG nariai	• Svarsto ir tvirtina ŽRVVG valdymo struktūrą; • Tvirtina VPS poreikius, prioritetus ir priemones; • Skleidžia informaciją apie VPS galimybes; • Tvirtina metinę VPS įgyvendinimo ataskaitą; • Teikia pasiūlymus dėl VPS įgyvendinimo gerinimo; • Atlieka kitas funkcijas, numatytas ŽRVVG įstatuose.
13.1.2.	ŽRVVG valdymo organo nariai	ŽRVVG valdymo organai: 1) kolegialus valdymo organas – valdyba: • Priima sprendimus dėl VPS įgyvendinimo; • Teikia siūlymus dėl VPS įgyvendinimo problemų sprendimo VPS administravimo vadovui; • Tvirtina projektinę dokumentaciją: kvietimų taisykles, vidaus aprašo dokumentus, VP atrankos ir įgyvendinimo taisykles, VP atrankos kriterijus; • Priima sprendimus dėl ŽRVVG lėšomis finansuojamų projektų; • Atlieka samdomų darbuotojų atranką, nustato jų darbo užmokestį; • Rengia metinę VPS įgyvendinimo ataskaitą; • Atlieka kitas funkcijas, numatytas ŽRVVG įstatuose. 2) vienasmenis valdymo organas – pirmininkas: • Organizuoja ir koordinuoja ŽRVVG administracinę veiklą; • Teikia valdybai samdomų darbuotojų kandidatūras; • Sudaro darbo sutartis su darbuotojais, tvirtina pareiginius nuostatus, vykdo kitas su darbo santykiais susijusias funkcijas; • Atstovauja ŽRVVG, pasirašo sutartis su fiziniais ir juridiniais asmenimis; • Atsiskaito visuotiniam susirinkimui už ŽRVVG veiklą; • Atlieka kitas funkcijas, numatytas ŽRVVG įstatuose.
13.1.3.	VPS administravimo vadovas	• Organizuoja technines priemones numatytiems strategijos tikslams pasiekti; • Užtikrina terminų laikymąsi VPS įgyvendinimo laikotarpiu, laiku teikiamų dokumentų ir duomenų teisingumą; • Dalyvauja konsultacijose, mokymuose, seminaruose, susitikimuose dėl VPS įgyvendinimo tobulinimo ir derinimo;

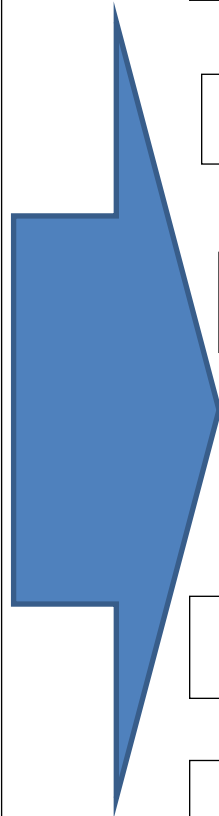
		• Organizuoja viešuosius pirkimus; • Organizuoja VP vykdymo sutarčių sudarymą; • Teikia bendrąją informacinę, konsultacinę ir metodinę pagalbą VP rengėjams; • Palaiko ryšius su NMA, ŽŪM, ŽRVVG tinklu, su rajono savivalda, bendruomenėmis, su įvairiomis organizacijomis, verslininkais, rėmėjais; • Inicijuoja ir rengia kitus ŽRVVG projektus; • Nagrinėja organizacijų ir kitų asmenų prašymus, pareiškimus, pasiūlymus, skundus ir nustatyta tvarka teikia atsakymus, kiek leidžia jo kompetencija; • Rengia medžiagą ŽRVVG visuotiniams ir valdybos susirinkimams, vykdo ŽRVVG pirmininko įsakymus, valdybos raštiškus pavedimus; • Organizuoja VP patikras; • Renka informaciją apie narių pokyčius pagal pilietinės visuomenės, verslo, vietos valdžios sektorius; • Renka informaciją apie valdymo organo, atsakingo už VPS įgyvendinimo sprendimus, narių pokyčius pagal pilietinės visuomenės, verslo, vietos valdžios sektorius; • Renka informaciją apie darbuotojų pokyčius; • Renka informaciją apie vidaus valdymo, stebėsenos ir vertinimo veiksmus, atliktus kiekvienais ataskaitiniais metais; • Renka informaciją apie VPS keitimus; • Identifikuoja VPS įgyvendinimo problemas, rengia siūlymus dėl jų sprendimo, juos pristato ŽRVVG valdymo organo nariams, esant poreikiui, siūlymus papildo pagal ŽRVVG valdymo organo narių pastebėjimus; • Apie VPS įgyvendinimo problemas informuoja NMA ir (arba) ŽŪM, taip pat teikia joms siūlymus dėl VPS įgyvendinimo problemų sprendimo.
13.1.4.	VPS finansininkas (buhalteris)	• Užtikrina finansinių-ūkinių operacijų teisėtumą ir tinkamą dokumentų įforminimą, apskaitos dokumentų saugojimą, organizacijos lėšų naudojimą įstatymų nustatyta tvarka; • Užtikrina, kad teisingai ir laiku būtų rengiamos finansinės ataskaitos; • Laikosi VPS plano įgyvendinimo, rengia ir teikia VPS mokėjimo prašymus; • Rengia ir teikia informacinę, konsultacinę ir metodinę pagalbą VP rengėjams finansiniais klausimais; • Atlieka VP vykdytojo mokėjimo prašymo administracinės atitikties tikrinimą ir perduoda mokėjimo prašymus NMA Teritoriniam paramos administravimo skyriui; • Dalyvauja atliekant VP patikras.
13.1.5.	kiti ŽRVVG administracijos darbuotojai:	
13.1.5.1.	VPS administratorius (-iai)	• Organizuoja vidaus dokumentų apyvartą, dalykinį susirašinėjimą, sprendžia organizacinius klausimus;

		• Rengia ir teikia detalią informacinę, konsultacinę ir metodinę pagalbą VP rengėjams; • Rengia kvietimo teikti VP paraiškas sąlygas, vietos projektų paraiškų registravimo, vertinimo, vertinimo ataskaitų rengimo ir teikimo strategijos vykdytojo valdymo organui tvarkos aprašą ir suderina su NMA; • Renka VP paraiškas, jas registruoja, vertina; • Derina su VP vykdytojais informaciją apie pirkimo procedūras ir vertina VP viešuosius pirkimus; • Vykdo VP patikras; • Renka ir vertina ataskaitas apie VP įgyvendinimą; • Dalyvauja konsultacijose, mokymuose, seminaruose, susitikimuose dėl VPS įgyvendinimo administravimo klausimais; • Renka bendrą ir detalią informaciją apie VP įgyvendinimo pažangą; • Nustato geruosius įgyvendintų VP pavyzdžius, kurie prisideda prie skirtingų ES žuvininkystės politikos prioritetų tikslinių sričių įgyvendinimo; • Nustato problemas, su kuriomis buvo susidurta ataskaitiniais metais, siekiant VP įgyvendinimo pažangos; • Renka informaciją apie VPS įgyvendinimo rodiklius, nurodytus VPS 12 punkte ir susijusius su vietos projektų įgyvendinimu; • Vertina VPS įgyvendinimo stebėsenos duomenis; • Vykdo administravimo vadovo pavedimus.
13.1.5.2.	VPS viešųjų ryšių specialistas (-ai)	• Viešina kvietimus teikti paraiškas, aktyvina žvejų bendruomenės narius teikti vietos projektus; • Organizuoja mokymus, informacinius renginius, susijusius su strategijos įgyvendinimu; • Viešina įgyvendintus VP, ŽRVVG veiklą, teikia informaciją spaudai; • Konsultuoja VP vykdytojus viešinimo klausimais; • Koordinuoja VP įgyvendinimą; • Įgyvendina su ŽRVVG teritorijos žvejų bendruomenės narių aktyvumo skatinimu susijusias veiklas, siekiant įgyvendinti LEADER metodo ir bendruomenės inicijuotos vietos plėtros principus ir horizontaliuosius principus bei prioritetus; • Renka informaciją apie ŽRVVG teritorijos žvejų bendruomenės narių aktyvinimo veiksmus atliktus kiekvienais ataskaitiniais metais, identifikuoja jų sąsajas su VPS įgyvendinimo veiksmų planu; • Renka informaciją apie veiksmus, kurie atlikti siekiant įgyvendinti LEADER metodo ir bendruomenės inicijuotos vietos plėtros principus ir horizontaliuosius principus bei prioritetus pagal kiekvieną principą ir prioritetą atskirai, nustato sąsajas su VPS nuostatomis; • Savo kompetencijos ribose vertina VPS įgyvendinimo stebėsenos duomenis; • ŽRVVG teritorijos žvejų bendruomenės narius ir kitus gyventojus informuoja apie VPS įgyvendinimo

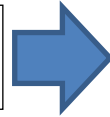
		vidaus vertinimo rezultatus; • Vykdo administravimo vadovo pavedimus.
13.2.	VVG darbuotojų gebėjimai įgyvendinti VPS	
13.2.1.	VPS administravimo vadovas	Aukštasis universitetinis arba jam prilygintas išsilavinimas ir ne mažesnė nei 3 metų darbo patirtį projektų valdymo srityje; arba ne mažesnė negu 5 metų darbo patirtis VPS, dvisektorių VPS ar kaimo vietovių vietos plėtros strategijų administravimo ir įgyvendinimo srityje
13.2.2.	VPS finansininkas ir (arba) buhalteris	Aukštasis išsilavinimas buhalterinės apskaitos tvarkymo srityje ir ne mažesnė nei 2 metų darbo patirtis buhalterinės apskaitos tvarkymo ir (arba) finansų valdymo srityje; arba ne mažesnė negu 2 metų darbo patirtis buhalterinės apskaitos tvarkymo ir (arba) finansų valdymo srityje įgyvendinant VPS, dvisektoriaus VPS ar kaimo vietovių vietos plėtros strategijas
13.2.3.	kiti ŽRVVG administracijos darbuotojai:	
13.2.3.1.	VPS administratorius	Aukštasis išsilavinimas ir ne mažesnė negu 1 metų darbo patirtis projektų valdymo srityje; arba ne mažesnė negu 2 metų darbo patirtį VPS, dvisektorių VPS ar kaimo vietovių vietos plėtros strategijų administravimo ir įgyvendinimo srityje
13.2.3.2.	VPS viešųjų ryšių specialistas	Aukštasis išsilavinimas arba ne mažesnė negu 1 metų darbo patirtį VPS, dvisektorių VPS ar kaimo vietovių vietos plėtros strategijų administravimo ir įgyvendinimo srityje
13.3.	VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos vidaus sistemos apibūdinimas	
13.3.1.		

VPS ĮGYVENDINIMO VALDYMO VIDAUS SISTEMOS APIBŪDINIMAS

**ŠILUTĖS ŽRVVG 2014-2020 M. VIETOS PLĖTROS
STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO VALDYMAS**

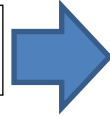

VVG NARIAI

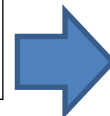
VVG valdymo struktūros tvirtinimas
VPS tvirtinimas
Informacijos apie VPS įgyvendinimą
skleidimas
Pasiūlymų dėl VPS įgyvendinimo
gerinimo teikimas

VVG VALDYBA

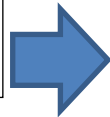
Sprendimų dėl VPS įgyvendinimo priėmimas
Darbuotojų atranka

VVG PIRMININKAS

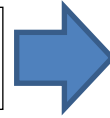
ŽRVVG administracinės veiklos organizavimas ir
koordinavimas
ŽRVVG atstovavimas

**VPS ADMINISTRAVIMO
VADOVAS**

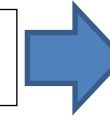
VPS įgyvendinimo administravimo organizavimas
Ryšių su suinteresuotais žuvininkystės regiono

VPS FINANSININKAS

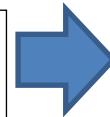
Finansinės-buhalterinės apskaitos organizavimas
VPS mokėjimo prašymų rengimas ir teikimas

**VPS
ADMINISTRATORIUS (-iai)**

VPS įgyvendinimo administravimas
VP rengėjų konsultavimas

**VPS VIEŠŲJŲ RYŠIŲ
SPECIALISTAS**

ŽRVVG teritorijos žvejų bendruomenės aktyvumo
skatinimo veiksmų įgyvendinimas

VPS ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS VIDAUS SISTEMOS APIBŪDINIMAS

ŽRVVG už VPS įgyvendinimo rezultatus, įskaitant įgyvendintus VPS įgyvendinimo vidaus stebėsenos veiksmus, atsiskaito teikdama metines VPS įgyvendinimo ataskaitas. ŽRVVG, vadovaudamasi metiniais VPS įgyvendinimo rezultatais, rengia ir iki kiekvienų einamųjų metų vasario 1 d. pateikia NMA metinę VPS įgyvendinimo ataskaitą už praėjusius kalendorinius metus.

VPS ADMINISTRATORIUS (-IAI):

a) Renka bendrą ir detalią informaciją apie vietos projektų įgyvendinimo pažangą kiekvienais ataskaitiniais metais:

- Paskelbti kvietimai iš viso ir pagal VPS prioritetus, priemones ir jų veiklos sritis;
- Gauti vietos projektai iš viso ir pagal VPS prioritetus, priemones ir jų veiklos sritis;
- Ivertinti vietos projektai iš viso ir pagal VPS prioritetus, priemones ir jų veiklos sritis;
- Patvirtinti vietos projektai iš viso ir pagal VPS prioritetus, priemones ir jų veiklos sritis;
- Pasirašytos vietos projektų sutartys iš viso ir pagal VPS prioritetus, priemones ir jų veiklos sritis;
- Įgyvendinami vietos projektai iš viso ir pagal VPS prioritetus, priemones ir jų veiklos sritis;
- Įgyvendinti vietos projektai iš viso ir pagal VPS prioritetus, priemones ir jų veiklos sritis;

b) Nustato geruosius įgyvendintų vietos projektų pavyzdžius, kurie prisideda prie skirtingų ES žuvininkystės politikos prioritetų tikslinių sričių įgyvendinimo;

c) Nustato problemas, su kuriomis buvo susidurta ataskaitiniais metais, siekiant vietos projektų įgyvendinimo pažangos;

d) Renka informaciją apie VPS įgyvendinimo rodiklius, nurodytus VPS 12 punkte ir susijusius su vietos projektų įgyvendinimu, kurie pasiekiami kiekvienais ataskaitiniais metais:

- VPS pasiekimų produkto rodikliai pagal ESIF teminius tikslus bei EJŖŽF prioritetus ir tikslines sritis iš viso ir pagal VPS priemones ir jų veiklos sritis (sąrašas nurodytas VPS 12 punkte);
- VPS pasiekimų tikslo rodikliai pagal ESIF teminius tikslus bei EJŖŽF prioritetus ir tikslines sritis iš viso (sąrašas nurodytas VPS 12 punkte);

VPS VIEŠŲJŲ RYŠIŲ SPECIALISTAS:

a) Renka informaciją apie ŽRVVG teritorijos žuvininkystės bendruomenės aktyvinimo veiksmus atliktus kiekvienais ataskaitiniais metais, identifikuoja jų sąsajas su VPS įgyvendinimo veiksmų planu;

b) Renka informaciją apie veiksmus, kurie atlikti siekiant įgyvendinti LEADER metodo ir bendruomenės inicijuotos vietos plėtros principus ir horizontaliuosius principus bei prioritetus pagal kiekvieną principą ir prioritetą atskirai kiekvienais

ataskaitiniais metais, nustato sąsajas su VPS nuostatomis;

VPS ADMINISTRAVIMO VADOVAS:

- a) Renka informaciją apie narių pokyčius pagal pilietinės visuomenės, verslo, vietos valdžios sektorius;**
- b) Renka informaciją apie valdymo organo, atsakingo už VPS įgyvendinimo sprendimus, narių pokyčius pagal pilietinės visuomenės, verslo, vietos valdžios sektorius;**
- c) Renka informaciją apie darbuotojų pokyčius;**
- d) Renka informaciją apie vidaus valdymo, stebėsenos ir vertinimo veiksmus, atliktus kiekvienais ataskaitiniais metais;**
- e) Renka informaciją apie VPS keitimus ir įgyvendinimo pamokas.**

VPS FINANSININKAS:

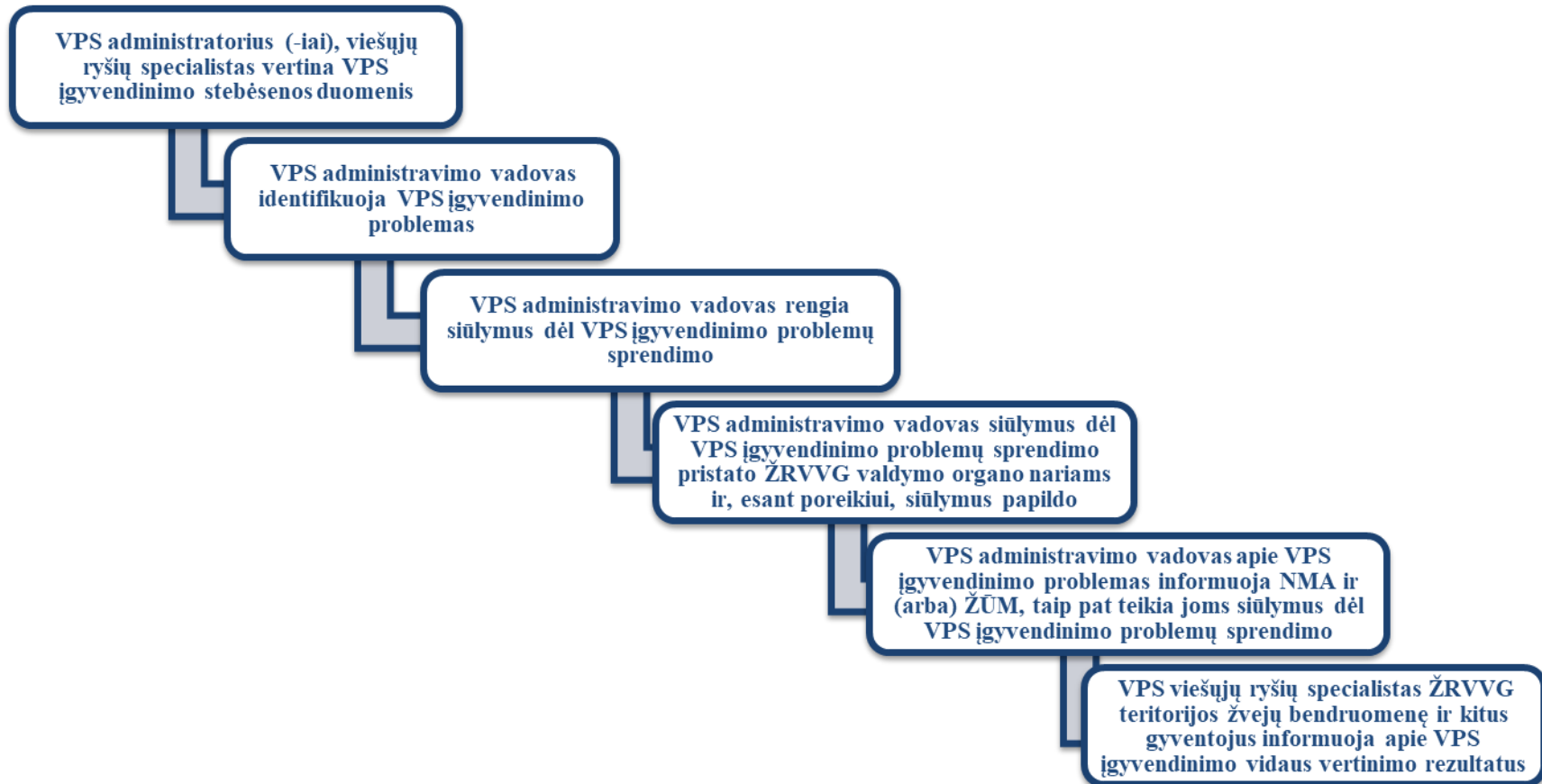
- a) Renka finansinę informaciją apie VPS administravimo išlaidas ir jų poreikį kiekvienais ataskaitiniais metais.**

Metinėje VPS įgyvendinimo ataskaitoje teikiami duomenys apie VPS įgyvendinimo pažangą ir rezultatus nuo ataskaitinių metų sausio 1 d. iki gruodžio 31 d.

Metinė VPS įgyvendinimo ataskaita tvirtinama VPS vykdytojos visuotinio narių susirinkimo.

ŽRVVG dalyvauja VPS įgyvendinimo vertinime atlikdama VPS įgyvendinimo vidaus vertinimą. ŽRVVG vertina VPS įgyvendinimo stebėsenos duomenis ir rodiklius, identifikuoja VPS įgyvendinimo problemas, informuoja apie tai NMA ir (arba) ŽŪM, taip pat teikia joms siūlymus dėl VPS įgyvendinimo problemų sprendimo.

**INFORMACIJOS APIE VPS ĮGYVENDINIMO EIGĄ TEIKIMO TVARKA ĮGYVENDINANT VPS DALYVAUJANTIEMS
ŽRVVG SUBJEKTAMS**

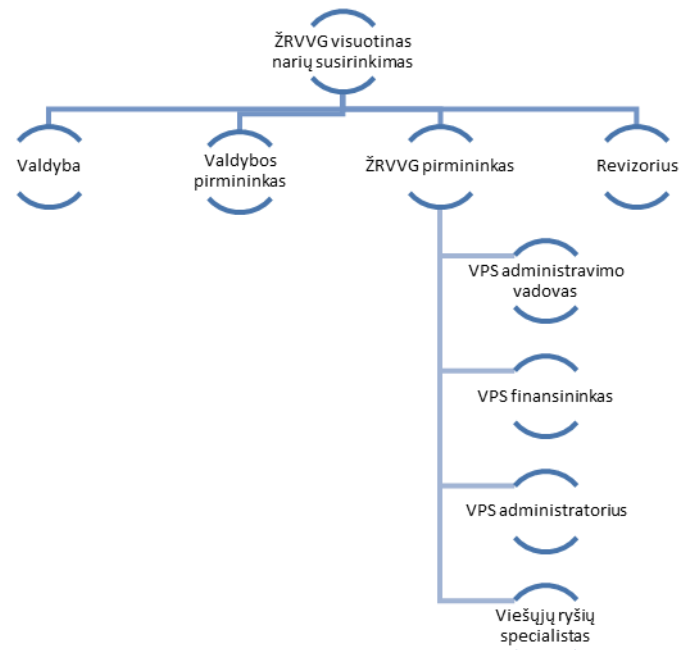
Informacija apie VPS įgyvendinimo eigą renkama ir jos sklaidai naudojami šie komunikacijos būdai:

- vietos projektų ataskaitos – reguliari, dokumentuota, apibendrinamoji informacija apie projektą (pažangos ir finansiniai rodikliai pagal loginės struktūros lentelę, veiklos planą ir biudžetą), kurią paramos gavėjai teikia ŽRVVG administracijai;
- mokėjimo prašymai;

- VPS įgyvendinimo ataskaitos;
- VPS eigos apžvalga ir aptarimai – VPS įgyvendinime dalyvaujančių subjektų susitikimai, kuriuose aptariama, kaip įgyvendinami VPS veiklos planai ir biudžetas, nustatomos einamosios problemos.

ATSKAITOMYBĖS (PAVALDUMO) SISTEMA, TAIKOMA ĮGYVENDINANT VPS

Atskaitomybės (pavaldumo) tarp atskirų įgyvendinant VPS dalyvaujančių ŽRVVG subjektų sistemą reglamentuoja įstatai. Juose aprašytos kiekvieno organo funkcijos ir veiklos ribos.

ŽRVVG valdymo struktūra

Vadovaujantis Šilutės ŽRVVG įstatais, aukščiausias valdymo organas yra ŽRVVG visuotinis narių susirinkimas, kuris yra šaukiamas ne rečiau kaip kartą per metus. Visuotiname narių susirinkime vieno sprendžiamąo balso teisę turi kiekvienas ŽRVVG narys. Visuotinas ŽRVVG susirinkimas skiria (renka) ir atšaukia iš pareigų *ŽRVVG valdybą*, *valdybos pirmininką*, *ŽRVVG pirmininką* ir *revizorių*.

- ✓ ŽRVVG valdyba yra kolegialus valdymo organas, vadovaujantis ŽRVVG veiklai tarp visuotinių narių susirinkimų. Valdyba yra pavaldi ŽRVVG susirinkimui ir atlieka visas jo pavestas funkcijas. Ne rečiau kaip vieną kartą per metus atsiskaito ŽRVVG narių visuotinam susirinkimui. Valdybos narių skaičių nustato visuotinas narių susirinkimas.

- ✓ Valdybos darbui vadovauja ŽRVVG visuotino narių susirinkimo išrinktas valdybos pirmininkas.
- ✓ ŽRVVG pirmininkas yra vienasmenis valdymo organas. ŽRVVG administracija pavaldi ŽRVVG pirmininkui.
- ✓ ŽRVVG veiklos ir finansinės veiklos kontrolę vykdo revizorius. Jis dirba savarankiškai ir už savo veiklą atsiskaito tik ŽRVVG visuotinam narių susirinkimui.

ATSAKOMYBĖS SISTEMA, TAIKOMA ĮGYVENDINANT VPS

VPS administracijos darbą, teises ir pareigas, atsakomybę reglamentuoja ŽRVVG administracijos darbo tvarkos taisyklės, pareigybių aprašymai, ŽRVVG pirmininko įsakymai.

Darbuotojai už funkcijų bei pareigų vykdymą atsako darbo tvarkos taisyklių ir Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

VPS administruojantiems darbuotojams už darbo drausmės pažeidimus gali būti skiriamos drausminės nuobaudos Darbo kodekso nustatyta tvarka.

VPS rengimo instrukcija

1 priedas. ŽRVVG atstovaujamos teritorijos situacijos analizei naudojama statistinė informacija apie ŽRVVG atstovaujamos teritorijos gyventojus 2011 m.

VVG atstovaujamos teritorijos gyventojų skaičius iš viso:		Pagal amžių	Pagal lytį		Pagal užimtumą			
		Iki 40 m. (įskaitytinai)	vyrai	moterys	dirbantys (išskyrus savarankiškai dirbančiuosius)	savarankiškai dirbantys pagal verslo liudijimą	bedarbiai (išskyrus: gaunančius senatvės pensiją; nedirbančius dėl negalios)	gaunantys senatvės pensiją
Pagal amžių	Iki 40 m. (įskaitytinai)	23010	11769	11241	x	x	x	x
Pagal lytį	vyrai	x	21375	x	x	x	x	x
	moterys	x	x	24005	x	x	x	x
Pagal užimtumą	dirbantys (išskyrus savarankiškai dirbančiuosius)	x	x	x	20,5*	x	x	x
	savarankiškai dirbantys pagal verslo liudijimą	x	x	x	x	965****	x	x
	bedarbiai (išskyrus gaunančius senatvės pensiją arba nedirbančius dėl negalios)	x	x	x	x	x	4,4**	x
	gaunantys senatvės pensiją	x	x	x	x	x	x	8592***
Statistinės informacijos šaltiniai ir metai		Lietuvos statistikos departamentas, *užimtieji, tūkst. http://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize1 ** tūkst. Darbo biržos rodikliai; *** Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos Klaipėdos skyriaus duomenys (raštas 2016-07-27 Nr. SIE-4874 ŽRVVG būstinėje) **** Klaipėdos apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos duomenys (raštas 2016-08-02 Nr. (24.21) –D2–3143 ŽRVVG būstinėje)						
Paiškinimai								

2 priedas. ŽRVVG atstovaujamos teritorijos situacijos analizei naudojama statistinė informacija apie ŽRVVG atstovaujamos teritorijos gyventojus 2012 m.

VVG atstovaujamos teritorijos gyventojų skaičius iš viso:		Pagal amžių	Pagal lytį		Pagal užimtumą			
		Iki 40 m. (įskaitytinai)	vyrai	moterys	dirbantys (išskyrus savarankiškai dirbančiuosius)	savarankiškai dirbantys pagal verslo liudijimą	bedarbiai (išskyrus: gaunančius senatvės pensiją; nedirbančius dėl negalios)	gaunantys senatvės pensiją
Pagal amžių	Iki 40 m. (įskaitytinai)	21795	11179	10616	x	x	x	x
Pagal lytį	vyrai	x	20696	x	x	x	x	x
	moterys	x	x	23344	x	x	x	x
Pagal užimtumą	dirbantys (išskyrus savarankiškai dirbančiuosius)	x	x	x	21,4*	x	x	x
	savarankiškai dirbantys pagal verslo liudijimą	x	x	x	x	957****	x	x
	bedarbiai (išskyrus gaunančius senatvės pensiją arba nedirbančius dėl negalios)	x	x	x	x	x	4,1**	x
	gaunantys senatvės pensiją	x	x	x	x	x	x	8418***
Statistinės informacijos šaltiniai ir metai		Lietuvos statistikos departamentas, *užimtieji, tūkst. http://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize1 ** tūkst. Darbo biržos rodikliai; *** Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos Klaipėdos skyriaus duomenys (raštas 2016-07-27 Nr. SIE-4874 ŽRVVG būstinėje) **** Klaipėdos apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos duomenys (raštas 2016-08-02 Nr. (24.21) –D2-3143 ŽRVVG būstinėje)						
Paaiškinimai								

3 priedas. ŽRVVG atstovaujamos teritorijos situacijos analizei naudojama statistinė informacija apie ŽRVVG atstovaujamos teritorijos gyventojus 2013 m.

VVG atstovaujamos teritorijos gyventojų skaičius iš viso:		Pagal amžių	Pagal lytį		Pagal užimtumą			
		Iki 40 m. (įskaitytinai)	vyrai	moterys	dirbantys (išskyrus savarankiškai dirbančiuosius)	savarankiškai dirbantys pagal verslo liudijimą	bedarbiai (išskyrus: gaunančius senatvės pensiją; nedirbančius dėl negalios)	gaunantys senatvės pensiją
Pagal amžių	Iki 40 m. (įskaitytinai)	20965	10813	10152	x	x	x	x
Pagal lytį	vyrai	x	20311	x	x	x	x	x
	moterys	x	x	22907	x	x	x	x
Pagal užimtumą	dirbantys (išskyrus savarankiškai dirbančiuosius)	x	x	x	18,8*	x	x	x
	savarankiškai dirbantys pagal verslo liudijimą	x	x	x	x	1127****	x	x
	bedarbiai (išskyrus gaunančius senatvės pensiją arba nedirbančius dėl negalios)	x	x	x	x	x	3,8**	x
	gaunantys senatvės pensiją	x	x	x	x	x	x	8298***
Statistinės informacijos šaltiniai ir metai		Lietuvos statistikos departamentas, *užimtieji, tūkst. http://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize1 ** tūkst. Darbo biržos rodikliai; *** Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos Klaipėdos skyriaus duomenys (raštas 2016-07-27 Nr. SIE-4874 ŽRVVG būstinėje) **** Klaipėdos apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos duomenys (raštas 2016-08-02 Nr. (24.21) –D2-3143 ŽRVVG būstinėje)						
Paaiškinimai								

4 priedas. ŽRVVG atstovaujamos teritorijos situacijos analizei naudojama statistinė informacija apie ŽRVVG atstovaujamos teritorijos gyventojus 2014 m.

VVG atstovaujamos teritorijos gyventojų skaičius iš viso:		Pagal amžių	Pagal lytį		Pagal užimtumą			
		Iki 40 m. (įskaitytinai)	vyrai	moterys	dirbantys (išskyrus savarankiškai dirbančiuosius)	savarankiškai dirbantys pagal verslo liudijimą	bedarbiai (išskyrus: gaunančius senatvės pensiją; nedirbančius dėl negalios)	gaunantys senatvės pensiją
Pagal amžių	Iki 40 m. (įskaitytinai)	20254	10510	9744	x	x	x	x
Pagal lytį	vyrai	x	20002	x	x	x	x	x
	moterys	x	x	22445	x	x	x	x
Pagal užimtumą	dirbantys (išskyrus savarankiškai dirbančiuosius)	x	x	x	17,4*	x	x	x
	savarankiškai dirbantys pagal verslo liudijimą	x	x	x	x	1284****	x	x
	bedarbiai (išskyrus gaunančius senatvės pensiją arba nedirbančius dėl negalios)	x	x	x	x	x	3,4**	x
	gaunantys senatvės pensiją	x	x	x	x	x	x	8160***
Statistinės informacijos šaltiniai ir metai		Lietuvos statistikos departamentas, *užimtieji, tūkst. http://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize1 ** tūkst. Darbo biržos rodikliai; *** Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos Klaipėdos skyriaus duomenys (raštas 2016-07-27 Nr. SIE–4874 ŽRVVG būstinėje) **** Klaipėdos apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos duomenys (raštas 2016-08-02 Nr. (24.21) –D2–3143 ŽRVVG būstinėje)						
Paaiškinimai								

5 priedas. ŽRVVG atstovaujamos teritorijos situacijos analizei naudojama statistinė informacija apie ŽRVVG atstovaujamos teritorijos gyventojus 2015 m.

VVG atstovaujamos teritorijos gyventojų skaičius iš viso:		Pagal amžių	Pagal lytį		Pagal užimtumą			
		Iki 40 m. (įskaitytinai)	vyrų	moterys	dirbantys (išskyrus savarankiškai dirbančiuosius)	savarankiškai dirbantys pagal verslo liudijimą	bedarbiai (išskyrus: gaunančius senatvės pensiją; nedirbančius dėl negalios)	gaunantys senatvės pensiją
Pagal amžių	Iki 40 m. (įskaitytinai)	19636	10165	9471	x	x	x	x
Pagal lytį	vyrų	x	19618	x	x	x	x	x
	moterys	x	x	22196	x	x	x	x
Pagal užimtumą	dirbantys (išskyrus savarankiškai dirbančiuosius)	x	x	x	17,1*	x	x	x
	savarankiškai dirbantys pagal verslo liudijimą	x	x	x	x	1364****	x	x
	bedarbiai (išskyrus gaunančius senatvės pensiją arba nedirbančius dėl negalios)	x	x	x	x	x	3,3**	x
	gaunantys senatvės pensiją	x	x	x	x	x	x	8007***
Statistinės informacijos šaltiniai ir metai		Lietuvos statistikos departamentas, *užimtieji, tūkst. http://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize1 ** tūkst. Darbo biržos rodikliai; *** Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos Klaipėdos skyriaus duomenys (raštas 2016-07-27 Nr. SIE-4874 ŽRVVG būstinėje) **** Klaipėdos apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos duomenys (raštas 2016-08-02 Nr. (24.21) –D2-3143 ŽRVVG būstinėje)						
Paaiškinimai								

6 priedas. ASOCIACIJA ŠILUTĖS ŽUVININKYSTĖS REGIONO VIETOS VEIKLOS GRUPĖ „ŽUVĖJŲ KRAŠTAS“ (ŽRVVG)
NARIŲ SARAŠAS

Kodas 304103285, Lietuvininkų g. 26-3, Šilutės m., tel. 8 656 34904, el. p. zuvejukrastas@gmail.com

2020 m. liepos 8 d.

Eil. Nr.	Šilutės ŽRVVG narys	Atstovaujamas sektorius	Atstovaujančio asmens vardas, pavardė
1.	Šilutės rajono savivaldybė	Valdžios	Asta Jagelavičienė Edvardas Jurjonas Daiva Plikšnienė
2.	Šilutės turizmo informacijos centras	Valdžios	Rasa Grygelienė
3.	UAB "Venteris"	Verslo	Modestas Griciūnas
4.	UAB "Logusta"	Verslo	Ramutė Kėrienė
5.	UAB "Marių Ežia"	Verslo	Arūnas Surdokas
6.	UAB "Atmatos upė"	Verslo	Algimantas Dirsė
7.	UAB "Storasis ungurys"	Verslo	Dalius Kuzma
8.	UAB "Uostadvaris"	Verslo	Rita Krivošejevienė
9.	UAB "Pelona"	Verslo	Vilma Griciūnienė
10.	UAB "Valdo žuvis"	Verslo	Kęstutis Klimas
11.	Birutė Servienė, individuali veikla pagal pažymą Nr. 24.122-429-71	Verslo	Birutė Servienė
12.	UAB "Riepa"	Verslo	Andrėjus Repinas
13.	Ūkininkas Saulius Gratkauskas, paž. Nr. ŪP0157178	Verslo	Saulius Gratkauskas
14.	UAB "Jūros vėjas"	Verslo	Ramūnas Kriščiūnas
15.	Ūkininkas Petras Tamavičius, individuali veikla, kodas 7766974	Verslo	Juzefa Tamavičienė

16.	UAB "Smiltalė"	Verslo	Žilvinas Žukauskas
17.	UAB „Lietuviška žuvis“	Verslo	Gražina Stankienė
18.	UAB "Kintai"	Verslo	Rimgaudas Višinskas
19.	Asociacija "Ventės ir Šturmų bendruomenė"	Pilietinės visuomenės	Antanina Jokaitienė
20.	Kintų bendruomenė	Pilietinės visuomenės	Sigita Kasparavičienė
21.	Šylių kaimo bendruomenė "Švylys"	Pilietinės visuomenės	Arūnas Juozas Uselis
22.	Asociacija "Nemuno deltos namai"	Pilietinės visuomenės	Živilė Skirkevičienė
23.	Žuvininkystės įmonių asociacija "Lampetra"	Pilietinės visuomenės	Stanislava Siga Jakubauskienė
24.	Asociacija "Rusnės gamtos fondas"	Pilietinės visuomenės	Rasa Stankutė
25.	Asociacija Vainuto jaunimo klubas "Saulėtekis"	Pilietinės visuomenės	Daiva Juraškienė
26.	Pašyšių kaimo bendruomenė	Pilietinės visuomenės	Birutė Zimkuvienė
27.	Ramučių kaimo bendruomenė "Natava"	Pilietinės visuomenės	Lijana Jagintavičienė
28.	Bikavėnų kaimo bendruomenė	Pilietinės visuomenės	Sigita Ežerinskienė
29.	Bendruomenė "Stubriai"	Pilietinės visuomenės	Alytė Stirbienė
30.	Žemaičių Naumiesčio bendruomenė	Pilietinės visuomenės	Jolanta Majienė
31.	Gardamo kaimo bendruomenė "Tenenys"	Pilietinės visuomenės	Rimas Jurjonas
32.	Gorainių kaimo bendruomenė	Pilietinės visuomenės	Vidas Jurgaitis
33.	Šilutės seniūnijos bendruomenė "Žiedas"	Pilietinės visuomenės	Alfonsas Vanagas
34.	Asociacija "Stubrių jaunimas"	Pilietinės visuomenės	Edvardas Juraška
35.	Rusnės seniūnijos bendruomenė "Rusnės sala"	Pilietinės visuomenės	Saulius Bukantas

7 priedas. ASOCIACIJOS ŠILUTĖS ŽRVVG „ŽUVĖJŲ KRAŠTAS“ VALDYBOS NARIAI

Vardas ir pavardė	Atstovaujančioji institucija	El. pašto adresas	Telefono Nr.
Pilietinės visuomenės sektorius			
Saulius Bukantas	Rusnės seniūnijos bendruomenė „Rusnės sala“	saulius.bukantas@gmail.com	+370 611 45274
Stanislava Siga Jakubauskienė	Žuvininkystės įmonių asociacija „Lampetra“	zvejai.lampetros@gmail.com	+370 687 57634
Vaida Markūnaitė - Šlaveikienė	Rusnės seniūnijos bendruomenė „Rusnės sala“	vaidamarkunaite@yahoo.com	+370 683 70448
Antanina Jokaitienė	Asociacija „Ventės ir Šturmų bendruomenė“	antaninaadomaityte@gmail.com	+370 652 32163
Sigita Kasparavičienė	Asociacija „Kintų bendruomenė“	kintuose@gmail.com	+370 670 02644
Žvejybos ir (arba) akvakultūros verslo sektorius			
Algimantas Dirsė (verslinės žvejybos atstovas)	UAB „Atmatos upė“	direktorius@rusne.silute.lm.lt	+370 685 79637
Justas Višinskas (verslinės žvejybos atstovas)	UAB „Kintai“	j.visinskas@kintai.lt	+370 614 06533
Andrėjus Repinas (verslinės žvejybos atstovas)	UAB „Riepa“	rieпа1971@gmail.com	+370 685 48074
Vietos valdžios sektorius			
Asta Jagelavičienė	Šilutės rajono savivaldybės administracijos atstovas	asta.jagelaviciene@silute.lt asta.jag@gmail.com	+370 656 84938
Edvardas Jurjonas	Šilutės rajono savivaldybės tarybos atstovas	edvardasjurjonas@gmail.com	+370 687 85205
Daiva Plikšnienė	Šilutės rajono savivaldybės tarybos atstovas	daiva@pakalnesvingis.lt daiva.nauseda@gmail.com	+370 686 30530

8 priedas.

ŠILUTĖS ŽVEJYBOS IR AKVAKULTŪROS REGIONO SITUACIJOS IR GYVENTOJŲ POREIKIŲ TYRIMO ANKETA

Šilutės žuvininkystės regiono vietos veiklos grupė „Žuvėjų kraštas“ rengiasi naujam 2014-2020 m. Europos Sąjungos finansavimo laikotarpiui ir tuo tikslu atlieka Šilutės žuvininkystės regiono situacijos ir gyventojų poreikių tyrimą.

Mes tikimės Jūsų aktyvaus bendradarbiavimo, rengiant Šilutės žuvininkystės regiono vietos plėtros strategiją 2016 – 2020 m. Mums svarbi Jūsų nuomonė, todėl prašytume atsakyti į pateiktus klausimus. Remiantis anketos duomenimis, bus formuluojami gyventojų poreikiai.

Iš anksto dėkojame už partnerystę!

1. Ar Jūs didžiuojatės Šilutės rajonu?

(Pažymėkite vieną tinkamą variantą ☒)

Taip ☐	Ne ☐	Sunku atsakyti ☐
-------------------------------	-----------------------------	---

2. Kokiu Šilutės rajono teritorijos bruožu ar gyvenimo ypatumu Jūs labiausiai didžiuojatės?

(Pažymėkite tris labiausiai tinkamus bruožus ar ypatumus ☒)

Gamta ir kraštovaizdis ☐	Žuvininkystės verslui reikalinga infrastruktūra ☐
Geografinė padėtis ☐	Galimybės užsiimti žuvininkystės verslu ☐
Kultūra, istorija, tradicijomis ☐	Galimybės teikti turizmo paslaugas ☐
Šilutės rajone gyvenančiais žmonėmis ☐	Galimybės užsiimti pramogine žvejyba ☐
Socialinė infrastruktūra ☐	
Kita (įrašykite)	

3. Įvertinkite Šilutės rajono teritorijos problemas.

(Vertinkite kiekvieną problemą 1- visai nesvarbi, 2- nesvarbi, 3 – vidutiniškai svarbi, 4 - svarbi, 5 – labai svarbi)

Gyventojų skaičiaus mažėjimas ☐	Socialinių paslaugų trūkumas ☐
--	---

Gyventojų senėjimas	☐	Blogi keliai	☐
Menka turizmo ir rekreacijos paslaugų įvairovė	☐	Nesutvatkyti ir bendruomenės poreikiams nepritaikyti viešieji pastatai	☐
Mažas gyventojų verslumas	☐	Nepakankamas verslo ir vietos valdžios bendradarbiavimas	☐
Nedarbas	☐	Bloga aplinkosaugos situacija	☐
Mažos gyventojų pajamos	☐	Gyventojų, ypač vaikų ir jaunimo laisvalaikio užimtumo stoka	☐
Menkos galimybės mokytis ir kelti kvalifikaciją, gauti žinių	☐		
Kita (įrašykite)			

4. Įvertinkite Šilutės žvejų profesinės veiklos problemas.

(Vertinkite kiekvieną problemą 1- visai nesvarbi, 2- nesvarbi, 3 – vidutiniškai svarbi, 4 - svarbi, 5 – labai svarbi)

Nepakankamos pajamos	☐	Mažėjantys žuvų ištekliai	☐
Poreikis imtis su žuvininkyste susijusios kitos veiklos	☐	Giežtėjantys aplinkosaugos reikalavimai	☐
Giežtėjantys reikalavimai žuvininkystės verslui	☐	Viešos informacijos apie žūklės galimybės stoka	☐
Nepakankama žuvininkystės infrastruktūra	☐	Nepakankama žvejų kvalifikacija	☐
Pasenusi žvejybos įranga	☐	Nepakankamas žuvininkystės verslo ir mokslo bendradarbiavimas, per lėtai diegiamos inovacijos	☐
Kita (įrašykite)			

5. Europos Sąjungos parama žuvininkystės regionams bus teikiama ir laikotarpiu iki 2020 m. Kokioms veikloms Jūsų nuomonę reiktų skirti pirmenybę teikiant parama, kad paramos lėšos būtų kuo geriau panaudotos užimtumo ir teritorinės sanglaudos didinimui?

(Vertinkite kiekvieną problemą 1- visai nesvarbi, 2- nesvarbi, 3 – vidutiniškai svarbi, 4 - svarbi, 5 – labai svarbi)

Veiklos	Vertinimas
Verslinės žvejybos veiklos įvairinimas, investuojant į kitus ekonomikos bei artimus žvejybai sektorius	
Akvakultūros veiklos įvairinimas, investuojant į kitus ekonomikos bei artimus žvejybai sektorius	
Verslinės žvejybos konkurencingumo didinimas	
Akvakultūros konkurencingumo didinimas	
Parama žvejybos verslo pradžiai	
Parama akvakultūros verslo pradžiai	
Mokymasis visą gyvenimą ir profesinis mokymas	
Žvejybos poveikio žuvininkystės regiono aplinkai mažinimas, klimato kaitos švelninimo veiksmai	

Akvakultūros poveikio žuvininkystės aplinkai mažinimas, klimato kaitos švelninimo veiksmai	
Žvejybos tradicijų, paveldo išsaugojimas bei pritaikymas turizmui	
Vietos žuvininkystės produktų perdirbimas ir realizavimas	
Vietos žuvininkystės produktų realizavimo gerinimas ir kiti rinkodaros veiksmai	
Bendradarbiavimas, gerosios patirties sklaida	
Žvejams reikalingos infrastruktūros gerinimas	
Žvejų saugos ir sveikatos užtikrinimas	
Žuvininkystės regiono bendruomenių vaidmens stiprinimas	
Paslaugų žvejybos verslui teikimas	
Kita (įrašykite)	

Informacija apie respondentą:

(Pažymėkite tinkamą variantą ☒)

Lytis: ☐ Vyras ☐ Moteris

Amžius: ☐ iki 29 m. ☐ 30-39 m. ☐ 40-59 m. ☐ 60 m. ir daugiau
Išsilavinimas:

Nebaigtas vidurinis ☐	Vidurinis, aukštesnysis ir spec. vidurinis ☐	Aukštasis ☐
--	---	------------------------------------

Pajamos, tenkančios šeimos nariui vidutiniškai per mėn. :

Iki 100 Eur ☐	101-300 Eur ☐	301-500 Eur ☐	501 Eur ir daugiau ☐
--------------------------------------	--------------------------------------	--------------------------------------	---

Jūs esate:

Žvejas ☐	Vietos verslininkas ☐	Samdomas darbuotojas ☐	Valdininkas ☐	Bedarbis ☐
------------------------------------	---	--	---	--------------------------------------

Jūs gyvenate seniūnijoje:

--	--	--	--	--	--	--

Gardamo ☐	Juknaičių ☐	Katyčių ☐	Kintų ☐	Rusnės ☐	Saugų ☐	Šilutės ☐
-------------------------------------	---------------------------------------	-------------------------------------	-----------------------------------	------------------------------------	-----------------------------------	-------------------------------------

Švėkšnos ☐	Usenų ☐	Vainuto ☐	Žemaičių Naumiesčio ☐
--------------------------------------	-----------------------------------	-------------------------------------	--

Nurodykite, ar esate Šilutės žuvininkystės regiono vietos veiklos grupės „Žuvėjų kraštas“ narys:

Taip ☐	Ne ☐
-------------------------------	-----------------------------

Kaip manote, ar Jus esate verslus?

(Pažymėkite vieną tinkamą variantą ☒)

Taip, galėčiau tai patvirtinti ☐	Verslumas man visai nebūdingas ☐	Niekada apie tai negalvojau ☐
--	--	---

Jei neužsiimate žvejybos ir akvakultūros ar su juo susijusiu verslu, ar jo imtumėtės, jei jo pradžiai būtų suteikta ES parama?

(Pažymėkite vieną tinkamą variantą ☒)

Taip ☐	Ne ☐	Neturiu nuomonės ☐
-------------------------------	-----------------------------	---
